

6. 6. 2000

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα : «Εκπαιδευτική Εξέλιξη και Επαγγελματική
Αποκατάσταση των Αποφοίτων του Τμήματος
Κοινωνικής Εργασίας, των Σχολών ΚΑΤΕ / Ε- ΤΕΙ
Πάτρας».

Υπεύθυνη Καθηγήτρια :
Κα Ζαγούρα Σταυρούλα

Σπουδάστριες :
Γιαννακού Ευφροσύνη
Μαρούγκα Όλγα

ΑΠΟΙΜΟΣ	212
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	

Η τριμελής επιτροπή για την έγκριση της πτοχιακής

Υπογραφή

Υπογραφή

Υπογραφή

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά την καθηγήτρια του ΤΕΙ Πάτρας Κα Ζαγούρα Σταυρούλα, υπεύθυνη της πτυχιακής εργασίας, η οποία μας υπέδειξε το θέμα και μας βοήθησε στο σχεδιασμό και στην πραγματοποίηση του έργου της πτυχιακής.

Ευχαριστούμε θερμά, την καθηγήτρια του ΤΕΙ Πάτρας, Βλάχου Αναστασία, για την ευγενική συνεργασία της, στην πραγματοποίηση της έρευνας.

Επίσης, τη Γραμματεία του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας, του ΤΕΙ Πάτρας, για τη βοήθειά της στη συγκέντρωση στοιχείων, και για την αποστολή ενός μέρους των ερωτηματολογίων, καθώς επίσης και το Σ.Κ.Λ.Ε. για την ευγενική προσφορά του για τη συγκέντρωση ονομάτων και διευθύνσεων των μελών του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	9
ΣΤΟΧΟΙ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	10
ΟΡΙΣΜΟΙ	12
ΜΕΡΟΣ Ι	
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	
ΣΤΗΝ	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α : Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ	
ΕΡΓΑΣΙΑ	
Υποκεφάλαιο 1. : Η Επισκόπηση της Εκπαίδευσης των	
Κοινωνικών Λειτουργών Διεθνώς.	14
Υποκεφάλαιο 2. : Η Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών	
στην Ελλάδα.	20
α) Σχολές Κοινωνικής Εργασίας που δε	
λειτουργούν πια.	20
β) Σχολές Κοινωνικής Εργασίας σήμερα.	22
γ) Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών	
στα ΤΕΙ.	23
δ) Κανονισμός Σπουδών ΤΕΙ	29

Υποκεφάλαιο 3. : Πανεπιστημιακή εκπαίδευση των Κοινωνικών	
Λειτουργών.	31
α) Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης	
στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.	31
• Αποστολή του Τμήματος Κοινωνικής	
Διοίκησης.	31
• Επαγγελματική κατοχύρωση πτυχιούχων	32
• Προβληματισμοί σε σχέση με την Ίδρυση	
και Λειτουργία του Πανεπιστημιακού	
Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης.	33
Υποκεφάλαιο 4. : Μεταπτυχιακά στην Κοινωνική Εργασία	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β : ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Εισαγωγή	37
Υποκεφάλαιο 1. : Τομείς Εργασίας του Κοινωνικού Λειτουργού	39
α) Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Γενικευμένες	
Υπηρεσίες.	39
β) Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Ειδικευμένες	
Υπηρεσίες.	39
γ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στις Υπηρεσίες	
Υγείας και Ψυχικής Υγείας.	40
δ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην	

παραπτωματικότητα ή και στα Δικαστήρια.	40
ε) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Εργασία και Βιομηχανία.	40
στ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Κοινοτική Ανάπτυξη.	41
ζ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Διεθνείς Υπηρεσίες.	41
η) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στη Διοίκηση	41
θ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Εκπαίδευση	41
ι) Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Υπηρεσίες Σχολικής Υγείας.	41
Υποκεφάλαιο 2. : Ελεύθερη Άσκηση Επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού.	42
Υποκεφάλαιο 3. : Απαιτούμενες προϋποθέσεις για την Άσκηση Επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού	44
α) Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.	44
β) Ανάκληση άδειας	46
Υποκεφάλαιο 4. : Δεοντολογία κατά την άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας.	47
α) Αρχές, καθήκοντα, υποχρεώσεις,	

ασυμβίβαστα κατά την άσκηση του επαγγέλματος.	47
β) Καθήκοντα προς τους εξυπηρετούμενους	50
γ) Υποχρεώσεις προς τον επαγγελματικό φορέα.	52
Υποκεφάλαιο 5. : Εκτίμηση των αναγκών για επαγγελματίες Κοινωνικούς Λειτουργούς στην Ελλάδα.	53
Υποκεφάλαιο 6. : Ετεροαπασχόληση	56
Υποκεφάλαιο 7. : Επαγγελματική Επιμόρφωση των Κοινωνικών Λειτουργών.	58

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α : ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	64
Εισαγωγή	64
1. ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ	
1α. Ερευνόμενος πληθυσμός	65
1β. Δείγμα - επιλογή πλαισίου	65
2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	
• Είδος έρευνας	67
• Πλάνο έρευνας	67

A) ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	67
B) ΣΗΜΕΙΑ ΕΡΕΥΝΟΜΕΝΑ	67
• ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΜΕΡΟΥΣ	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β : ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	69
1) Παράθεση και ερμηνεία των γενικών αποτελεσμάτων της έρευνας	69
2) Παρουσίαση συνδυαστικών ερωτήσεων	72
3) Ερμηνεία συνδυαστικών ερωτήσεων	73
Συμπεράσματα της Έρευνας	84
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	93
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	96

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με θέμα «Εκπαιδευτική Εξέλιξη και Επαγγελματική Αποκατάσταση των Αποφοίτων του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας των Σχολών ΚΑΤΕ / Ε- ΤΕΙ Πάτρας» πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Πατρών.

Επιδιώχθηκε αφενός να γίνει μια καταγραφή της Εκπαιδευτικής και Επαγγελματικής πραγματικότητας ιδιαίτερα στον Ελληνικό χώρο και αφετέρου να μελετηθούν και να ερμηνευθούν, τα αποτελέσματα του ερευνητικού μέρους, ώστε να αξιοποιηθούν για περαιτέρω ανάλυση, επεξεργασία και εφαρμογή.

Έπειτα από μελέτη των αποτελεσμάτων της έρευνας, καλύφθηκαν οι τομείς :

- του είδους των πλαισίων εργασίας των Κοινωνικών Λειτουργών
- του προβλήματος της ανεργίας και της ετεροαπασχόλησης στον κλάδο
- του θέματος της εθελοντικής εργασίας
- του ζητήματος της επαγγελματικής επιμόρφωσης των Κοινωνικών Λειτουργών
- της ανάγκης για απόκτηση δεύτερου τίτλου σπουδών ή μεταπτυχιακού τίτλου στο επάγγελμα.

Οι παραπάνω τομείς αποτέλεσαν τους κύριους άξονες της έρευνας και τα αποτελέσματα - συμπεράσματα που παρατίθενται στην Πτυχιακή Εργασία, απορρέουν από την προαναφερόμενη μελέτη και επεξεργασία.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι στόχοι της πτυχιακής εργασίας όσον αφορά στο βιβλιογραφικό μέρος είναι:

A) Να δοθεί η εικόνα της εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργών διεθνώς και ιδιαίτερα στην Ελλάδα, κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στο σήμερα.

Αυτό πραγματοποιείται μέσω της παρουσίασης των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας που παρέχουν τίτλους σπουδών στους σημερινούς Κοινωνικούς Λειτουργούς και του προγράμματος που αυτές ακολουθούν. Επίσης, γίνεται αναφορά στις ευκαιρίες που οι σημερινοί Κοινωνικοί Λειτουργοί έχουν για περαιτέρω εκπαίδευση και επιμόρφωση.

B) Να παρουσιαστεί η επαγγελματική αποκατάσταση των Κοινωνικών Λειτουργών έτσι όπως αυτή διαγράφεται σήμερα στον ελληνικό χώρο.

Αυτό πραγματοποιείται μέσω της καταγραφής των πλαισίων εργασίας των Κοινωνικών Λειτουργών στην Ελλάδα, των δυνατοτήτων που αυτά παρέχουν στους επαγγελματίες και του αντικειμένου εργασίας τους σε καθένα από αυτά.

Επίσης γίνεται αναφορά στις ασυμβίβαστες κατά την άσκηση του επαγγέλματος αρχές, καθήκοντα και υποχρεώσεις του Κοινωνικού Λειτουργού και μια σύντομη παρουσίαση του φαινομένου της ετεροαπασχόλησης.

Όσον αφορά στο ερευνητικό μέρος της εργασίας αυτής επιδιώχθηκε ειδικότερα για τους απόφοιτους Κοινωνικούς Λειτουργούς των ΚΑΤΕ / Ε- ΤΕΙ Πάτρας να ερευνηθεί :

A) Εάν ενδιαφέρονται και πραγματοποιούν περαιτέρω εκπαίδευση και επιμόρφωση είτε αυτή αφορά μεταπτυχιακούς κύκλους στον τομέα της Κοινωνικής Εργασίας είτε πραγματοποιείται με άλλους τρόπους.

Β) Εάν επιδιώκουν, αποφοιτώντας από τη Σχολή να εργασθούν και αν τελικά εργάζονται ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, ετεροαπασχολούνται ή είναι άνεργοι.

Γ) Κατά πόσο οι εργαζόμενοι Κοινωνικοί Λειτουργοί είναι ικανοποιημένοι από τη μέχρι τώρα πορεία τους στο επάγγελμα, σε τομείς όπως συνθήκες εργασίας, οικονομικές αποδοχές κτλ.

Δ) Τέλος κατά πόσο ο τομέας του εθελοντισμού απασχολεί τους σημερινούς Κοινωνικούς Λειτουργούς.

Γενικότεροι σκοποί της έρευνας επιπλέον είναι :

- α) Να τεθούν τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας στη διάθεση του ΤΕΙ Πατρών, του Σ.Κ.Λ.Ε., του Υπουργείου Εργασίας και του Υπουργείου Παιδείας, με σκοπό την αξιοποίησή τους.
- β) Να αποτελέσει η έρευνα αφετηρία για περαιτέρω έρευνα και προβληματισμό προς επίλυση των ζητημάτων που αφορούν το επάγγελμα.

ΟΡΙΣΜΟΙ

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση περιλαμβάνει την ανώτατη εκπαίδευση (Πανεπιστημιακού επιπέδου), η οποία παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) και την Τριτοβάθμια Τεχνολογική Εκπαίδευση, η οποία παρέχεται από τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.)» (Πτυχιακή Εργασία, Πάτρα, 1989).

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

«Το επάγγελμα θα μπορούσε να οριστεί ως η εργασία ή η υπηρεσία, η οποία εκτελείται με συντονισμένο τρόπο, με σωματική ή πνευματική προσπάθεια από το άτομο εκείνο που συμμετέχει στην οικονομική δραστηριότητα. Το επάγγελμα εκφράζει από τη μια μεριά τη φύση των προσπαθειών που καταβάλλονται και από την άλλη πλευρά, το σκοπό στον οποίο κατευθύνονται». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 23).

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Κοινωνική Εργασία είναι εφαρμοσμένη Κοινωνική Επιστήμη, που αντικείμενό της έχει τη μελέτη των ανθρωπίνων αναγκών και των προβλημάτων που προκύπτουν από τις κοινωνικές σχέσεις.

Η Κοινωνική Εργασία ασκείται με ειδικές μεθόδους και τεχνικές, βασισμένη στις αξίες των ανθρωπιστικών επιστημών. Αποβλέπει στη βελτίωση των συνθηκών ζωής του ατόμου, της οικογένειας, της ομάδας και της κοινότητας, βοηθώντας τους να αναπτύξουν τις δυνατότητες για την πρόληψη και επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων (ΕΚΛΟΓΗ, 1978, σελ. 9).

ΜΕΡΟΣ Ι

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΑΙ

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΣΤΗΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α :

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Υποκεφάλαιο 1

1. Η Επισκόπηση της Εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργών Διεθνώς.

« Η Διεθνής Ένωση Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (IASSW), που εδρεύει στη Βιέννη, το 1988, αριθμούσε ως μέλη της 550 Σχολές και 375 Εθνικές Εταιρείες Σχολών Κοινωνικής Εργασίας από 70 χώρες. Περισσότερες του 75% αυτών των Σχολών, παρέχουν Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση.

Στην Ευρώπη σήμερα, παρατηρείται αύξηση του αριθμού των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας που είναι έντεταγμένες σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, καθώς επίσης αύξηση της βασικής διάρκειας εκπαίδευσης (πέραν των τριών ετών) σε χώρες όπως η Αγγλία, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ισπανία και τέλος αύξηση του αριθμού των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών» (Βάγια Χ. και Παπαδοπούλου Χ., 1993, σελ. 233 - 234).

«Ειδικά για την Ευρώπη, από τη δεκαετία του 1960 και σαν αποτέλεσμα Κοινωνικών και Εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων παρατηρείται, παράλληλα με την πολυεπίπεδη εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία και μια σταθερή τάση για ενσωμάτωση των ανωτέρων Σχολών Κοινωνικής Εργασίας στα Πανεπιστήμια» (Σ.Κ.Λ.Ε., 1987, σελ. 79 - 80).

Σύμφωνα με τον John Triseliotis (Η Εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία στο διεθνή χώρο), όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Γ' Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, που πραγματοποιήθηκε το 1985 και μπορεί να αναφερθεί πως αγγίζουν την πραγματικότητα του σήμερα :

«Στη Βρετανία σήμερα παρέχεται Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση, από Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία και Κολέγια, τα οποία ελέγχονται από Κεντρικό Συμβούλιο έτσι ώστε να διδάσκουν περίπου τα ίδια θέματα.

Τα Πανεπιστήμια αυτά προσφέρουν είτε βασική εκπαίδευση πτυχιακά, είτε μονόχρονα ή δίχρονα μεταπτυχιακά .

Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση παρέχεται επίσης, σε όλες τις αγγλόφωνες χώρες, Η.Π.Α., Καναδά, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία, σε ένα αριθμό Ασιατικών χωρών, όπως στις Ινδίες, Σιγκαπούρη, Χονκ Κονγκ και άλλες Αφρικανικές χώρες από τη Ν. Αφρική, όπως τη Νιγηρία, τη Ζιμπάμπουε και τη Σουάναλα.

Στο Ισραήλ η βασική εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία, είναι τετραετής και οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου Bachelor. Επίσης, από τα Πανεπιστήμια του Ισραήλ, παρέχονται πτυχία Master & Doctorat. Τα μεταπτυχιακά προγράμματα, αποβλέπουν στην ανάπτυξη και προώθηση της έρευνας, στη βοήθεια του Πανεπιστημιακού Επιστημονικού Προσωπικού για Διοικητική, Εκπαιδευτική και Ερευνητική Εργασία και στο σχεδιασμό και τη λειτουργία Υπηρεσιών Προνοίας (Μ. Δημοπούλου κ. Ο. Εξάρχου, Εκλογή, Απρίλιος 1978).

Στη Δυτική Ευρώπη, είναι γνωστό, ότι η Βρετανία και η Ιρλανδία προσφέρουν μεταπτυχιακές σπουδές στην Κοινωνική Εργασία. Πτυχιακές ευκαιρίες προσφέρονται στις Σκανδιναβικές χώρες και στην Ισπανία. Στη Γερμανία και στην Ιταλία, γίνονται μεγάλες προσπάθειες για να εισαχθεί το θέμα στα Πανεπιστήμια.

Στη Γαλλία, Σχολές Εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργιών έχουν διασυνδεθεί με Πανεπιστήμια, παρέχοντας Πανεπιστημιακού επιπέδου εκπαίδευση με δυνατότητα μετεκπαίδευσης σε ειδικούς τομείς.

Στο Βέλγιο λειτουργούν παράλληλα Σχολές βασικής εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία, τριετούς φοίτησης και εκπαίδευση σε Πανεπιστήμια.

Η Βρετανία έχει περίπου 86% της ολικής Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργιών σε Πανεπιστήμια. Περίπου 74% των διαφόρων Σχολών σε 69 χώρες, δέχονται μόνο άτομα Πανεπιστημιακού επιπέδου.

Στις Η.Π.Α. μέχρι τα τελευταία χρόνια περίπου, όλη η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργιών ήταν δίχρονη μεταπτυχιακή. Αρκετά Πανεπιστήμια όμως τώρα, προσφέρουν επίσης πτυχιακή κατάρτιση.

«Οι Πανεπιστημιακές Σχολές Κοινωνικής Εργασίας επιδιώκουν περίπου τους ίδιους σκοπούς, όπως άλλες σχολές οπουδήποτε βρίσκονται. Δηλαδή τη μετάδοση θεωριών και την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ανθρωπιστικών αξιών με την κατάλληλη εκτίμηση καταστάσεων και την εκλογή των ενδεικνυόμενων τρόπων παρέμβασης. Πέραν όμως τούτου, δίδεται μεγάλη σημασία : α) Στην καλλιέργεια της κριτικής ανάλυσης ιδεών και εννοιών, β) Στη διάκριση ιδεών από γνώσεις βασισμένες σε εμπειρικές έρευνες, γ) Στη μεταφορά ιδεών και εννοιών από έναν κλάδο Κοινωνικής Εργασίας σε άλλο, δ) Στην επικοινωνία ιδεών, ε) Στον προσανατολισμό προς την κοινωνική μελέτη και έρευνα. Εξαιρετική έμφαση, δίνεται στην ανάπτυξη πλαισίων αναφοράς για την τοποθέτηση - ανακατάταξη ή απόρριψη γνώσεων, διότι πολλές γνώσεις και θεωρίες είναι εφήμερες.

Βέβαια, είναι αυτονόητο πως τα προαναφερόμενα δεν είναι προνόμια των Πανεπιστημίων. Ούτε όλοι οι προσοντούχοι Πανεπιστημιακών Σχολών φθάνουν αυτά τα επίπεδα.

Οι πιο πάνω σκοποί, ωφέλιμο θα ήταν να προωθηθούν, στη διάρκεια των μεταπτυχιακών μελετών. Οι τεχνικές δεξιότητες δεν παραμελούνται. Θεωρίες και ιδέες, χωρίς τεχνικές δεξιότητες, συνήθως καταλήγουν στην προετοιμασία τεχνικών, που παίρνουν συνεχώς οδηγίες. Οι ανάγκες των καταναλωτών δεκαεσσάρων κοινοτήτων απαιτούν επίσης, να στελεχωθεί το επάγγελμα με λειτουργούς

αυξημένων προσόντων και κατάρτισης που να μπορούν να πάρουν ηγετικές θέσεις στους τομείς διοίκησης, προγραμματισμού, εποπτείας, προχωρημένης πράξης, διδασκαλίας, κοινωνικής μελέτης και έρευνας.

Κάθε επάγγελμα, για την πιο αποτελεσματική εκτέλεση της αποστολής του, χρειάζεται προσοντούχους, όχι μόνο ικανούς να προσεγγίσουν τα σύνορα των σημερινών γνώσεων, αλλά να τα προσπεράσουν, συμβάλλοντας έτσι στην οικοδόμηση νέων θεωριών και μεθόδων εργασίας.

Παρόλο που οι βασικές ανθρώπινες ανάγκες και ανθρωπιστικές αξίες διαπερνούν εθνικά σύνορα, εντούτοις κάθε χώρα, χρειάζεται να αναπτύξει γνώσεις βασισμένες στις δικές της κοινωνικές ανάγκες και κοινοτικές συνθήκες, όπως και στη δική της νοοτροπία και πολιτιστική δομή. Ειδικότερα, τα μοντέλα εργασίας, πρέπει να απορρέουν από τον τρόπο με τον οποίο ο ντόπιος πληθυσμός παρουσιάζει τις ανάγκες του και δέχεται βοήθεια από τα άτομα εκτός των παραδοσιακών κύκλων.

Είναι αναμφισβήτητο, πως η ύπαρξη Πανεπιστημιακών Σχολών Κοινωνικής Εργασίας, συνδράμει όχι μόνο στην προσέλκυση φοιτητών υψηλού βαθμού, αλλά μεταξύ άλλων προωθεί την επιστημονική μελέτη και έρευνα για την καλύτερη αντίληψη των προβλημάτων του τόπου και την εξεύρεση πιο αποτελεσματικών τρόπων εργασίας. Ως παράδειγμα, η επέκταση των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας, όπου αυτή έγινε Πανεπιστημιακή, συνέβαλε στη γεωμετρική αύξηση του αριθμού συγγραμμάτων, βιβλιογραφίας και ερευνών. Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών σε Πανεπιστημιακές Σχολές, αποφεύγει μεταξύ άλλων την απομόνωση του θέματος σε μερικούς από τους φοιτητές, άλλων Ακαδημαϊκών κλάδων και εφοδιάζει τους λειτουργούς με τα απαραίτητα προσόντα και κύρος, ώστε να συνεργαστούν σε επίπεδο ισοτιμίας με άλλους επαγγελματίες όπως Νομικοί, Ιατροί, Ψυχολόγοι, Νοσοκομειακοί κ.λ.π.

Οι υπηρεσίες του Κοινωνικού Λειτουργού, όπως άλλωστε προκύπτει από τη διεθνή πρακτική, δε χρησιμοποιούνται μόνο κατά την εφαρμογή προγραμμάτων παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών, αλλά με βάση την επαγγελματική πείρα και τις περαιτέρω γνώσεις τους, βοηθούνται :

- α) Στη διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών
- β) Σε διαδικασίες κατάρτισης Κοινωνικών Ερευνητικών Προγραμμάτων
- γ) Σε διαδικασίες Κοινωνικού Σχεδιασμού
- δ) Σε προγράμματα Εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία.

Αναμφισβήτητα, τα Πανεπιστήμια, λόγω της απόδοσης των φοιτητών που σπουδάζουν σε αυτά και εξαιτίας της παράδοσης της ατμόσφαιράς τους, προσφέρουν κατάλληλο έδαφος για προετοιμασία των απαιτούμενων ηγετών του επαγγέλματος. Αυτό είναι προς όφελος προπάντων των καταναλωτών των υπηρεσιών. Οι δυσπραγούντες, οι άποροι, οι δυστυχημένοι κ.λ.π., που αποτελούν ένα μεγάλο μέρος των καταναλωτών των υπηρεσιών, δεν πρέπει να έχουν δευτέρας ή τρίτης τάξης ποιόν υπηρεσιών ή χαμηλότερης εκπαίδευσης Κοινωνικούς Λειτουργούς.

Η εγκαθίδρυση Σχολών Κοινωνικής Εργασίας σε Πανεπιστήμια, δεν είναι έργο ελεημοσύνης, αλλά ένδειξη ότι τα υψηλότερα ιδρύματα της χώρας δεν είναι αποξενωμένα από τις κοινωνικές ανάγκες και τα καθημερινά κοινωνικά προβλήματα του κοινού τους και ότι έχουν κάτι να προσφέρουν προς τη μελέτη και εξεύρεση λύσης αυτών των προβλημάτων.

Συζήτηση του κατά πόσο η Κοινωνική Εργασία είναι επιστήμη ή όχι, είναι μάλλον στείρα. Το θέμα γνώση και επιστήμη είναι ανοιχτό σε διάφορες διερμηνεύσεις. Η Κοινωνική Εργασία, καθώς και μερικές άλλες επιστήμες, όπως η Ιατρική και η Νοσηλευτική έχουν ως βάση τους γνώσεις βασισμένες σ' άλλες επιστήμες. Η προσφορά τους, στην οικοδόμηση γνώσεων, είναι η εξεύρεση πλαισίων,

για τη σύνθεση θεωριών προς εφαρμογή και για την ανάπτυξη πρακτικής θεωρίας, μέσω μελέτης και έρευνας.

Έχει γίνει κάποια αρχή, σ' όλα αυτά, που πρέπει να συνεχιστεί». (John Triseliotis, Πρακτικά Γ' Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, 1985).

Υποκεφάλαιο 2

Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών στην Ελλάδα

α) Σχολές Κοινωνικής Εργασίας που δε λειτουργούν πια

Σύμφωνα με όσα αναφέρει η κ. Καλούτση Ασπασία (2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Κοινωνικών Λειτουργών, 1981) : «Προπολεμικά, λειτούργησε στην Ελλάδα Σχολή με την επωνυμία «Ελευθέρα Σχολή Κοινωνικής Προνοίας». Ιδρύθηκε το 1937 και λειτούργησε μέχρι το 1939. Ελάχιστα είναι γνωστό το έργο της. Μεταπολεμικά η Σχολή Κοινωνικής Προνοίας του Αμερικανικού Κολεγίου Θηλέων Pierce, ήταν η πρώτη που ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1945. Με περιόδους διακοπών στη λειτουργία της, σταμάτησε να λειτουργεί οριστικά το 1975.

Η Σχολή Κοινωνικής Προνοίας του Βασιλικού Εθνικού Ιδρύματος (Β.Ε.Ι.). Η Σχολή αυτή είχε μία «πρόδρομη» μορφή. Λειτούργησε αρχικά στα πλαίσια της Παντείου Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών σαν «Ανώτατο Φροντιστήριο Κοινωνικής Προνοίας», από το 1935 έως 1955. Όταν η λειτουργία του εκεί σταμάτησε, η ομάδα των διδασκόντων συνέχισε την εκπαιδευτική της προσπάθεια κάτω από την αιγίδα του Β.Ε.Ι. Σαν Σχολή Κοινωνικής Προνοίας του Β.Ε.Ι. λειτούργησε από τα 1955 έως 1963, οπότε διέκοψε οριστικά τη λειτουργία της. Ήταν η πρώτη Σχολή που άνοιξε την εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία σε άνδρες και προσπάθησε να ανεβάσει το επίπεδο της στάθμης της εκπαίδευσης, παρέχοντας διετή εκπαίδευση σε αποφοίτους Πανεπιστημίου σε Κοινωνικούς Λειτουργούς με μεγάλη πείρα εργασίας.

Η Σχολή Διακονισσών εκτός από τη λειτουργία του Τμήματός της παρείχε τριετή κύκλο εκπαίδευσης σε αποφοίτους Γυμνασίου και είχε σε λειτουργία Τμήμα

με διετή κύκλο σπουδών για απόφοιτους Θεολογίας. Το Τμήμα αυτό λειτούργησε από το 1957 έως το 1965.

Τέλος, άλλη λιγότερο γνωστή στους Κοινωνικούς Λειτουργούς προσπάθεια για τη μετεκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία αποφοίτων του Πανεπιστημίου, έγινε στα πλαίσια της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης, όπου οργανώθηκε Τμήμα Κοινωνικής Διακονίας για νέους Θεολόγους, που επιθυμούσαν να εργαστούν προνοιακά. Η προσπάθεια αυτή διήρκεσε από το 1960 μέχρι περίπου το 1967.

Αυτές οι διάφορες προσπάθειες που έγιναν τις δεκαετίες '50 - '60 και '60 - '70, έδωσαν στο επάγγελμα, Κοινωνικούς Λειτουργούς με αυξημένα προσόντα. Επέτρεψαν σε έναν αριθμό στελεχών να αποκτήσει πρόσθετα επαγγελματικά εφόδια, χωρίς να αναγκαστεί να σπουδάσει στο εξωτερικό. Άνοιξαν το επάγγελμα στους άνδρες και καθιέρωσαν ένα επίπεδο επιστημονικότητας ικανοποιητικό. Ένας αριθμός των αποφοίτων των Σχολών αυτών, έμεινε στο επάγγελμα και αποτελεί ένα σημαντικό μέρος του δυναμικού του. Δυστυχώς όμως, ένας μεγάλος αριθμός από τους αποφοίτους αυτούς, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το επάγγελμα, επειδή έλειπαν οι αναγκαίες συνθήκες εργασίας στον τομέα των Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Τους αποφοίτους αυτούς, τους κέρδισαν άλλα επαγγέλματα, που πρόσφεραν σταθερότερες και ικανοποιητικότερες συνθήκες εργασίας.

Οι Σχολές Κοινωνικής Εργασίας, με τη σειρά χρονολογίας ίδρυσής τους είναι: Η Ανώτερη Σχολή Κοινωνικής Εργασίας της Χ.Ε.Ν., που δημιουργήθηκε το 1948. Η Ανώτερη Σχολή Κοινωνικής Εργασίας «Διακονισσών», της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδας που δημιουργήθηκε το 1957, η Ανώτερη Σχολή Κοινωνικής Εργασίας της ΕΠΑΑΕ, το 1960, τα δύο Τμήματα Κοινωνικών Λειτουργών των Σχολών παραϊατρικών επαγγελμάτων των ΚΑΤΕΕ στο Ηράκλειο και στην Πάτρα. Δημιουργήθηκαν με το Νόμο 652/70. Άρχισαν να λειτουργούν το 1971

και οι πρώτοι σπουδαστές τους, αποφοίτησαν το 1977». Είχαν μετονομαστεί σε «Ανώτερες Σχολές Στελεχών Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας».

β) Τμήματα Κοινωνικής Εργασίας σήμερα

Τέλος, με το Νόμο 1404/1983 της ίδρυσης των ΤΕΙ, λειτούργησαν 3 Τμήματα Κοινωνικής Εργασίας στην Αθήνα, Πάτρα και Ηράκλειο. Όλα τα τμήματα, σήμερα, που ανήκουν στην Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας, παρέχουν ένα κύκλο σπουδών τριετή, που περιλαμβάνει θεωρητική διδασκαλία και εξάμηνη πρακτική εξάσκηση, σε επιλεγόμενες από Σχολές και Υπουργεία κοινωνικές οργανώσεις που χρησιμοποιούνται σαν Κέντρα Πρακτικής Άσκησης. Τα Τμήματα αυτά, ετοιμάζουν Κοινωνικούς Λειτουργούς για να στελεχώνουν τις κοινωνικές υπηρεσίες της χώρας, στο επίπεδο «στελέχους βάσεως» πολυδύναμο.

Υπάρχει η εντύπωση, ότι οι υποψήφιοι σπουδαστές των Σχολών, προέρχονται από περίπου ομοιογενή ομάδα, σ' ό,τι αφορά στο μορφωτικό επίπεδο, στα κίνητρά τους για την επιλογή του επαγγέλματος, στη γενικότερη κοινωνικοοικονομική προέλευσή τους.

«Παρά το γεγονός ότι ο Νόμος 1404/1983 δίνει τη δυνατότητα για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων εξειδίκευσης Κοινωνικών Λειτουργών, στα πλαίσια των ΤΕΙ, στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει δυνατότητα απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου» (Σ.Κ.Λ.Ε. : «Εισήγηση Δ.Σ. Σ.Κ.Λ.Ε., για την Εκπαίδευση Κοινωνικής Εργασίας», Τεύχος 6^ο, 1987). Σημαντικό ότι, ύστερα από πολλές πιέσεις, ιδρύθηκε «σύμφωνα με το Π.Δ. 304/94, στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, με κατεύθυνση την Κοινωνική Εργασία» (Triseliotis 1986, Ακαδημία Επαγγελματιών Υγείας, Εθνική Σχολή Δημοσίας Υγείας, Τομέας Οικονομικών της Υγείας, 1998. σελ.67 - 68).

3. Η Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών στα ΤΕΙ.

«Η Εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία στην χώρα μας, παρέχεται στα πλαίσια της Τριτοβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στα Τμήματα Αθήνας, Ηρακλείου και Πατρών. Με βάση τις σχετικές εκτιμήσεις, ο αριθμός των σπουδαστών που εισάγονται στα πιο πάνω Εκπαιδευτικά Ιδρύματα κάθε χρόνο, υπολογίζονται 400 περίπου.

Ο κύκλος σπουδών διαρκεί 7 εξάμηνα και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει θεωρία και πράξη, καλύπτει σε περιεχόμενο τα βασικά διεθνή πρότυπα (έξι εξάμηνα προγράμματα σπουδών, θεωρία και παράλληλη εργαστηριακή άσκηση και ένα πλήρες εξάμηνο πρακτικής άσκησης στο επάγγελμα).

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, προβλέπεται η οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων εξειδίκευσης στα πλαίσια των ΤΕΙ, τα οποία όμως, προς το παρόν τουλάχιστον δεν έχουν υλοποιηθεί»(Σακελλαρόπουλος Π. : «Η αναγκαιότητα ειδικευμένων στελεχών στο χώρο της εκπαίδευσης και της έρευνας», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 12ο, 1988).

Πρόσφατα έχουν υποβληθεί στο Υπουργείο Παιδείας και στο ΙΤΕ (Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης), προτάσεις προγράμματος σπουδών επτά εξαμήνων, από όλα τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας, που μαζί με την εξαμηνιαία πρακτική άσκηση θα ανεβάσουν τον κύκλο σπουδών, σε τετραετή. Προβλέπεται επεξεργασία των προτάσεων με σκοπό την έγκριση ενός κοινού (σε γενικές γραμμές) προγράμματος σπουδών 4ετών και για τρία τμήματα εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργών.

Η άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας στηρίζεται σε συγκεκριμένες γενικές και ειδικές θεωρητικές γνώσεις. Οι θεωρητικές γνώσεις που αποκτά ο Κοινωνικός Λειτουργός, προέρχονται από τους εξής κύκλους μαθημάτων :

α) Μαθήματα από τις ανθρωπιστικές επιστήμες, με τα οποία επιδιώκεται η καλλιέργεια στο σπουδαστή φιλοσοφικής σκέψης και σωστής τοποθέτησής του απέναντι στον άνθρωπο και στην αξία του.

β) Μαθήματα από τις Κοινωνικές Επιστήμες, με τα οποία παρέχεται στο σπουδαστή, η δυνατότητα να κατανοήσει τον άνθρωπο και το κοινωνικό του περιβάλλον. Ιδιαίτερα τη δυναμική αλληλεξάρτησης κοινωνικού περιβάλλοντος και ατόμου.

γ) Ειδικά μαθήματα για την Κοινωνική Εργασία που αναφέρονται στη θεωρία, στις αρχές και στη μεθοδολογία της, καθώς και μαθήματα για την οργάνωση και λειτουργία του θεσμού της Κοινωνικής Πρόνοιας.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός πραγματοποιεί πρακτική άσκηση σε διάφορα πλαίσια (Κοινωνικές Οργανώσεις) και σε συνεργασία με τον επόπτη μπορεί να συνδέσει την θεωρία με την πράξη και να αποκτήσει επαγγελματική ευθύνη.»

Σύμφωνα με την εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών, ο Χαρίτων Παπαδόπουλος, αναφέρει στο Γ΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Κοινωνικών Λειτουργών που πραγματοποιήθηκε το 1985 :

«α) Η επαγγελματική εκπαίδευση δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά μέσο για μια σωστότερη και αποτελεσματικότερη κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών, όπως διαμορφώνεται κάθε φορά από τις επικρατούσες και εξελισσόμενες κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές συνθήκες κάθε χώρας.

β) Η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία, που ανήκει στο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών και ειδικότερα στις εφαρμοσμένες κοινωνικές επιστήμες, έχει σαν στόχο, να συμβάλλει με την σωστή και επαρκή προετοιμασία ειδικευμένων στελεχών, στην προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας ζωής, μέσα από την

διαπίστωση κοινωνικών αρχών, στη χάραξη κοινωνικής πολιτικής του σχεδιασμού και των εφαρμογών προγραμμάτων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

Αξιολογώντας κανείς το περιεχόμενο των πιο πάνω διαπιστώσεων, σε συνδυασμό με τους στόχους και τις επιδιώξεις του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, για την ανάπτυξη και προαγωγή της Κοινωνικής Εργασίας στη χώρα, μπορεί να αντιληφθεί και να εκτιμήσει το μέγεθος του ενδιαφέροντος του κρατικού φορέα για την εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία.

Με βάση την κείμενη νομοθεσία και την μέχρι σήμερα πρακτική, το ενδιαφέρον του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας στον τομέα αυτό, επικεντρώνεται στους ακόλουθους τέσσερις επιμέρους τομείς :

α) Στον καθορισμό του αριθμού των σπουδαστών που εισάγονται κάθε χρόνο στα αντίστοιχα εκπαιδευτικά ιδρύματα, εφόσον ο αριθμός των εκπαιδευομένων σχετίζεται άμεσα^{οκ} μόνο από τις δυνατότητες των Κοινωνικών Υπηρεσιών για την πρακτική τους άσκηση κατά την περίοδο των σπουδών τους, αλλά και από τις εκτιμήσεις των βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων αναγκών τους σε Κοινωνικούς Παράγοντες και κατά συνέπεια με τους ρυθμούς των αποφοίτων, από την «αγορά εργασίας».

β) Στο περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος, από το οποίο θα εξαρτηθεί, αν το είδος και ο βαθμός προετοιμασίας, στελεχών για την άσκηση κοινωνικής εργασίας θα εναρμονίζεται με τις υφιστάμενες και διαμορφούμενες κοινωνικές ανάγκες του τύπου και κατ' επέκταση με τους στόχους της κοινωνικής πολιτικής και τα μέτρα υλοποίησής της.

γ) Στη δημιουργία και την διασφάλιση των προϋποθέσεων για την σωστή και επαρκή άσκηση των σπουδαστών σε κοινωνικές υπηρεσίες τόσο κατά τη διάρκεια του

εκπαιδευτικού προγράμματος, όσο και κατά την ολοκλήρωση των σπουδών τους με άσκηση στο επάγγελμα.

δ) Τέλος, στη δημιουργία και στη διασφάλιση των προϋποθέσεων για την βελτίωση της επαγγελματικής στάθμης, των Κοινωνικών Λειτουργών, μέσα από τη λήψη και εφαρμογή μέτρων επιμόρφωσης, εξειδίκευσης και μετεκπαίδευσής τους.

Για τους δύο παραπάνω τομείς ενδιαφέροντος, δηλαδή τον καθορισμό του αριθμού εισακτέων σπουδαστών στα Τμήματα Κοινωνικής Εργασίας των ΤΕΙ και το περιεχόμενο της εκπαίδευσής τους, το Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας, μπορεί να παρεμβαίνει εποικοδομητικά.

Στον τομέα της πρακτικής άσκησης των εκπαιδευομένων στην Κοινωνική Εργασία το Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο.

Οι υπηρεσίες του Κοινωνικού Λειτουργού, όπως άλλωστε προκύπτει από τη διεθνή πρακτική, δεν χρησιμοποιούνται μόνο κατά την εφαρμογή προγραμμάτων παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών, αλλά με βάση την επαγγελματική πείρα και τις περαιτέρω γνώσεις τους : α) για διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών, β) για διαδικασίες κατάρτισης Κοινωνικών Ερευνητικών Προγραμμάτων, γ) για διαδικασίες κοινωνικού σχεδιασμού και τέλος, δ) για προγράμματα εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία.

Η ανάγκη προετοιμασίας Κοινωνικών Λειτουργών για να αναλάβουν και να ανταποκριθούν με επάρκεια στα πιο πάνω αυξημένα καθήκοντα, έγινε πλέον επιτακτική.

Στο επάγγελμά μας δεν έχει δοθεί η θέση που πρέπει στον κοινωνικό προγραμματισμό, παρόλο που ο Κοινωνικός Λειτουργός ακόμη και στο επίπεδο δράσης που χρησιμοποιεί κατά κανόνα σαν επαγγελματίας, έχει μια πολύ σαφή αντίληψη για τα προβλήματα του χώρου και του χρόνου μέσα στα οποία δρα.

Έτσι, ο Κοινωνικός Λειτουργός, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί τουλάχιστον σαν μια αξιόλογη πηγή στοιχείων, που δίνουν την πραγματική εικόνα της όποιας κατάστασης, που θα μπορούσε να ενδιαφέρει τον τοπικό ή τον εθνικό παράγοντα και που είναι απαραίτητα, τα στοιχεία αυτά, στον καταρτισμό ενός κοινωνικού προγράμματος.

Τα νέα προγράμματα της κοινωνικής αλλαγής αναφέρονται στην κοινωνική ευημερία, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, τους αναπτυξιακούς στόχους των κοινωνικών υπηρεσιών, της ικανοποίησης της ατομικής και συλλογικής ζωής. Αυτή φαίνεται να είναι και η πολιτική βούληση, κρίνοντας από τις παρεμβάσεις της πολιτείας στους τρόπους ζωής του Έλληνα πολίτη.

Η τάση της κοινωνίας μας, στη σταδιακή μετεξέλιξή της προς τον τρόπο οργάνωσης που θα θεσμοθετεί την άσκηση συστηματικής κοινωνικής πολιτικής σαν στοιχειώδους ατομικού δικαιώματος των πολιτών, είναι ιστορική νομοτέλεια και υλοποιείται -προωθείται, ανεξάρτητα του εκάστοτε φορέα - διαχειριστού της πολιτικής εξουσίας.

Το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού, αποτελεί τον άξονα - παράγοντα που θα έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στην άσκηση της Εθνικής μας Κοινωνικής Πολιτικής. Έτσι, αποτελεί στοιχειώδη προϋπόθεση, η εξασφάλιση των συνθηκών εκείνων, που θα δημιουργήσουν την ανάλογη επαγγελματική επάρκεια των στελεχών του. Οι συνθήκες αυτές είναι :

- α) Υψηλός βαθμός γενικών και ειδικών γνώσεων,
- β) Πολιτειακή έγκριση κι επικύρωση,
- γ) Στοιχειώδης προσανατολισμός για εξυπηρέτηση του κοινωνικού συμφέροντος σε ενδεχόμενη αντιπαράθεσή τους με το ατομικό,

- δ) Υψηλός βαθμός δεξιότητας αναλυόμενος σε υπευθυνότητες και αυτόματη ρύθμιση της συμπεριφοράς που έχει εσωτερικευθεί μέσα από τυπική εκπαίδευση, δεοντολογικούς κώδικες και συλλόγους ή σωματεία που θα διαχειρίζονται οι ίδιοι οι επαγγελματίες.
- ε) Ανάπτυξη μιας επαγγελματικής κουλτούρας βασισμένη σε ένα σύστημα παραδεκτών αξιών.
- στ) Ανάπτυξη ενός συστήματος χρηματικών και ηθικών αμοιβών.

Δηλαδή, οι δεξιότητες του Κοινωνικού Λειτουργού, είναι βασισμένες σε ένα κεφάλαιο γνώσεων, οργανωμένο σε ένα συνεπές συνεκτικό σύστημα θεωρίας και επιβεβαιωμένο από μια πρακτική. Αυτή η θεωρία, μαζί με ένα σύστημα αξιών και την επαγγελματική δεοντολογία κατευθύνει την διαφοροποιημένη εφαρμογή των δεξιοτήτων.

Έτσι, η χρήση δεξιοτήτων στο επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού, δεν κατευθύνεται από ένα ανώτατο σύνολο κανόνων, αλλά από :

- α) Τον Επαγγελματία άνθρωπο Κοινωνικό Λειτουργό
- β) Το εύρος των θεωρητικών γνώσεων και
- γ) Την κρίση του στο να διαλέγει μέσα από τις διατεθειμένες θεωρίες, εκείνη που είναι κατάλληλη για να λύσει το πρόβλημα ».

Οι προαναφερόμενες απόψεις - προτάσεις είναι επίκαιρες και αντιστοιχούν και στα σημερινά δεδομένα, παρόλο που αποτελούν ένα δείγμα αναγκών σε επαγγελματίες της εποχής εκείνης. (όπως αναφέρονται το 1985, στο Γ΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Κοινωνικών Λειτουργών).

Κανονισμός Σπουδών ΤΕΙ

Με τον κανονισμό σπουδών έχει εισαχθεί μία νέα σύγχρονη, δημοκρατική - παιδαγωγική αντίληψη, όπου βασικά χαρακτηριστικά της είναι : η συλλογικότητα στη λήψη αποφάσεων για το περιεχόμενο σπουδών, η εκπαιδευτική διαδικασία και ο τρόπος αξιολόγησης των σπουδαστών, η δυνατότητα που παρέχεται στον σπουδαστή να καθορίσει το δικό του πρόγραμμα και ρυθμό στις σπουδές του, ανάλογα με τις επιθυμίες και τις δυνατότητές του. Παράλληλα, έχει θέσει ουσιαστικές διαδικασίες για την εκπαίδευση, έτσι ώστε να γίνεται συστηματική αφομοίωση των επιστημονικών γνώσεων και ανάπτυξη ικανοτήτων, που θα καταστήσουν τους αποφοίτους ικανά στελέχη, να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες της παραγωγής και ταυτόχρονα να μπορούν να κρίνουν το κοινωνικό περιεχόμενο του έργου τους.

Ειδικότερα, οι σπουδές στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Πάτρας, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό, Π.Δ. 489/84 και σχετικό διάταγμα, οργανώνονται με βάση το μάθημα. Τα μαθήματα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

Υποχρεωτικά

Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

Προαιρετικά

Οι σπουδαστές υποχρεούνται :

- α) Να πραγματοποιούν ανανέωση της εγγραφής τους
- β) Να είναι γνώστες του κύκλου σπουδών, της έναρξης - διακοπής και λήξης μαθημάτων
- γ) Να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία
- δ) Να παρακολουθούν την βαθμολογική τους κλίμακα
- ε) Να εκπονούν την πτυχιακή τους εργασία

στ) Να συμμετέχουν στην ανακήρυξη πτυχιούχων (βαθμός πτυχίου)

ζ) Να παραλαμβάνουν τους τίτλους σπουδών τους.

η) Να πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση στους αντίστοιχους εργασιακούς χώρους για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Η πρακτική άσκηση είναι ελεγχόμενη από τις οικείες σχολές και αποσκοπεί :

α) Στην ενημέρωση των ασκούμενων για την διάρθρωση και λειτουργία των μονάδων παραγωγής υπηρεσιών για τους κοινωνικούς - οικονομικούς και τεχνολογικούς παράγοντες που επηρεάζουν τις συνθήκες εργασίας, καθώς και στην ενεργό συμμετοχή των ασκούμενων στις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής ή παροχής υπηρεσιών.

β) Στο συσχετισμό των θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών με τα προβλήματα των χώρων εφαρμογής.

γ) Στην επαφή των σχολών, των ΤΕΙ, με τους χώρους παραγωγής και την εφαρμοσμένη έρευνα, για τη δημιουργία αμφίδρομης σχέσης μεταξύ τους.

Εργασιακοί χώροι πρακτικής άσκησης

Τα πλαίσια στα οποία πραγματοποιούν την άσκησή τους οι σπουδαστές Κοινωνικής Εργασίας, είναι μεταξύ άλλων, Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας & Πρόνοιας, σχολεία, δήμοι, κοινότητες, κλειστά ή ημερήσια ιδρύματα κ.α.

Υποκεφάλαιο 3

Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών

α) Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Τα τελευταία τριάντα χρόνια, έγιναν αρκετές προσπάθειες από διάφορους κρατικούς φορείς, με σκοπό την ίδρυση Πανεπιστημιακής Σχολής Κοινωνικής Εργασίας. Πρόσφατα, οι προσπάθειες αυτές καρποφόρησαν, χωρίς όμως να δημιουργηθεί τελικά, αυτόνομο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.

Με το Π.Δ. 304, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 163/4-10-1994, το Α., ιδρύθηκε στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ανεξάρτητο Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, με έδρα την πόλη της Κομοτηνής, με δύο κατευθύνσεις εκ των οποίων η μία είναι της Κοινωνικής Εργασίας.

Η έναρξη λειτουργίας του τμήματος και η εισαγωγή των πρώτων φοιτητών, πραγματοποιήθηκε το Φθινόπωρο του 1997.

• Αποστολή του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Πανεπιστημίου Θράκης

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του προαναφερθέντος Νόμου, η αποστολή του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης είναι :

- α) Να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη της Κοινωνικής Διοίκησης, της Κοινωνικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Εργασίας, με την Ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.
- β) Να παρέχει στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια, που θα εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή τους, για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

γ) Να καταρτίζει στελέχη διοίκησης και προγραμματισμού, με προσανατολισμό την Κοινωνική Διοίκηση και την Κοινωνική Εργασία, ικανά να σχεδιάσουν προγράμματα κοινωνικής πολιτικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του σχετικού Νόμου, το ενιαίο πτυχίο του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης, προσδιορίζεται από τις κατευθύνσεις :

α) Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής

β) Κοινωνικής Εργασίας

Σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών, οι φοιτητές επιλέγουν την κατεύθυνσή τους με δήλωσή τους στο Τμήμα.

Η ελάχιστη διάρκεια φοίτησης για την λήψη του πτυχίου, ορίζεται σε οκτώ (8) εξάμηνα.

- **Επαγγελματική κατοχύρωση πτυχιούχων**

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ανωτέρω Νόμου, οι πτυχιούχοι του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης, έχουν τη δυνατότητα επαγγελματική κατοχύρωσης στις εξής δραστηριότητες :

α) Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών, στους τομείς της εργασίας των κοινωνικών ασφαλίσεων, της κοινωνικής πρόνοιας, της υγείας, της παιδείας, της κατοικίας, της δικαιοσύνης, της κοινωνικής εργασίας, της προστασίας του περιβάλλοντος.

β) Κατάρτιση και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, ιδίως σε θέματα προστασίας του παιδιού, του εφήβου και των υπερηλίκων, σε εξειδικευμένους φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα.

γ) Εκπαίδευση Κοινωνικών Λειτουργών και όλων των εκπαιδευομένων στην Κοινωνική Εργασία.

δ) Κοινωνικοί Σχεδιασμοί στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής του κράτους, των Ν.Π.Δ.Δ. των Ο.Τ.Α., που αφορούν ομάδες ή Κοινότητες.

ε) Προληπτική και θεραπευτική εργασία σε χώρους όπως Κ.Ψ.Υ. (Κέντρα Ψυχικής Υγείας) κλπ.

Οι φοιτητές χρησιμοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε σχολεία, ιδρύματα, Κ.Ψ.Υ. κ.α.

• **Προβληματισμοί σε σχέση με την Ίδρυση και Λειτουργία του Πανεπιστημιακού Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης**

Απόφοιτοι από το τμήμα αυτό μέχρι στιγμής δεν υπάρχουν, οπότε οποιαδήποτε πρόβλεψη για την επαγγελματική αποκατάσταση αυτών των αποφοίτων, θα ήταν ανεπαρκής

και παρακινδυνεμένη, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός, ότι δεν δημιουργήθηκε αυτόνομο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας σε Πανεπιστήμιο, όπως ήταν πάντα ο στόχος.

Πιθανολογώντας όμως, είναι ευνόητο να κατανοηθεί ποιοι θα απορροφηθούν στην αγορά εργασίας, δεδομένου πως : Σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν σπουδές Κοινωνικής Εργασίας των ΤΕΙ και σπουδές Κοινωνικής Διοίκησης με κατεύθυνση την Κοινωνική Εργασία του Πανεπιστημίου Θράκης. Αυτό αυτομάτως σημαίνει πως :

α) Οι οικονομικές απολαβές των επαγγελματιών χωρίζονται σε δύο κατηγορίες,

β) Οι αντίστοιχες θέσεις εργασίας κατανέμονται ως εξής :

Για τους απόφοιτους Α.Ε.Ι. : Διοικητικές - Βάσης - Εκπαιδευτικές

Για τους απόφοιτους Τ.Ε.Ι. : Βάσης

Οι επαγγελματίες απόφοιτοι Α.Ε.Ι., όπως άλλωστε ισχύει και για τις περισσότερες σχολές στον Ελλαδικό χώρο, θα χαίρουν μεγαλύτερης εκτίμησης, καταξίωσης και κοινωνικής αποδοχής, από το ευρύτερο και εξυπηρετούμενο κοινό έναντι των αποφοίτων Τ.Ε.Ι.

Είναι, λοιπόν, άμεσα φανερό, ότι οι απόφοιτοι των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, βρίσκονται σε υποδεέστερη επαγγελματική μοίρα, από εκείνους του Πανεπιστημίου, ακόμη και αν κατέχουν Master, επειδή το πτυχίο τους ισοδυναμεί με πτυχίο επιπέδου Τ.Ε.Ι. και διότι η βασική τους εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία δεν ήταν τετραετής. Ωστόσο, με την ίδρυσή του, το Α.Ε.Ι., προσφέρει την δυνατότητα στους αποφοίτους Τ.Ε.Ι., της μελλοντικής απόκτησης μεταπτυχιακών τίτλων, δυνατότητα που μέχρι πρόσφατα, παρείχαν μόνο ιδρύματα του εξωτερικού.

Αν ληφθεί όμως υπόψη ότι, η Ελλάδα αποτελεί ταυτόχρονα και μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γεγονός που σημαίνει ότι οι Κοινωνικοί Λειτουργοί θα πρέπει να είναι αφενός τόσο καταρτισμένοι, ώστε να μπορούν να ανταγωνιστούν τους συναδέλφους τους από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, να είναι και ενήμεροι των ιδιαιτεροτήτων της κουλτούρας και των προβλημάτων της κάθε χώρας), συνειδητοποιεί κανείς πως οι Κοινωνικοί Λειτουργοί θα πρέπει να ανταποκριθούν στις προκλήσεις, που καθημερινά αναδύονται (κοινωνικές, οικονομικές, επαγγελματικές) και να είναι σε διαρκή ετοιμότητα και εγρήγορση, ώστε να μπορέσουν να βρουν οδούς για την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Υποκεφάλαιο 4

Μεταπτυχιακά στην Κοινωνική Εργασία

Το γεγονός ότι μέχρι πρόσφατα η Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών εντασσόταν στα ΤΕΙ, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, δεν δινόταν η ευκαιρία στους πτυχιούχους Κοινωνικούς Λειτουργούς, να διευρύνουν τις σπουδές τους στην Ελλάδα.

Ο προαναφερόμενος λόγος, εξηγεί τον πολύ μικρό αριθμό Κοινωνικών Λειτουργών που κατέχει μεταπτυχιακούς τίτλους (Master, Διδακτορικό Δίπλωμα).

Η δημιουργία του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, αναμφισβήτητα, δημιουργεί νέες προοπτικές για την Κοινωνική Εργασία, εφόσον αποτελεί σπουδαία αφετηρία, για την απόκτηση μεταπτυχιακών τίτλων.

«Οι σπουδές μεταπτυχιακού επιπέδου, βοηθούν το φοιτητή να εμβαθύνει σε θέματα του ενδιαφέροντός του, να εξειδικευθεί σε ένα αντικείμενο και να προετοιμαστεί, ώστε :

Να καλύψει θέσεις άμεσης παροχής υπηρεσιών σε εξειδικευμένους χώρους εργασίας.

Να ασκήσει οργανωτικό, διοικητικό, εποπτικό έργο, όπου εργάζονται οι Κοινωνικοί Λειτουργοί.

Να ασχοληθεί συστηματικά με ερευνητικό έργο.

Να συμμετέχει σε διεπιστημονικές ομάδες, που σκοπό έχουν το σχεδιασμό προγραμμάτων κοινωνικού προνοιακού χαρακτήρα». (Βάγια Παπαδοπούλου, 1993, σελ. 238).

Παρόλο που προβλέπονται εξειδικεύσεις στην Εκπαιδευτική δομή της Κοινωνικής Εργασίας, δεν έχουν πραγματοποιηθεί.

Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών σε επίπεδο Master ή Διδακτορικό, παρείχαν μέχρι πρόσφατα, μόνο Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Όμως, με πρόσφατη τροπολογία του σχετικού Νόμου, οι απόφοιτοι ΤΕΙ έχουν το δικαίωμα να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές σε ελληνικά πανεπιστήμια. Επίσης, τα Masters (εξωτερικού) όλων των αποφοίτων, άρα και των Κοινωνικών Λειτουργών, αναγνωρίζονται στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Εισαγωγή

«Σε αντίθεση με τη διεθνή πραγματικότητα, οι κοινωνικές επιστήμες στη χώρα μας, είναι ανύπαρκτες στο σύνολό τους, ή εκεί που λειτουργούν τα τελευταία χρόνια, ανεπαρκείς.

Ειδικότερα, για την Κοινωνική Εργασία, τόσο η μέχρι τώρα εκπαίδευση, όσο και η άσκησή της επηρεάστηκαν σημαντικά από το γενικότερο σύστημα αξιών, τη διάρθρωση ταξικών σχέσεων και άλλα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία, που αποτέλεσαν καθοριστικούς παράγοντες στην κατεύθυνση εκπαίδευσης ευρύτερα και στην Κοινωνική Πολιτική, ειδικότερα» (Σ.Κ.Λ.Ε. : «Το αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας», Εισήγηση του Σ.Κ.Λ.Ε., προς το Υπουργείο Παιδείας, ..

Τεύχος 6^ο, 1987).

«Το θέμα είναι σαφώς περισσότερο επαγγελματικό και πολιτικό, παρά επιστημονικό ή ορθολογικό. Είναι πολιτικό, αφού η ανώτατη παιδεία στην Ελλάδα είναι κρατική και επαγγελματική με ευρύτατες οικονομικές διαστάσεις (εξεύρεση εργασίας, ικανοποιητικοί μισθοί και θέσεις), που με της σειρά τους επιδρούν και στην ποιότητα των υποψηφίων Κοινωνικών Λειτουργών. Το μέλλον του επαγγέλματος, εξαρτάται ακριβώς και από την ποιότητα και από το επίπεδο της νέας επαγγελματικής γενιάς, που στελεχώνει το επάγγελμα. Έτσι, το θέμα πρέπει να μεθοδευτεί προσεκτικά, μέσα σε ένα επίσης πολύπλοκο κλίμα οικονομικών ενδιαφερόντων, διαφόρων κοινωνικών επιστημών, πανεπιστημιακών παραγόντων και επαγγελμάτων, που έχουν συχνά αντίθετα μεταξύ τους συμφέροντα και προβάλλουν συγκρουόμενα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά επιχειρήματα. Οι κοινωνικές επιστήμες, έχουν

πολλές κοινές επιστημονικές βάσεις και κοινά εκπαιδευτικά συμφέροντα, ώστε να μπορούν να συνεργαστούν σε τομείς εφαρμογής και σε διακλαδικές ομάδες ψυχικής υγείας. Συγχρόνως, όμως, βρίσκονται σε ανταγωνισμό στην επαγγελματική αγορά» (Ιατρίδης, 1987, σελ. 93 - 94).

Υποκεφάλαιο 1

Τομείς εργασίας του Κοινωνικού Λειτουργού

Οι υπηρεσίες των Κοινωνικών Λειτουργών περιλαμβάνουν :

- Παροχή Υπηρεσιών σε ανθρώπους με σκοπό την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους, για την επίλυση ατομικών και κοινωνικών προβλημάτων.
- Ενίσχυση και υποστήριξη του ατόμου, για αυτοδιάθεση, προσαρμογή και ανάπτυξη.
- Οργάνωση και λειτουργία κοινωνικών και πολιτικών υπηρεσιών και ταυτόχρονη αξιοποίηση των κοινωνικοοικονομικών πηγών.
- Ανάπτυξη κοινωνικών διασυνδέσεων με όργανα που παρέχουν κοινωνικοοικονομική βοήθεια.

α) Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Γενικευμένες Υπηρεσίες :

- Παροχή Υπηρεσιών σε άτομα, οικογένειες και κοινότητες για την επίλυση προσωπικών και κοινωνικών προβλημάτων.
- Έρευνα σε σχέση, με τη φύση, έκταση και αιτίες των προβλημάτων αυτών.
- Προσδιορισμός της βοήθειας και των πηγών που απαιτούνται και εξασφάλιση της συνεργασίας των πελατών, για την επίλυση των προβλημάτων.

β) Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Ειδικευμένες Υπηρεσίες:

- Εξυπηρετούμενο κοινό : Παιδιά, νέοι, γυναίκες, ηλικιωμένοι, παροχή Ειδικευμένων Κοινωνικών Υπηρεσιών παρόμοιων με αυτών που παρέχουν οι Γενικευμένες Κοινωνικές Υπηρεσίες.
- Οι υπηρεσίες καθορίζονται :
  - 1) Από τους περιθωριακούς (ανάπηρους, μετανάστες, εθνικές μειονότητες).
  - 2) Από τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται (Κ.Ε.Α., Κ.Ε.Ο., Κ.Ε.Κ.).

3) Από το οργανωτικό πλαίσιο (σχολείο, Ψυχιατρικό Κέντρο, Ιατρικό Κέντρο).

4) Απ' τον τομέα εργασίας (στέγαση, ειδική πρόνοια, κοινωνική ασφάλιση).

γ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στις Υπηρεσίες Υγείας και Ψυχικής Υγείας :

- Προγράμματα Πρόνοιας για την υγεία και την εκπαιδευτική υγιεινή.
- Υποστήριξη ασθενών και οικογένειας αυτών, ενδονοσοκομειακές και εξωνοσοκομειακές υπηρεσίες.
- Παροχή πρακτικής και θεραπευτικής βοήθειας σε περιπτώσεις ψυχικής υγείας ασθενών και των οικογενειών τους.

δ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην παραπτωματοκότητα ή και στα

Δικαστήρια:

- Πρόληψη της επέκτασης της παραπτωματοκότητας των ανηλίκων, κοινωνική και ηθική αποκατάσταση των ενηλίκων και ανηλίκων, που είναι ένοχοι παραπτωματοκικής συμπεριφοράς.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε άτομα που παρουσιάζουν παραπτωματοκική συμπεριφορά, σε συνεργασία με άλλες Κοινωνικές Υπηρεσίες, όταν θεωρείται απαραίτητο.
- Παροχή βοήθειας σε άτομα που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους και τις οικογένειές τους.
- Παρακολούθηση και βοήθεια ατόμων που είναι σε επιμέλεια ή αποφυλακισθέντων.

ε) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Εργασία και Βιομηχανία :

- Παρέμβαση σε προβλήματα στο χώρο εργασίας, (ειδική νομοθεσία για την επαγγελματική αποκατάσταση), στην υγιεινή, στον ελεύθερο χρόνο και στην ασφάλεια.

- Παροχή μέσων βοήθειας, για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της ποιότητας ζωής (π.χ. δημιουργία παιδικών σταθμών, συνεταιρισμών και στεγαστικών συνεταιρισμών, υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας).

στ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Κοινοτική Ανάπτυξη : Κοινωνική Εργασία με άτομα, ομάδες, κοινότητες.

- Διδάσκει και οργανώνει τους πολίτες, με σκοπό το σχεδιασμό των πηγών της κοινότητας και την ταυτόχρονη αξιοποίησή τους για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.
- Εποπτεύει και οργανώνει κοινωνικές δραστηριότητες, υποκινώντας τα άτομα να ενταχθούν σε ομάδες και προτρέπει τις κοινότητες για συμμετοχή.

ζ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Διεθνείς Υπηρεσίες :

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε διακινούμενα άτομα και ομάδες, με σκοπό να βοηθηθούν στις νέες καταστάσεις, εμπλέκοντας διεθνείς επικοινωνίες και συμφωνίες.

η) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στη Διοίκηση :

Παροχή Υπηρεσιών σχετικών με έρευνα, νομοθεσία, οργανωτική εργασία, ανάπτυξης προγραμμάτων, σχεδιασμού και διοίκησης.

θ) Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Εκπαίδευση :

- Δημιουργία και οργάνωση ομάδων στα σχολεία. Συνεργασία με οικογένειες μαθητών και με τους εκπαιδευτικούς. Συνεργασία με σχετικές Υπηρεσίες.
- Βοηθά στην ανάπτυξη της Κοινωνικής Εργασίας των Ερευνητικών Προγραμμάτων.

ι) Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Υπηρεσίες Σχολικής Υγείας :

- Κατάρτιση, παρακολούθηση και υλοποίηση προγραμμάτων, για την παροχή υπηρεσιών πρόληψης, αγωγής και προαγωγής της Υγείας.
- Ψυχοκοινωνική υποστήριξη του σχολικού πληθυσμού (από Νηπιαγωγείο έως και το Λύκειο).

- Εποπτεία του σχολικού περιβάλλοντος με σκοπό την τήρηση των κανόνων δημόσιας υγείας.
- Αρχαιοθέτηση των στοιχείων ατομικής κατάστασης της υγείας των μαθητών.

Υποκεφάλαιο 2

Ελεύθερη Άσκηση του Επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα: Άσκηση του Επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού, κεφ. 1 (άρθρο 1-11)

- Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί, μπορούν με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και ως Ελεύθεροι Επαγγελματίες, εφόσον έχουν ασκήσει, αποδεδειγμένα, το επάγγελμά τους για μία τουλάχιστον πενταετία.
- Το αντικείμενο των Υπηρεσιών του Κοινωνικού Λειτουργού ως Ελεύθερου Επαγγελματία, καθορίζεται και από την επαγγελματική του εμπειρία.
- Η παροχή Υπηρεσιών από τον Κοινωνικό Λειτουργό, ως Ελεύθερου Επαγγελματία, είναι επιτρεπτή εφόσον :
  - A) Διατηρεί για το σκοπό αυτό επαρκείς και κατάλληλους χώρους, στους οποίους απαραίτητα περιλαμβάνονται γραφείο για συνεντεύξεις και αίθουσα αναμονής των εξυπηρετούμενων.
  - B) Τηρεί μητρώο εξυπηρετούμενων και λοιπά στοιχεία, από τα οποία προκύπτει η παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Εργασίας.
- Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων και μετά τη γνώμη του οικείου Επαγγελματικού Συλλόγου καθορίζεται, και το είδος-
  - η μορφή των παρεχομένων υπηρεσιών το ύψος των αμοιβών του Κοινωνικού Λειτουργού που, με τις προϋποθέσεις των σχετικών Διατάξεων, παρέχει τις υπηρεσίες του ως Ελεύθερος Επαγγελματίας.

- Η εποπτεία του έργου του Κοινωνικού Λειτουργού ως Ελεύθερου Επαγγελματία, αποτελεί έργο των αρμοδίων κατά τόπους περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κατά την άσκηση της οποίας διασφαλίζονται οι διατάξεις του σχετικού Διατάγματος για τη διαφύλαξη του ιδιωτικού απόρρητου.
- Για την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2, του άρθρου αυτού, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσω της κατά τόπου αρμόδιας περιφερειακής του Υπηρεσίας, αίτηση με τα ακόλουθα στοιχεία :
  - α) Βεβαίωση προϋπηρεσίας, από την οποία προκύπτει με σαφήνεια, τόσο ο χρόνος της επαγγελματικής εμπειρίας του ενδιαφερόμενου, όσο και το αντικείμενο των υπηρεσιών που πρόσφερε κατά το χρόνο της προϋπηρεσίας του.
  - β) Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, στην οποία να αναφέρεται με σαφήνεια η έδρα και η περιγραφή των χώρων, που ο ενδιαφερόμενος πρόκειται να ασκήσει το έργο του, το είδος των υπηρεσιών που θα προσφέρει και την καταγραφή ή τις κατηγορίες των εξυπηρετούμενων, στις οποίες θα απευθύνονται οι υπηρεσίες του.
  - γ) Προκειμένου για αλλοδαπό που έτυχε Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του σχετικού Νόμου, απαιτείται βεβαίωση ότι έχει επαρκή γνώση της Ελληνικής Γλώσσας.

Υποκεφάλαιο 3

Απαιτούμενες προϋποθέσεις για την Άσκηση του Επαγγέλματος

α) Άδεια Άσκησης του Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν.Δ/τος 4018/1959 (ΦΕΚ 247τ.Α.) «Περί του θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργών του άρθρου 25 παρ. 2γ του Ν. 1404/83 (ΦΕΚ 173τ.Α.) «Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων».

Με βάση τις υπ' αριθ. 567/1989 και υπ' αριθ. 502/1991, γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και με πρόταση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, αποφασίστηκε :

1) Για την άσκηση του επαγγέλματος και τη χρησιμοποίηση του τίτλου του Κοινωνικού Λειτουργού, απαιτείται :

α) Πτυχίο αναγνωρισμένης Κρατικής Σχολής Κοινωνικής Εργασίας της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή ισότιμο αντίστοιχης Σχολής Εξωτερικού.

β) Άδεια που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Διατάγματος αυτού.

2) Για την ισοτιμία των πτυχίων των Σχολών Εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργών του εξωτερικού αποφαινεται :

α) Για τους κατόχους τίτλων σπουδών του εξωτερικού Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης από το ΔΙΚΑΤΣΑ χωρίς αντιστοιχία.

β) Για το αντικείμενο ειδικότητας των πιο πάνω πτυχίων αποφαινεται το Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Ι.Τ.Ε.).

3) Υποψήφιοι για τη λήψη της Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του σχετικού άρθρου απαιτείται :

α) Να έχουν την Ελληνική ιθαγένεια, με επιφύλαξη της παρ. 5 του σχετικού άρθρου.

- β) Να μην έχουν καταδικασθεί σε ποινές κακουργήματος ή πλημμελήματος από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 2 του σχετικού διατάγματος ή να μην έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα, λόγω καταδίκης.
- 4) Η άδεια εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου που συνοδεύεται με τα ακόλουθα δικαιολογητικά :
- α) Επικυρωμένο αντίγραφο ή φωτοαντίγραφο πτυχίου Σχολής Κοινωνικής Εργασίας, ή βεβαίωση της Σχολής, από την οποία να προκύπτει ότι ο υποψήφιος έχει καταστεί πτυχιούχος.
  - β) Πιστοποιητικό ισοτιμίας, τίτλους σπουδών, για τους πτυχιούχους Σχολών Εξωτερικού.
  - γ) Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.
  - δ) Αντίγραφο Ποινικού Μητρώου τύπου Α.
  - ε) Πιστοποιητικό αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής ή Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86, ότι ο υποψήφιος δε διώκεται ως φυγόποινος ή φυγόδικος.
  - στ) Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του εκλογικού βιβλιαρίου, από το οποίο να προκύπτει, ότι ο υποψήφιος έχει ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα ή βεβαίωση από την οποία να προκύπτει ότι, άσκησε το δικαίωμα αυτό ή ότι δεν το άσκησε δικαιολογημένα. Σε περίπτωση έλλειψης εκλογικού βιβλιαρίου απαιτείται, βεβαίωση της Αρμόδιας Αρχής, ότι, ο υποψήφιος έχει υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοσή του.
  - ζ) Η Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού, χορηγείται με την παραπάνω διαδικασία και σε αλλοδαπούς, υπηκόους των Κρατών - Μελών, των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις, τις αναφερόμενες στη διάταξη αυτή.

η) Στην Αρμόδια Δ/ση του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τηρείται Μητρώο που περιλαμβάνει:

- α) Στοιχεία Ταυτότητας του ενδιαφερομένου
- β) Γνώση ξένων γλωσσών
- γ) Πρόσθετες σπουδές.

β) Ανάκληση Άδειας

1) Η Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού, ανακαλείται προσωρινά ή οριστικά με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης σε περιπτώσεις :

- α) Καταδίκης για κακούργημα ή πλημμέλημα σε οποιαδήποτε ποινή και κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή ή στην Υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία ή δωροληψία, παράβαση καθήκοντος για έγκλημα κατά των ηθών, συκοφαντική δυσφήμιση και λιποταξία.
- β) Στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων λόγω καταδίκης.
- γ) Θέσης του Κοινωνικού Λειτουργού σε απαγόρευση.
- δ) Παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4 - 9 του σχετικού Διατάγματος.

2) Η οριστική ανάκληση της Άδειας Άσκησης, επιτρέπεται ύστερα μόνο από αμετάκλητη Δικαστική Απόφαση για αδίκημα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του σχετικού άρθρου.

3) Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 1 - 9, η απόφαση ανάκλησης της ^{άδειας} άσκησης επαγγέλματος, εκδίδεται κατά ανάλογη εφαρμογή

των διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα, που αφορούν στην επιβολή πειθαρχικών ποινών :

- α) Για θέματα σχέσεων με το συνδικαλιστικό τους όργανο και μετά τη σύμφωνη γνώμη του πειθαρχικού τους οργάνου.
- β) Για θέματα δεοντολογικά, που αναφέρονται στα προαναφερόμενα άρθρα, το Υπηρεσιακό Πειθαρχικό Συμβούλιο του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Για θέματα δεοντολογικά, η προσωρινή ανάκληση δε θα πρέπει να υπερβαίνει το χρονικό διάστημα του ενός (1) έτους, ενώ για ποινική καταδίκη για ορισμένα κακουργήματα ή πλημμελήματα ή αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων κ.λ.π., η ανάκληση θα είναι οριστική.

Υποκεφάλαιο 4

Δεοντολογία κατά την άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας

- α) Αρχές, καθήκοντα, υποχρεώσεις, ασυμβίβαστα κατά την άσκηση του επαγγέλματος.

ΑΡΧΕΣ

- 1) Η άσκηση του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού, προϋποθέτει προσήλωση στα ιδεώδη της ελευθερίας και της δικαιοσύνης και πίστη στην αξία της ανθρώπινης ύπαρξης και των δυνατοτήτων της.
- 2) Με βάση τις θεμελιώδεις αρχές της προηγούμενης παραγράφου, ο Κοινωνικός Λειτουργός :

α) Αναγνωρίζει έμπρακτα το δικαίωμα κάθε ανθρώπου:

- 1) Να αποφασίζει στο να αποδεχθεί ή όχι το είδος των παρεχόμενων σ' αυτόν υπηρεσιών και τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων του, εφόσον με τον τρόπο αυτό δεν εκτίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια και η ευημερία των συνανθρώπων του και του κοινωνικού συνόλου γενικότερα.
- 2) Να συμμετέχει εποικοδομητικά και στο μέτρο του δυνατού, στη διαδικασία του σχεδιασμού των κοινωνικών μέτρων που τον αφορούν και να συμπράττει στην προσπάθεια κάλυψης των αναγκών του στο μέτρο που οι δυνατότητές του το επιτρέπουν.

β) Ενεργεί κατά τρόπο που συμβάλλει στη δημιουργία ή παροχή ίσων ευκαιριών σε άτομα, ομάδες και κοινότητες, χωρίς διάκριση καταγωγής, φύλου, ηλικίας, κοινωνικής θέσης, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων, τόσο για την κάλυψη των βιολογικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών τους, όσο και για την ανάπτυξη και αξιοποίηση των δικών τους δυνατοτήτων.

Συμβάλλει στην καλλιέργεια μεταξύ των πολιτών, πνεύματος κοινωνικής ευθύνης και αλληλεγγύης και στην ευαισθητοποίηση και προετοιμασία τους για κοινωνική δράση.

Καθήκοντα προς τους συναδέλφους

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στις υπηρεσιακές του σχέσεις, με τους συναδέλφους του, οφείλει :

- α) Να συμβάλλει με την εν γένει συμπεριφορά του, στη δημιουργία και διατήρηση κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης, εποικοδομητικής συνεργασίας και συναδελφικής αλληλεγγύης.
- β) Να σέβεται την προσωπικότητα, την ιεραρχική θέση, τις ικανότητες και την επαγγελματική τους πείρα, να μην παρεμβαίνει άμεσα στις αρμοδιότητές τους και να δέχεται και να ασκεί καλόπιστη και εποικοδομητική κριτική.
- γ) Να συμβάλλει με πνεύμα ειλικρίνειας και κατανόησης και με ειρηνικό και ευπρεπή τρόπο, στην εξομάλυνση διαφορών, που ενδεχόμενα μπορεί να ανακύψουν, κατά το στάδιο της επαγγελματικής τους σχέσης και συνεργασίας.

Ασυμβίβαστα

- 1) Απαγορεύεται στον Κοινωνικό Λειτουργό, να ασκεί εργασία που δε συμβιβάζεται με το κύρος του ως Κοινωνικού Λειτουργού.
- 2) Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, δεν μπορούν είτε ατομικά, είτε μετέχοντες με την ιδιότητά τους, σε συλλογικά-υπηρεσιακά όργανα, να επλαμβάνονται θεμάτων, από τα οποία προκύπτει φανερά συμφέρον των ιδίων ή συγγενών τους σε ευθεία γραμμή απεριόριστα και σε πλάγια γραμμή μέχρι τρίτου βαθμού.

Υποχρεώσεις προς το επάγγελμα

- 1) Για την ανάπτυξη και προαγωγή της Κοινωνικής Εργασίας, ο Κοινωνικός Λειτουργός :
- α) Επιδιώκει τη βελτίωση της επαγγελματικής του στάθμης με τη συνεχή επιμόρφωση και μετεκπαίδευσή του, με την αξιοποίηση της

επαγγελματικής εποπτείας, κατά την άσκηση του έργου του και την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων στο χώρο της Κοινωνικής Εργασίας.

- β) Συμβάλλει ενεργά στην τήρηση των «αρχών», στην αξιοποίηση των «μεθόδων» της Κοινωνικής Εργασίας και στην προσαρμογή των χρησιμοποιούμενων «τεχνικών», στις διαμορφούμενες νέες κοινωνικές ανάγκες και προβλήματα.
- γ) Συμβάλλει στην ορθή και σαφή ενημέρωση της κοινής γνώμης αναφορικά με τις επιδιώξεις και τους στόχους της Κοινωνικής Εργασίας και στην εδραίωση και αύξηση της αναγνώρισης και εμπιστοσύνης της κοινωνίας και των εξυπηρετούμενων, για την χρησιμότητα των υπηρεσιών που προσφέρει.
- δ) Προσφέρει γνώσεις, επαγγελματική πείρα, τόσο για την επισήμανση και τεκμηρίωση της φύσης και της έκτασης κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων, όσο και για τον καθορισμό των επιλογών και τρόπων αντιμετώπισής τους και βελτίωσης της ποιότητας ζωής σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, συμβάλλοντας έτσι με τη συμμετοχή του σε αρμόδια όργανα, στη διαμόρφωση της Κοινωνικής Πολιτικής, καθώς επίσης στο σχεδιασμό και στη διαμόρφωση των απαραίτητων Κοινωνικών Υπηρεσιών και προγραμμάτων.

β) Καθήκοντα προς τους εξυπηρετούμενους

- 1) Ο Κοινωνικός Λειτουργός, κατά τη διαδικασία παροχής των υπηρεσιών του στο εξυπηρετούμενο ^{κανό} (άτομο, ομάδα, κοινότητα), οφείλει :

- α) Να σέβεται την προσωπικότητά του και να συμβάλλει έμπρακτα στη διαφύλαξη της αξιοπρέπειάς του και στην ικανοποίηση και διασφάλιση των δικαιωμάτων του.
- β) Να αναγνωρίζει την ιδιαιτερότητα και το δικαίωμά του να αποφασίζει για τις υποθέσεις που τον αφορούν, ενθαρρύνοντας και υποβοηθώντας τον ταυτόχρονα να αναλαμβάνει τις ευθύνες των πράξεών του, να αξιοποιεί στο έπακρο τις δυνατότητές του και να βρίσκει, αυτενεργώντας λύσεις για την κάλυψη των αναγκών του ή την αντιμετώπιση των προβλημάτων του, με τρόπους κοινωνικά παραδεκτούς.
- γ) Να τον ενημερώνει με σαφήνεια και πληρότητα για τις προϋποθέσεις, το περιεχόμενο και τα χρονικά πλαίσια της συνεργασίας μαζί του και να παρέχει τις υπηρεσίες του με αντικειμενικά κριτήρια και με την αμερόληπτη κρίση, έτσι ώστε, η επαγγελματική σχέση μαζί του να στηρίζεται σε αμοιβαία εμπιστοσύνη και να αξιοποιείται απ' αυτόν στον επιθυμητό βαθμό και κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.
- δ) Να συλλέγει και να αξιοποιεί πληροφορίες ή δεδομένα μόνο εφόσον σχετίζονται με τις ανάγκες ή τα προβλήματα για τα οποία απευθύνθηκε στην Κοινωνική Υπηρεσία και εφόσον κρίνονται απαραίτητα, τόσο για το διαγνωστικό έργο, όσο και για τη λήψη των αναγκαίων γι' αυτόν μέτρων.
- ε) Να τηρεί αυστηρά εχεμύθεια, σε ιδιωτικά απόρρητα που του έχει εμπιστευθεί ο εξυπηρετούμενος ή που έχουν περιέλθει σε γνώση του κατά την άσκηση του επαγγέλματός του ή λόγω της ιδιότητάς του.

Στα πλαίσια της τήρησης του υπηρεσιακού απόρρητου, οφείλει επίσης να επαγρυπνεί για τη μυστικότητα των εγγράφων στοιχείων που τηρούνται στην υπηρεσία που υπηρετεί.

Σε περίπτωση που ο Κοινωνικός Λειτουργός κληθεί να εξεταστεί ως μάρτυρας, από δικαστική ή άλλη Αρχή, για θέματα για τα οποία υποχρεούται να τηρήσει εχεμύθεια, οφείλει να προβαίνει σε σαφή δήλωση, τόσο για την ιδιότητά του, όσο και για την υποχρέωσή του αυτή.

Δεν αποτελεί παραβίαση της επαγγελματική εχεμύθειας η γνωστοποίηση από τον Κοινωνικό Λειτουργό πληροφοριών ή γεγονότων, όταν η ενέργειά του αυτή, αποσκοπεί στη διαφύλαξη της ανθρώπινης ζωής ή στην προστασία της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας ανηλίκων, καθώς και ενηλίκων, που στερούνται των δυνατοτήτων αυτοπροστασίας.

στ) Να μην επιδιώκει προσωπικά οφέλη σε βάρος των συμφερόντων του εξυπηρετούμενου και του περιβάλλοντός του και σε καμία περίπτωση να δέχεται φιλοδωρήματα.

γ) Υποχρεώσεις προς τον επαγγελματικό φορέα

Ο Κοινωνικός Λειτουργός κατά τη διάρκεια της εργασιακής του σχέσης με το φορέα, στον οποίο προσφέρει τις υπηρεσίες του οφείλει :

- α) Να είναι επαρκώς ενημερωμένος, αναφορικά με τις αρχές, τους σκοπούς και τους στόχους του φορέα, καθώς επίσης για τα κοινωνικά προγράμματα και τους μηχανισμούς, με τους οποίους υλοποιούνται οι πιο πάνω στόχοι.
- β) Να συμβάλλει με τις επαγγελματικές του γνώσεις και ενέργειες στην αποδοτικότερη εφαρμογή των κοινωνικών προγραμμάτων του φορέα και με τις τεκμηριωμένες εισηγήσεις του, στη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, μέσω

συμπλήρωσης ή τροποποίησης των εφαρμοζόμενων προγραμμάτων ή της κατάρτισης και εφαρμογής νέων, που επιβάλλονται από τις διαμορφούμενες συνθήκες και ανάγκες.

Υποκεφάλαιο 5

Εκτίμηση των αναγκών για επαγγελματίες Κοινωνικούς Λειτουργούς στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τα πρακτικά του Γ΄ Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, που πραγματοποιήθηκε το 1985, έγιναν κάποιες εκτιμήσεις – διαπιστώσεις, οι οποίες μπορεί να θεωρηθεί, ότι βρίσκουν ανταπόκριση και στις μέρες μας.

Στο ερώτημα που απασχολούσε τότε τους Κοινωνικούς Λειτουργούς, εάν δηλαδή οι επαγγελματίες Κοινωνικοί Λειτουργοί στην Ελλάδα κάλυπταν τις ανάγκες για Κοινωνική Εργασία παρατέθηκαν οι παρακάτω απόψεις :

Το θέμα, συνδέεται άμεσα και έμμεσα, με ορισμένους παράγοντες που διαμόρφωναν ή επηρέαζαν τη μορφή και την έκταση αυτής της ανάγκης, όπως για παράδειγμα :

- α) Οι υφιστάμενες και διαμορφούμενες κοινωνικές ανάγκες του τόπου.
- β) Το είδος και το περιεχόμενο των υπηρεσιών, που οι Κοινωνικοί Λειτουργοί καλούνταν να προσφέρουν, στην προσπάθεια για κάλυψη των πιο πάνω αναγκών ή για την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, που δημιουργούνταν από τη μη έγκαιρη και σωστή κάλυψη των αναγκών αυτών.

- γ) Το «επίπεδο» ή τα «επίπεδα», στα οποία ο Κοινωνικός Λειτουργός καλούνταν να προσφέρει τις υπηρεσίες του, όπως στην εφαρμογή κοινωνικών μέτρων, στη διοίκηση κοινωνικών υπηρεσιών, στον κοινωνικό σχεδιασμό κ.α.
- δ) Η μεγάλη «διασπορά» προγραμμάτων παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών σε πολλούς ή ποικίλους φορείς, του δημόσιου κυρίως τομέα, και
- ε) Οι όροι και συνθήκες απασχόλησης (διαρθρωτικές, οργανωτικές και λειτουργικές των διαφόρων φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα), κάτω από τις οποίες ο Κοινωνικός Λειτουργός ανέπτυξε τη δραστηριότητά του.

Το Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του για την ανάπτυξη και την προαγωγή της Κοινωνικής Εργασίας στη χώρα και αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στην ανάγκη εκτίμησης των αναγκών των διαφόρων φορέων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, συγκρότησε το 1980 «Ομάδα εργασίας» για το σκοπό αυτό, από εκπροσώπους των βασικότερων φορέων του δημόσιου τομέα, που απασχολούσαν Κοινωνικούς Λειτουργούς και του Σ.Κ.Λ.Ε.

Ας σημειωθεί, ότι, η «ομάδα εργασίας», στη μακρόχρονη προσπάθειά της και παρά τις περιορισμένες δυνατότητες από έλλειψη επαρκών και τεκμηριωμένων στοιχείων και πληροφοριών, έλαβε υπόψη, κατά κάποιο τρόπο, τους πιο πάνω παράγοντες, για να ανταποκριθεί πληρέστερα στους «όρους εντολής» που της δόθηκαν.

Σύμφωνα με τα πορίσματα της σχετικής έκθεσης, οι συνολικές ανάγκες της χώρας σε Κοινωνικούς Λειτουργούς, την εποχή που γινόταν το συνέδριο είχαν εκτιμηθεί σε περισσότερους από 4.500. Ας σημειωθεί ότι στις εκτιμήσεις αυτές δεν είχαν συμπεριληφθεί οι σχετικές ανάγκες στην Πρωτοβάθμια φροντίδα για την Υγεία και τον Τομέα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων, γιατί με τα τότε δεδομένα, η

Οι παραπάνω εκτιμήσεις, φαίνεται να βρίσκουν ανταπόκριση και στις μέρες μας και το γεγονός αυτό πιθανά είναι μια αξιοσημείωτη διαπίστωση.

Υποκεφάλαιο 6

Ετεροαπασχόληση

«Στην ελληνική αγορά εργασίας σημειώνεται η ύπαρξη ενός ιδιάζοντος φαινομένου. Σε κάθε Ευρωπαϊκή κοινωνία, αλλά ιδιαίτερα σε κοινωνίες παρόμοιας συγκρότησης με την ελληνική, παρατηρείται σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, το φαινόμενο της «ετεροαπασχόλησης». Ως ετεροαπασχόληση θεωρείται η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, διαφορετικής από το αντικείμενο της επαγγελματικής εκπαίδευσης, την οποία ο εργαζόμενος έχει επιτυχώς περατώσει. Δεδομένης της ευρείας έκτασης της παρατηρούμενης ετεροαπασχόλησης, είναι πολύ πιθανόν, στο επίπεδο των συγκεκριμένων, η επαγγελματική δραστηριότητα που ασκούν, να είναι εντελώς διαφορετική από το επάγγελμα το οποίο έχουν μάθει. Στην αγορά εργασίας όμως, συμμετέχουν με το επάγγελμα το οποίο πράγματι ασκούν».
(Πατινώτης, 1993, σελ. 22).

«Η μαζική ανεργία οδηγεί στην αναγκαστική προσαρμογή των επιθυμιών των νέων στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, με αποτέλεσμα να δέχονται οι νέοι οποιοδήποτε επάγγελμα, για να αποφύγουν την ανεργία». (Κρίβας, 1989, σελ. 71 – 79, Ζωγράφου, 1993, σελ. 12 – 13). «Έτσι, πολλοί νέοι που βρίσκονται αντιμέτωποι με μια διαφορετική πραγματικότητα, με την πάροδο του χρόνου, αντιμετωπίζουν ρεαλιστικά την κατάσταση, χωρίς συναίσθημα αποτυχίας, πράγμα που έχει ανάλογο αντίκτυπο αναφορικά με τις αντιλήψεις τους, για το πολιτικό σύστημα». (Ζωγράφου, 1993, σελ. 15).

«Οι ομάδες των νέων που μεταβαίνουν από την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην εργασία, αναγκάζονται να μεταβούν σε θέσεις μαθητείας ή εργασίας, που δεν ανταποκρίνονται στις επιθυμίες τους και ως εκ τούτου, δεν τους ικανοποιούν».
(Ζωγράφου, Πάτρα, 1993, σελ. 19).

Κάθε άτομο επιλέγει το επάγγελμά του, σύμφωνα με τις επιθυμίες του και τις προσδοκίες του. Το αν η πρώτη επιλογή επαγγέλματος είναι συνειδητή ή όχι, παίζει καθοριστικό ρόλο στη μετέπειτα επαγγελματική του πορεία.

Στην περίπτωση της θεληματικής επιλογής του πρώτου επαγγέλματος, το άτομο ίσως έχει περισσότερες πιθανότητες να παραμείνει σ' αυτό. Αν όμως αλλάξει εργασία, πολλοί τομείς θα εμποδίζουν περαιτέρω αλλαγές.

Το ίδιο το άτομο καταλαβαίνει, ότι η αρχική του επιλογή δεν ήταν σωστή και ότι πιθανά δεν είχε υπολογίσει σωστά τις παραμέτρους που θα έπαιζαν καθοριστικό ρόλο στην άσκησή του.

Στην περίπτωση αντίθετα που η επιλογή του πρώτου επαγγέλματος είναι αναγκαστική, υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες αλλαγής του από την πρώτη στιγμή, όμως το άτομο αναζητά τις κατάλληλες συνθήκες που θα του επιτρέψουν να πραγματοποιήσει την αλλαγή αυτή.

Η διαδικασία επιλογής επαγγέλματος είναι μια διαδικασία, που διαρκεί σε ολόκληρη τη ζωή του ατόμου και δεν είναι στάσιμη. Κάθε απόφαση για επιλογή επαγγέλματος, επηρεάζεται από τη συγκεκριμένη κάθε φορά στιγμή και μοιραία επηρεάζει και την επόμενη απόφαση.

Υποκεφάλαιο 7

Επαγγελματική Επιμόρφωση των Κοινωνικών Λειτουργών

«Η ανάγκη της επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης, αποτελεί έναν αναμφισβήτητο θεσμό. Εκείνο όμως που δημιουργεί έναν προβληματισμό και μια ανάγκη μεγαλύτερης διερεύνησης, είναι η σχέση οικονομικής ανάπτυξης και επαγγελματικής επιμόρφωσης, η επαγγελματική εκπαίδευση και η Αγορά Εργασίας, ώστε να αξιολογηθούν τα εφαρμοζόμενα προγράμματα». (Δασκαλάκης, 1989, σελ. 43).

«Η επαγγελματική κατάρτιση ή επιμόρφωση, άρχισε να απαντάται καταρχήν στην Αγγλία και Γερμανία, περί τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, για να αναπτυχθεί συν τω χρόνω και να αποτελέσει σήμερα θεσμό διαδεδομένο σε ευρεία κλίμακα. Αν δε, η Αγορά Εργασίας, μπορεί να θεωρηθεί χώρος διεξαγωγής αγοραπωλησιών «πηγών εργασίας», η ίδια η επαγγελματική επιμόρφωση αποτελεί το μέσο εναρμόνισης και εξισορρόπησης της προσφοράς με τη ζήτηση της αγοράς.

Σήμερα η επιστημονική εξειδίκευση που έχει συντελεστεί, καθιστά εύχερη την κωδικοποίηση που επιβάλλει . την κρατική παρέμβαση σ' αυτό το επίπεδο, πρόκειται για λόγους, τόσο οικονομικούς, όσο και κοινωνικούς που πάντοτε λειτουργούν σε κάθε επίπεδο εθνικό ή τοπικό». (Δασκαλάκης, 1989, σελ. 43).

Σύμφωνα με την Κα Δημακοπούλου Β., όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Συμποσίου για τα «πενήντα χρόνια εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία στην Ελλάδα» για τα Ελληνικά δεδομένα είναι σαφές : ότι η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών είναι ανεπαρκής, η πρακτική άσκησή τους δεν είναι αρκετή για την απόκτηση εξειδίκευσης, η αγορά εργασίας είναι περιορισμένη και εναλλακτικοί δρόμοι που να οδηγούν σε μια νέα αγορά, φαίνεται να μην έχουν διερευνηθεί

επαρκώς. Τα αντικείμενα εργασίας είναι πολλά και διαφορετικά, η δυνατότητα επιλογής αντικειμένου εργασίας, είναι σχεδόν ένα όνειρο για την πλειοψηφία των πτυχιούχων Κοινωνικών Λειτουργών. Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες εργάζονται, καθώς και το ευρύτερο σύστημα διάρθρωσης και λειτουργίας των υπηρεσιών δεν ευδώνουν ικανοποιήσεις. Τα παραπάνω οδηγούν στη διαπίστωση ότι η ανάγκη για επιμόρφωση, εποπτεία και εκπαίδευση των επαγγελματιών Κοινωνικών Λειτουργών προκύπτει σχεδόν από την πρώτη στιγμή ανάληψης υπηρεσίας σε ένα πλαίσιο.

Θέλοντας κανείς να εξετάσει τη σημερινή πραγματικότητα, αναφορικά με τα παραπάνω, καταλήγει στα εξής :

- α) Ότι η πρώτη μορφή επιμόρφωσης, εκπαίδευσης και επαγγελματικής ανάπτυξης του Κοινωνικού Λειτουργού είναι ο ίδιος τους ο εαυτός και η σχέση του με αυτούς που βρίσκονται στο κοντινό ή λιγότερο κοντινό εργασιακό περιβάλλον. Το πώς δηλαδή ο ίδιος αξιοποιεί τη βασική γνώση που έχει πάρει και βάζει σε δράση. Τις εσωτερικές του πηγές για να αναζητήσει την παραπέρα γνώση στη δεδομένη συνθήκη. Κάνοντας καλή χρήση αυτού του εαυτού, μαθαίνει μέσα από τη σχέση του με τους πελάτες, τους συναδέλφους του, τους συνεργάτες και τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας, τους σπουδαστές που φέρουν καινούργια πληροφορία και τους επόπτες τους.
- β) Η πράξη, το πώς δηλαδή από την αρχή, οργανώθηκαν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί, δείχνει ότι πολύ νωρίς επεδίωξαν να συνεργάζονται μεταξύ τους ώστε να μπορούν να αναπτύσσονται επαγγελματικά. Έτσι, σήμερα, φορείς που άρχισαν τη λειτουργία τους εδώ και πολλά χρόνια, έχουν έργο που αναφέρεται στην επιμόρφωση και περαιτέρω εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών.

Οι φορείς αυτοί, όπως αναφέρεται στα πρακτικά του «Συμποσίου για τα πενήντα χρόνια Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα», 1996, έχουν ως εξής :

A) Ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.), άρχισε τη λειτουργία του το 1954 – 1955. Σήμερα, πραγματοποιεί ημερίδες, συναντήσεις, σεμινάρια – συνέδρια και εκδίδει, το μοναδικό περιοδικό που κυκλοφορεί στις μέρες μας, «Κοινωνική Εργασία».

B) Το Συμβούλιο Επιμόρφωσης στην Κοινωνική Εργασία Σ.Ε.Κ.Ε., ξεκίνησε το 1956, όμως το καταστατικό του δημιουργήθηκε από το 1964.

Σκοποί του είναι :

- Η διάδοση στην Ελλάδα της έννοιας της Κοινωνικής Εργασίας.
- Η παρακολούθηση των εξελίξεων στην Κοινωνική Εργασία και η αντίστοιχη αξιοποίησή τους.
- Η περαιτέρω αναζήτηση μορφών στην Κοινωνική Εργασία.
- Η γενικότερη επιμόρφωση των Κοινωνικών Λειτουργών.
- Η ενίσχυση της εποπτείας για επαγγελματίες υγείας.
- Η χρηματοδότηση της εποπτείας για το πρόγραμμα εξειδίκευσης στην κλινική Κοινωνική Εργασία.
- Η εκφώνηση εκπαιδευτικού προγράμματος για την εργασία των Κοινωνικών Λειτουργών με θέμα : «Τα Παιδιά στο Δρόμο».

Ο Σ.Ε.Κ.Ε. ήταν ο πρώτος φορέας, που πραγματοποίησε την έκδοση της βιβλιογραφίας στον ελλαδικό χώρο.

Γ) Η Εταιρεία Πτυχιούχων Πανεπιστημιακών Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (ΕΠΠΣΚΕ) που δημιουργήθηκε το 1970. Το 1973, εξέδωσε το περιοδικό «ΕΚΛΟΓΗ», που όμως αυτή τη στιγμή έχει ανασταλεί η έκδοσή του. Ο

ΕΠΠΣΚΕ, ήταν εκείνος που δημιούργησε τις προϋποθέσεις για Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση.

Δ) Το Ίδρυμα Ανάπτυξης Κοινωνικής Εργασίας (Ι.Α.Κ.Ε.), το οποίο υφίσταται από το 1979, ουσιαστικά, είναι το μοναδικό ίδρυμα που είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, διατηρεί βιβλιοθήκη και εκδίδει μελέτες.

Ε) Το CIF Ελλάς, το πρόγραμμα διεθνών προγραμμάτων. Είναι μέλος διεθνούς ομοσπονδίας CIF, η οποία απαρτίζεται από 35 περίπου μέλη από διάφορα κράτη.

Οι βασικές δραστηριότητές του είναι :

- α) Η διοργάνωση προγράμματος επιμόρφωσης, κάθε 3 χρόνια στην Ελλάδα, για Κοινωνικούς Λειτουργούς άλλων χωρών.
- β) Η προώθηση Ελλήνων Νομικών Λειτουργών στα προγράμματα επιμόρφωσης των άλλων συνδέσμων CIF των άλλων χωρών.

Με τον τρόπο αυτό, οι διάφορες κουλτούρες των επαγγελματιών διασταυρώνονται και επιτυγχάνεται έτσι, η σύσφιξη των σχέσεων, μέσω της διαπολιτισμικής εμπειρίας.

Δημόσιες υπηρεσίες, που πραγματοποιούν επιμορφωτικά προγράμματα, επίσης είναι :

- Αιγινήτειο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο
- Παιδοψυχιατρικό Νοσοκομείο – Νταού Πεντέλης
- ΚΕΘΕΑ
- ΚΑΠΗ Μεγάρων, σε συνεργασία με το ΤΕΙ Αθήνας
- ΠΙΝΑ, σαν Δημόσια Υπηρεσία
- ΙΚΕ, σαν Ιδιωτική Υπηρεσία

Το ΙΚΥ (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών), δίνει μια υποτροφία το χρόνο για μεταπτυχιακές σπουδές στην Κοινωνική Εργασία.

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας του Υπουργείου Υγείας & Πρόνοιας, προβλέπει τμήμα ανάπτυξης και παραγωγής της Κοινωνικής Εργασίας.

Το Παν/μιο SMITH ευδώνει υποτροφίες για μεταπτυχιακά προγράμματα σε ομάδες Ελλήνων αποφοίτων όπως και το ίδρυμα "Fullbrigh", επίσης.

Κατά την Κα Δημακοπούλου, τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας των ΤΕΙ, ως έχουν, δεν μπορούν να αναπτύξουν προγράμματα επιμόρφωσης, εποπτείας, εκπαίδευσης των επαγγελματιών Κοινωνικών Λειτουργών, εκτός μεμονωμένων Συνεδρίων. Μια ξεχωριστή υπηρεσία, δηλαδή ένα κρατικό εκπαιδευτικό ίδρυμα, θα μπορούσε να έχει αποκλειστικό αντικείμενο τη διαρκή επιμόρφωση και εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών, εκπαίδευση δηλαδή, σε συγκεκριμένο αντικείμενο, στο οποίο εργάζονται οι επαγγελματίες και χρειάζονται καινούργια πληροφόρηση. Ακόμη, αυτό το ίδρυμα θα μπορούσε να οργανώσει εποπτεία για τους επιμέρους επαγγελματίες, να ενισχύσει νέα μοντέλα εργασίας των Κοινωνικών Λειτουργών, ώστε να αξιοποιήσουν την πληροφορική και τους Η/Υ.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΤΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Κεφάλαιο Α΄

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Εισαγωγή

Έχοντας αφετηρία το πρόβλημα της επαγγελματικής αποκατάστασης και των διαστάσεων της ανεργίας στις μέρες μας, θεωρήθηκε ενδιαφέρον να μελετηθεί το ποσοστό της επαγγελματικής αποκατάστασης των Κοινωνικών Λειτουργών σήμερα.

Είναι γεγονός, πως στη σύγχρονη εποχή με την τόσο μεγάλη εξειδίκευση, είναι δύσκολο ν' απορροφήσουν τα πλαίσια εργασίας, επαγγελματίες, άμεσα και ουσιαστικά.

Ξεκινώντας από το ΤΕΙ Πάτρας, στο οποίο είχαν τη δυνατότητα να εργασθούν οι ερευνήτριες, από τη στιγμή που ήταν σπουδάστριες σ' αυτό, που σημαίνει πως είχαν δυνατότητες στην εξεύρεση και συλλογή πληροφοριών και στοιχείων, αποφασίστηκε να ερευνηθεί η εκπαιδευτική εξέλιξη και η επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας των ΚΑΤΕ / Ε – ΤΕΙ των Σχολών Πάτρας.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής αποδείχτηκαν σημαντικά και αξιοποιήσιμα. Κατέστη δυνατό, να αντιληφθούν πού και σε πόσο χρονικό διάστημα, απορροφώνται στην αγορά εργασίας οι Κοινωνικοί Λειτουργοί.

Υπάρχει η αίσθηση, ότι : Από τη μελέτη του βιβλιογραφικού και του ερευνητικού μέρους δίνεται μια εικόνα της σημερινής πραγματικότητας, ως προς την εκπαιδευτική πορεία και επαγγελματική εξέλιξη του δείγματος.

Υπάρχει η ελπίδα πως η έρευνα αυτή, αποτελεί ένα πρώτο βήμα καταγραφής του σήμερα και ίσως θα μπορούσε να αποτελέσει αφετηρία για μια περαιτέρω ερευνητική προσπάθεια, τόσο από το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Πάτρας, όσο και από τα Τμήματα Κοινωνικής Εργασίας των ΤΕΙ Αθηνών και Ηρακλείου.

Ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.), τα Υπουργεία Παιδείας και Εργασίας κ.λ.π., ίσως μπορέσουν να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας, προκειμένου να καλύψουν, όσο αυτό βέβαια είναι εφικτό, τις ανάγκες του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού σήμερα.

1. ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

1α. Ερευνόμενος πληθυσμός

Η έρευνα απευθυνόταν σε 830 αποφοίτους του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ και ΚΑΤΕ / Ε Πατρών.

Όσον αφορά στο ΤΕΙ Πάτρας, αυτό επιλέχθηκε διότι αφενός η πρόσβαση των ερευνητριών ήταν ευκολότερη, από τη στιγμή που ήταν σπουδάστριες σε αυτό, και αφετέρου διότι τις ενδιέφερε να ερευνήσουν αν αποκαθίστανται και πού, οι απόφοιτοι του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας, του συγκεκριμένου ΤΕΙ, ΚΑΤΕ /Ε.

1β. Δείγμα – Επιλογή πλαισίου

Το δείγμα αφορούσε στους 350 αποφοίτους Κοινωνικούς Λειτουργούς από την Πάτρα, οι οποίοι και ανταποκρίθηκαν στην έρευνα.

Ο αριθμός των υποκειμένων είναι ικανός ώστε η στατιστική μελέτη να έχει αξιόπιστα αποτελέσματα.

Οι ερωτώμενοι, ήταν όλοι απόφοιτοι του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ και ΚΑΤΕ/Ε Πατρών. Από την ίδρυση της Σχολής έως και το 1986, τα στοιχεία που αντιστοιχούσαν σε αυτές τις χρονολογίες συγκεντρώθηκαν, μέσω του ΣΚΛΕ, τα υπόλοιπα, (οι απόφοιτοι από το 1987 – 1996) συγκεντρώθηκαν από τα αρχεία της Σχολής του ΤΕΙ Πάτρας. Όσες διευθύνσεις υπήρξε η δυνατότητα να βρεθούν και όσες απ' αυτές ήταν έγκυρες, χρησιμοποιήθηκαν για την αποστολή ερωτηματολογίων. Με τον τρόπο αυτό, συγκεντρώθηκαν διευθύνσεις 830 αποφοίτων.

Το είδος των πληροφοριών που θέλησαν οι ερευνήτριες να συγκεντρώσουν με το ερωτηματολόγιο, ήταν βασισμένο στους τομείς που επέλεξαν, καθώς και στους παράγοντες : φύλο (βλ. πιν. 1), ηλικία (βλ. σελ. 74), επάγγελμα (βλ. πιν. 4), σχολή αποφοίτησης (βλ. πιν. 5), επιδίωξη ευρέσεως εργασίας (βλ. πιν. 8), πλαίσια εργασίας (βλ. πιν. 51α, 31β, 31γ, 31δ), συνθήκες εργασίας (βλ. πιν. 13), επιμόρφωση (βλ. πιν. 14), εθελοντισμός (βλ. πιν. 17).

Για τη συλλογή των πληροφοριών χρησιμοποιήθηκε το γραπτό ανώνυμο ερωτηματολόγιο. Για την όσο το δυνατό καλύτερη δομή του ερωτηματολογίου, πραγματοποιήθηκε η πλοτική χρήση ερωτηματολογίου, έτσι ώστε, να μην υπάρχουν ασάφειες και αδιευκρίνιστα σημεία. Επίσης, για την αύξηση του αριθμού του δείγματος και για την επιστροφή περισσότερων ερωτηματολογίων, υπήρξε επιμήκυνση του χρόνου αναμονής των απαντήσεων.

Τα ερωτηματολόγια στάλθηκαν πανελληνίως, κυρίως ταχυδρομικώς, και περιείχαν εσώκλειστα απαντητικά φάκελα, με γραμματόσημα επιστροφής και υπογεγραμμένη από την υπεύθυνη καθηγήτρια και από τις ερευνήτριες, επιστολή, η οποία απευθυνόταν στους απόφοιτους. Επίσης, ένα μέρος από αυτά, συμπληρώθηκαν κατόπιν προσωπικής επαφής των ερευνητριών με αρκετούς απόφοιτους.

Με τις παραπάνω ενέργειες θεωρήθηκε ότι θα επιτευχθεί, όσο το δυνατόν συντομότερα, η εξασφάλιση ενός μεγαλύτερου ποσοστού απαντήσεων άμεσα.

Το μέγεθος του ερωτηματολογίου (βλ. παράρτημα) ήταν τέτοιο, ώστε να μη γίνεται κουραστικό, οπότε να προτρέπει τον ερωτώμενο να απαντήσει. Επίσης, η διατύπωση των ερωτήσεων, ήταν απλή και σαφής, έτσι που να μην υπάρχει ενδεχόμενο μη κατανόησης ή παρερμηνείας τους από τον ερωτώμενο.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Είδος έρευνας

Στην εργασία αυτή ακολουθήθηκε ο τύπος της διερευνητικής μελέτης, γιατί σε μία τέτοια έρευνα – μελέτη, βασική έμφαση δίνεται στην ανακάλυψη, γεγονός που έχει άμεση σχέση με την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στην έρευνα αυτή. Βέβαια, για το συγκεκριμένο θέμα, δεν έγινε δυνατό να βρεθούν παρόμοιες έρευνες, οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σαν κτηθείσα πείρα (Φίλιας Βασίλης, 1977, σελ. 28) και έτσι αναγκαστικά στην έρευνα αυτή δεν υπάρχει «ανακεφαλαίωση πείρας του σχετικού τομέα της κοινωνικής επιστήμης». (Φίλιας Βασίλης, 1977, σελ. 28).

Πλάνο έρευνας

Θέμα : «Εκπαιδευτική Εξέλιξη και Επαγγελματική Αποκατάσταση των Αποφοίτων του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας των Σχολών ΚΑΤΕ /Ε – ΤΕΙ Πάτρας».

A. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ

Ατομικά Χαρακτηριστικά

- α) Φύλο
- β) Ηλικία
- γ) Οικογενειακή κατάσταση
- δ) Επάγγελμα
- ε) Χρονολογία αποφοίτησης
- στ) Χρονολογία έναρξης εργασίας

B. ΣΗΜΕΙΑ ΕΡΕΥΝΟΜΕΝΑ

- α) Δεύτερο πτυχίο – Μεταπτυχιακά

β) Εγγραφή ή μη στο Σ.Κ.Λ.Ε.

γ) Πλαίσια εργασίας

δ) Συνθήκες εργασίας → συνεργασία με συναδέλφους

→ συνεργασία με άλλες ειδικότητες

→ αποδοχή από το ευρύτερο και εξυπηρετούμενο κοινό

→ οικονομικές αποδοχές

→ αντικείμενο εργασίας

ε) Μέθοδοι εργασίας

στ) Συμμετοχή σε σεμινάρια – συνέδρια

ζ) Ενημέρωση από τη σχετική βιβλιογραφία

η) Ενημέρωση και συνδρομή σε περιοδικά του κλάδου

θ) Εθελοντική εργασία

Όσον αφορά στο ερευνητικό μέρος της εργασίας αυτής, επιδιώχθηκε (μέσω των ερωτήσεων 5, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 και 29), ειδικότερα για τους αποφοίτους Κοινωνικούς Λειτουργούς των ΚΑΤΕ / Ε – ΤΕΙ Πάτρας να ερευνηθεί : Αν ενδιαφέρονται για την περαιτέρω εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους, αν επιδίωξαν να εργασθούν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί και αν τελικά εργάζονται, είναι άνεργοι ή ετεροαπασχολούνται, κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από διάφορους τομείς του επαγγέλματος και αν τους απασχολεί το θέμα του εθελοντισμού.

Επιπλέον, σκοποί της έρευνας είναι : Να τεθούν τα αποτελέσματά της στη διάθεση του ΤΕΙ Πατρών, του Σ.Κ.Λ.Ε., των Υπουργείων Εργασίας και Παιδείας, με σκοπό την αξιοποίησή τους αφενός, και αφετέρου η έρευνα να αποτελέσει το έναυσμα μελέτης ζητημάτων που αφορούν στο επάγγελμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β : ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τίτλος : 1. Παράθεση και ερμηνεία των γενικών αποτελεσμάτων της έρευνας

Ερώτηση 1 : ΦΥΛΟ : ΑΝΔΡΑΣ – ΓΥΝΑΙΚΑ (Πίνακας 1)

ΦΥΛΟ	%
ΑΝΤΡΕΣ	15,8
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	84,2
ΣΥΝΟΛΟ	100

Στον παραπάνω πίνακα παρατηρείται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του τμήματος είναι γυναίκες (84,2%). Αυτό βέβαια είναι φυσικό, από τη στιγμή που το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων Κοινωνικών Λειτουργών του ΤΕΙ και ΚΑΤΕ / Ε Πατρών ήταν γυναίκες.

Οι άντρες φτάνουν το ποσοστό του 15,8%.

Ερώτηση 2 : ΗΛΙΚΙΑ : Η ηλικία των ερωτώμενων κυμαίνεται από 20 – 45 ετών και χωρίζεται ως εξής : 20 – 25, 26 – 30, 31 – 35, 36 – 40, 41 – 45.

Ερώτηση 3 : Ποια είναι οι οικογενειακή σας κατάσταση; (Πίνακας 2).

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	%
ΑΓΑΜΟΣ / Η	42,815
ΕΓΓΑΜΟΣ / Η	51,9
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / Η	3,51
ΧΗΡΟΣ / Α	0,29
ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΜΕΝΟΣ / Η	0,87
ΑΓΑΜΗ ΜΗΤΕΡΑ	0,29
ΣΥΝΟΛΟ	100

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία του δείγματος είναι έγγαμη (51,9%) ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό (42,815%) είναι άγαμοι. Το 3,51% είναι διαζευγμένοι, ακολουθεί το ποσοστό 0,87% που είναι αρραβωνιασμένοι. Το 0,29% είναι ισόποσο για τους χήρους / ες και τις άγαμες μητέρες.

Ερώτηση 4 : ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (Πίνακας 3)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	%
0	51,6
1	21,1
2	23,16
3	3,5
4	0,29
ΣΥΝΟΛΟ	100

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος (51,6%) δεν έχει παιδιά. Το 23,16% έχει 2 τέκνα, το 21,1% έχει 1 παιδί, το 3,5% έχει 3 παιδιά και το 0,29% έχει 4 ή και περισσότερα τέκνα.

Ερώτηση 5 : ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ (Πίνακας 4).

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	%
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ	62
ΑΝΕΡΓΟΙ	15
ΑΛΛΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	23
ΣΥΝΟΛΟ	100

Παρατηρείται ότι 62% του δείγματος είναι Κοινωνικοί Λειτουργοί, το 23% ασκεί κάποιο άλλο επάγγελμα, ενώ το 15% είναι άνεργοι. Διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος έχει βρει εργασία στο επάγγελμα και αυτό είναι ενθαρρυντικό. Αν όμως μελετηθεί το ποσοστό των ετεροαπασχολούμενων και των ανέργων (σύνολο 38%), γίνεται αντιληπτό ότι ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό, δεν μπορεί να βρει εργασία στο επάγγελμα, άρα η δυσκολία εξεύρεσης εργασίας στα πλαίσια είναι αξιοσημείωτη.

Ερώτηση 7 : ΕΙΣΤΕ ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ : α) ΚΑΤΕ, β) ΚΑΤΕΕ, γ) ΤΕΙ, δ) ΆΛΛΟ
(Πίνακας 5).

ΚΑΤΕ	5%
ΚΑΤΕΕ	6%
ΤΕΙ	79%
ΆΛΛΟ	10%
ΣΥΝΟΛΟ	100%

Από τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώνεται ότι το 79% είναι απόφοιτοι ΤΕΙ. Αυτό ίσως ερμηνεύεται από το γεγονός, ότι οι απόφοιτοι του ΤΕΙ, επειδή η χρονολογία αποφοίτησής τους είναι πιο πρόσφατη από εκείνων των ΚΑΤΕ / ΚΑΤΕΕ είναι πιθανά πιο ευαισθητοποιημένοι και ανταποκρίνονται στις προσκλήσεις της Σχολής.

Το ποσοστό των ΚΑΤΕΕ είναι 6% και των ΚΑΤΕ 5%. Εκείνοι που έχουν αποκτήσει και κάποιο άλλο τίτλο (Δεύτερο πτυχίο ή μεταπτυχιακό), φθάνουν το ποσοστό του 10%.

Ερώτηση 8 : ΑΝ ΕΠΙΔΙΩΞΑΤΕ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΤΕ ΑΛΛΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΗΤΑΝ ΓΙΑΤΙ : (Πίνακας 6) (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΠΙΕΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	31%
ΔΙΚΗΣ ΣΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗ	57%
ΑΝΑΓΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ και ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	71%
ΑΝΑΓΚΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	43%

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται, ότι η ανάγκη επιμόρφωσης και περαιτέρω επαγγελματικής κατάρτισης, φθάνει το ποσοστό του 71% και είναι ο κυριότερος παράγοντας που ωθεί τους απόφοιτους να επιδιώξουν να αποκτήσουν άλλους τίτλους σπουδών.

Αυτό μπορεί να ερμηνευθεί, αν αναλογισθεί κανείς τη μεγάλη εξειδίκευση που υπάρχει στην αγορά εργασίας σήμερα και την πολυπλοκότητα των αναγκών του επαγγέλματος.

Επομένως φαίνεται πως στις μέρες μας το πτυχίο του Κοινωνικού Λειτουργού δεν καλύπτει μόνο του τις ανάγκες του επαγγέλματος στον εργασιακό χώρο.

Το 57% επεδίωξε να ασκήσει άλλους τίτλους σπουδών από δική του επιλογή. Το 43% από ανάγκη για αλλαγή επαγγέλματος και το 31% εξαιτίας της πίεσης της αγοράς εργασίας.

Ερώτηση 9 : ΑΝ ΔΕΝ ΕΠΙΔΙΩΞΑΤΕ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΤΕ ΑΛΛΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ

ΗΤΑΝ ΠΛΑΤΙ : (Πίνακας 7)

ΕΠΑΡΚΟΥΣΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΤΥΧΙΟ	17%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ	45%
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ	51%

Το 51% από εκείνους που δεν επιδίωξαν να αποκτήσουν άλλους τίτλους σπουδών

ήταν για προσωπικούς λόγους, το 45% για οικονομικούς και το 17% διότι επαρκούσε

το πρώτο πτυχίο τους.

Ερώτηση 10 : ΕΙΣΤΕ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ ΣΤΟ ΣΚΛΕ (Πίνακας 8)

ΝΑΙ	67%
ΟΧΙ	33%
ΣΥΝΟΛΟ	100%

Το 67% του δείγματος είναι εγγεγραμμένο στο ΣΚΛΕ και το 33% δεν είναι.

Διαπιστώνεται, ότι είναι αξιοσημείωτο το ποσοστό που είναι εγγεγραμμένο στο

ΣΚΛΕ. Όσο για το ποσοστό που δεν είναι εγγεγραμμένο ίσως θα μπορούσε να

ερμηνευθεί, σύμφωνα και με τα σχόλια των ερωτηθέντων που εσωκλείωνταν στους απαντητικούς φακέλους πως δεν τους καλύπτει ο σύνδεσμος για πολλαπλούς λόγους.

Ερώτηση 12 : ΑΠΟΦΟΙΤΩΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΕ ΕΠΙΔΙΩΞΑΤΕ ΝΑ ΑΣΚΗΣΕΤΕ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ/ΤΗΣ Κ.Λ. (Πίνακας 9)

ΝΑΙ	93%
ΟΧΙ	7%
ΣΥΝΟΛΟ	100%

Από τον παραπάνω πίνακα γίνεται άμεσα φανερό ότι το 23% αποφοιτώντας από το τμήμα κοινωνικής εργασίας επιδίωξε να ασκήσει το επάγγελμα του / της Κ.Λ. και το 7% δεν επιδίωξε.

Παρατηρείται ότι η συντριπτική πλειοψηφία των αποφοίτων επιδίωξε να ασκήσει το επάγγελμα και αυτό είναι ενθαρρυντικό για τον κλάδο.

Ερώτηση 13 : ΑΝ ΟΧΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΛΟΓΟΥΣ (Πίνακας 10)

ΔΕΝ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕ	0%
ΘΕΩΡΗΣΑ ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ	9,09%
ΑΠΟΤΕΛΕΣΕ ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΜΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗ Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	18,18%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	18,18%
ΑΛΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	18,18%
ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓ. ΕΝΔΙΑΣΧΟΛΗΣΗ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ	0,09%
ΟΧΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ Κ.Ε.	10%
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ	4%
ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ	5%

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι από τους απόφοιτους που δεν επιδίωξαν να ασκήσουν το επάγγελμα 18,18% ήταν γιατί αποτέλεσε κυριαρχική επιλογή τους η οικογένεια, 18,18% διότι πραγματοποιούσαν μεταπτυχιακές σπουδές 18,18% διότι ασκούσαν άλλο επάγγελμα, 9,09% διότι θεώρησαν μη ικανοποιητικές τις οικονομικές αποδοχές, 10% διότι δεν βρήκαν ενδιαφέροντα τα σχετικά θέματα με την Κ.Ε., 5% διότι απογοητεύθηκαν από την ανεργία, 4% για προσωπικούς λόγους και 0,09% λόγω έλλειψης ετοιμότητας για επαγγελματική ενασχόληση - προσωπικούς λόγους.

Παρατηρείται ότι τα ποσοστά μοιράζονται σε λόγους προσωπικούς ή επαγγελματικών αδιεξόδων και 0% γιατί δεν ενδιέφερε το επάγγελμα.

Ερώτηση 14 : ΑΝ ΕΠΙΔΙΩΞΑΤΕ ΝΑ ΑΣΚΗΣΕΤΕ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ Κ.Λ. ΒΡΗΚΑΤΕ ΠΛΑΙΣΙΟ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ (Πίνακας 11)

ΝΑΙ	64,51%
ΟΧΙ	32,25%
ΣΥΝΟΛΟ	100%

Από τον παραπάνω πίνακα, παρατηρείται πως το ποσοστό που επιδίωξε να ασκήσει το επάγγελμα του Κ.Λ. και βρήκε πλαίσιο να εργαστεί φθάνει στο 64,51% και εκείνο που επιδίωξε να ασκήσει το επάγγελμα του Κ.Λ. αλλά δεν βρήκε πλαίσιο να εργαστεί, φθάνει στο 32,25% - αξιοσημείωτο ποσοστό, που ίσως θα μπορούσε να ερμηνευθεί από την ανεργία που επικρατεί στις μέρες μας και ειδικότερα στα επαγγέλματα εξειδίκευσης ή και από την ποιότητα που ίσως χαρακτηρίζει τα πλαίσια εργασίας στις κοινωνικές υπηρεσίες η οποία να μην καλύπτει πιθανόν, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των Κοινωνικών Λειτουργών.

Ερώτηση 15 : ΑΝ ΟΧΙ ΑΣΚΕΙΤΕ ΚΑΠΟΙΟ ΑΛΛΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ (Πίνακας 12)

ΝΑΙ	61%
ΟΧΙ	34%
ΚΕΝΑ	5%
ΣΥΝΟΛΟ	100%

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι, από εκείνους που επιδίωξαν να ασκήσουν το επάγγελμα του ΚΛ αλλά δεν βρήκαν πλαίσιο να εργαστούν, το 61% ετεροαπασχολείται και το 34% όχι.

Διαπιστώνεται πιθανά πως η ανάγκη για εργασία ίσως είναι τόσο έντονη, που ωθεί έναν επαγγελματία πτυχιούχο να ασκήσει κάποιο άλλο επάγγελμα που ίσως ακόμη να μην έχει καμία σχέση με την ποιότητα του πτυχίου του και να μην ανταποκρίνεται σε αυτό.

Ερώτηση 18 : ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΠΟΡΕΙΑ ΣΑΣ ΩΣ Κ.Λ. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ
ΕΑΝ ΕΙΣΤΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΤΟΜΕΙΣ

(Πίνακας 13):

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Πολύ	Πλήρως
1. Συνθήκες εργασίας	6	9	31	32	17	5
2. Αποτελεσματικότητα της εργασίας σας	0	6	22	45	22	5
3. Οικονομικές αποδοχές	10	15	39	28	3	5
4. Αποδοχή από το εξηπηρετούμενο κοινό (πελάτες).	0	3	9	35	38	15
5. Αποδοχή από το ευρύτερο κοινό.	1	2	11	38	36	12
6. Αποδοχή από συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων.	2	4	18	35	30	11
7. Συνεργασία μεταξύ κοινωνικών λειτουργιών.	2	2	12	35	33	16
8. Συνεργασία με συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων.	6	5	15	41	21	12
9. Επαγγελματική εξέλιξη ως επάγγελμα καριέρας.	23	15	31	18	9	4
10. Αντικείμενο εργασίας.	3	3	22	33	29	10
11. Αντιστοιχία θεωρητικών σπουδών με πρακτική εφαρμογή.	8	24	31	22	11	4

Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι στην ερώτηση αν και από τη μέχρι τώρα πορεία τους ως ΚΛ οι απόφοιτοι είναι ικανοποιημένοι ή όχι απαντούν:

Όσον αφορά στις συνθήκες εργασίας κυμαίνεται η γνώμη τους, από μέτρια ως αρκετή. Στην αποτελεσματικότητα της εργασίας τους, από μέτρια πολύ έως αρκετά στις οικονομικές αποδοχές, από αρκετά έως μέτρα, στην αποδοχή από το εξυπηρετούμενο κοινό από αρκετά έως πολύ, στην αποδοχή από συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων, από αρκετά έως πολύ, στην αποδοχή από το ευρύτερο κοινό από αρκετά έως πολύ, στην συνεργασία μεταξύ κοινωνικών λειτουργών από αρκετά έως πολύ, στην συνεργασία με συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων από αρκετά έως πολύ στην επαγγελματική εξέλιξη ως επάγγελμα καριέρας από καθόλου έως μέτρια, στο αντικείμενο εργασίας από αρκετά έως πολύ και τέλος στην αντιστοιχία θεωρητικών σπουδών με πρακτική εφαρμογή από λίγο έως μέτρια.

Σαν ένας μέσος όρος θα μπορούσαν να αναφερθούν οι κλίμακες ΜΕΤΡΙΑ - ΠΟΛΥ.

Οι Κ.Λ. γενικά είναι μετριώς ικανοποιημένοι από το επάγγελμα.

Ερώτηση 22 : ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΕ.ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ : (Πίνακας 14)

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ / ΣΥΝΕΔΡΙΑ	
1. Πραγματοποιούνται στην περιοχή σου	49%
2. Θεωρείς ότι θα έπρεπε να πραγματοποιούνται περισσότερα.	77%
3. Τα παρακολουθείς όταν πραγματοποιούνται στην περιοχή σας.	79%
4. Επισκέπτεσαι άλλες πόλεις για να τα παρακολουθήσεις.	48%

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι το 79% του δείγματος παρακολουθεί σεμινάρια - συνέδρια όταν πραγματοποιούνται στην περιοχή του - σημαντικό ποσοστό. Το 77% θεωρεί ότι θα έπρεπε να πραγματοποιούνται περισσότερα - αξιοσημείωτο σχόλιο που καταγράφεται και στα μηνύματα - σχόλια των ερωτηθέντων στις απαντήσεις τους, το 49% απαντά πως πραγματοποιούνται στην περιοχή του και το 48% επισκέπτεται άλλες πόλεις για να παρακολουθήσει - ενδιαφέρουσα διαπίστωση.

Ερώτηση 23 : ΑΝ ΔΕΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΙΤΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ-ΣΥΝΕΔΡΙΑ
ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ. (Πίνακας 15)

Δεν πραγματοποιούνται στην περιοχή / απόσταση	46
Οικονομικοί λόγοι	47
Οικογενειακοί λόγοι	24
Έλλειψη χρόνου	22
Έλλειψη ενημέρωσης	22
Επαγγελματικές υποχρεώσεις	18
Δεν μ' ενδιαφέρει λόγω άλλης εργασίας / όχι χρήσιμα	13

Μελετώντας τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι από τους αποφοίτους που δεν παρακολουθούν σεμινάρια - συνέδρια το 47% απαντά για οικονομικούς λόγους το 46% διότι δεν πραγματοποιούνται στην περιοχή - απόσταση, το 24% για οικογενειακούς λόγους 22% λόγω έλλειψης χρόνου, 22% εξαιτίας της έλλειψης ενημέρωσης, 18% λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων και τέλος 13% εξαιτίας της έλλειψης ενδιαφέροντος λόγω άλλης εργασίας και διότι δεν θεωρούνται χρήσιμα (τα σεμινάρια, συνέδρια).

Γίνεται άμεσα φανερό ότι οι οικονομικοί λόγοι είναι οι κυριότεροι παράγοντες που οι Κ.Α. δεν παρακολουθούν σεμινάρια - συνέδρια και αυτό είναι ένας δείκτης που φανερώνει την οικονομική επιβάρυνση των συμμετεχόντων στα σεμινάρια - συνέδρια (Επίσης ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό δεν παρακολουθεί σεμινάρια - συνέδρια επειδή δεν πραγματοποιούνται στην περιοχή του και αυτό καταδεικνύει ίσως την έλλειψη πραγματοποίησης σεμιναρίων - συνεδρίων στις επαρχιακές περιοχές της Ελλάδας και αυτό πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη από τους αρμόδιους.

Ερώτηση 26 : ΣΕ ΠΟΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΕΙΣΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ (Πίνακας 16)

«ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ»	79%
«ΕΚΛΟΓΗ»	32%
«ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ»	18%

Διαπιστώνεται από τις απαντήσεις του δείγματος, ότι 79% είναι συνδρομητές στο περιοδικό του κλάδου «Κοινωνική Εργασία», 32% στο «Εκλογή» και 18% στο «Κοινωνικός Λειτουργός».

Το πρώτο ποσοστό φαίνεται αξιοσημείωτο και πιθανά καταδεικνύει την ποιότητα του περιοδικού και την ανταπόκριση που οι Κ.Λ. δείχνουν σε αυτό, ίσως όμως και να φανερώνει την αναγκαστική προτίμηση των Κ.Λ. σε αυτό, από την στιγμή που δεν υπάρχουν άλλα περιοδικά του κλάδου να το ανταγωνιστούν.

Ερώτηση 27 : ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ-ΚΑΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΩΣ Κ.Λ. ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ /ΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΣΕΙΣ (Πίνακας 17)

ΝΑΙ	21,7%
ΟΧΙ	72,43%
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	5,86%
ΣΥΝΟΛΟ	100%

Γίνεται άμεσα αντιληπτό ότι, το 72,43% δεν εργάζεται - εργάστηκε εθελοντικά. Αυτό ίσως θα μπορούσε να ερμηνευθεί από το γεγονός πως η εθελοντική εργασία ίσως να μην προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες για εξεύρεση μόνιμης εργασίας ή ακόμη και από την πιθανότητα να μην ενδιαφέρει τους Κ.Λ, παρόλο που στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας στην Πάτρα, καλλιεργείται το πνεύμα του εθελοντισμού.

Το 21,7% απάντησε πως εργάστηκε -ζεται εθελοντικά.

Ερώτηση 29 : ΑΝ ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ - ΚΑΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑΤΙ :

(Πίνακας 18)

ΔΕΝ ΜΕ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕ ΠΟΤΕ Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	26%
ΕΛΛΕΙΨΗ ΧΡΟΝΟΥ	56%
ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ	8%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ - ΔΙΑΦΩΝΙΑ ΜΕ ΕΚΜΕΤΑΛ. ΕΘΕΛΟΝΤ.	8%
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΟΙ	4%
ΔΕΝ Μ' ΕΝΔΙΕΦΕΡΕ	2%
ΔΕΝ ΕΤΥΧΕ	2%

Από τις απαντήσεις του δείγματος προέκυψε ότι από αυτούς που δεν εργάστηκαν - εργάζονται εθελοντικά ως Κ.Λ το 56% απαντά λόγω έλλειψης χρόνου, το 26% διότι δεν τους απασχόλησε ποτέ η περίπτωση, 8% επειδή δεν υπήρχε πλαίσιο στην περιοχή, 8% για οικονομικούς λόγους και εξαιτίας της διαφωνίας για την εκμετάλλευση των εθελοντών, 4% για οικογενειακούς λόγους, 2% διότι δεν τους ενδιέφερε και 2% διότι δεν έτυχε.

Διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό δεν ασχολείται με τον εθελοντισμό, στην Κοινωνική Εργασία λόγω έλλειψης χρόνου.

Ερώτηση 30 : ΑΠΟΤΕΛΕΣΕ Η Κ.Ε. ΣΥΝΕΙΔΗΤΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΟΥ (Πίνακας 19)

ΝΑΙ	72,43%
ΟΧΙ	26,68%
ΚΕΝΑ	0,89%

Από τις απαντήσεις του δείγματος παρατηρείται ότι για το 72,43% αποτέλεσε συνειδητή επιλογή του Κ. Ε. και για το 26,68% δεν αποτέλεσε.

Διαπιστώνεται ότι στο τμήμα κοινωνικής εργασίας του ΤΕΙ και ΚΑΤΕ/Ε Πατρών οι απόφοιτοι εισήχθησαν συνειδητά και όχι τυχαία.

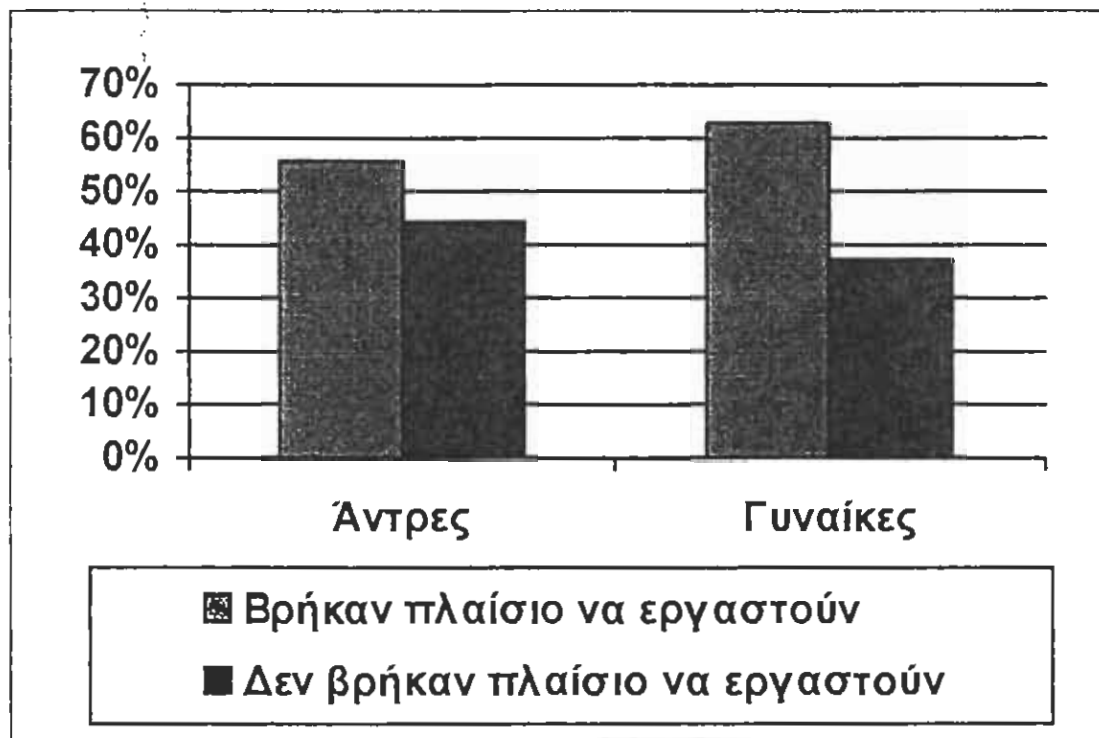
Παρουσίαση

δυνδαστικών ερωτήσεων

1. Ερώτηση 1 σε συνδυασμό με την ερώτηση 14. (πιυ. 1)

Πόσοι άντρες βρήκαν πλαίσιο να εργαστούν και πόσες γυναίκες βρήκαν πλαίσιο να εργαστούν;

	Βρήκαν πλαίσιο να εργαστούν	Δεν βρήκαν πλαίσιο να εργαστούν
Άντρες	56%	44%
Γυναίκες	63%	37%

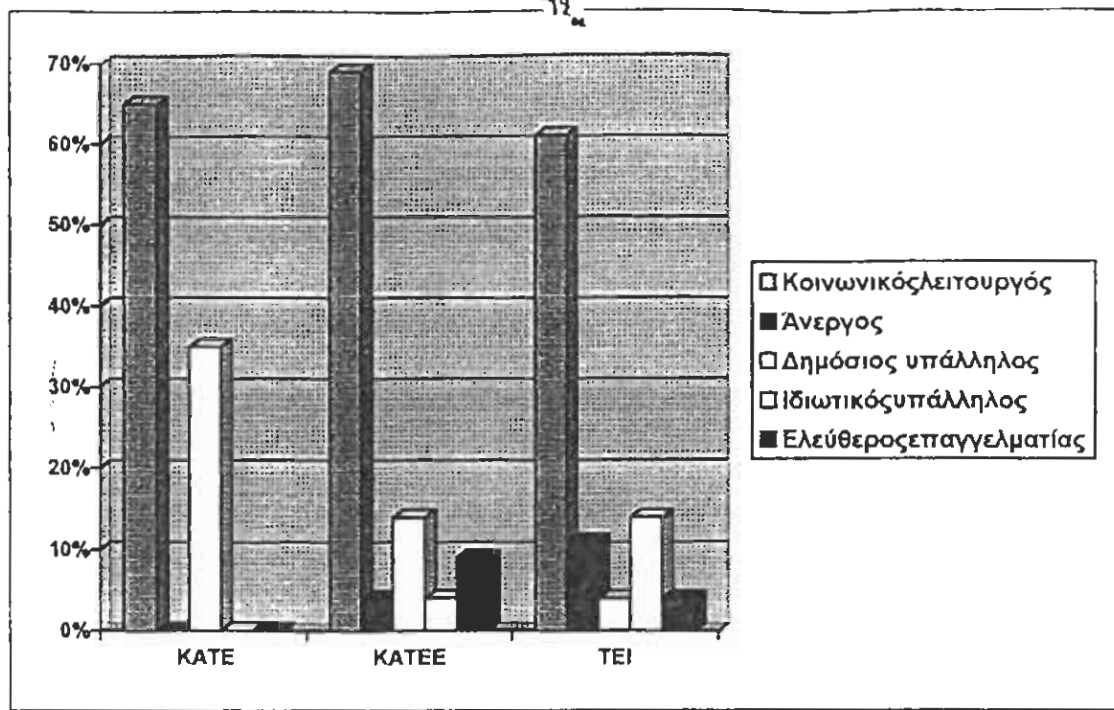
2. Ερώτηση 5 σε συνδυασμό με την ερώτηση 7. (πιυ. 2)

Πόσοι από αυτούς που αποφοίτησαν από ΚΑΤΕ είναι κοινωνικοί λειτουργοί ή ασκούν άλλο επάγγελμα;

Πόσοι από αυτούς που αποφοίτησαν από ΚΑΤΕΕ είναι κοινωνικοί λειτουργοί ή ασκούν άλλο επάγγελμα;

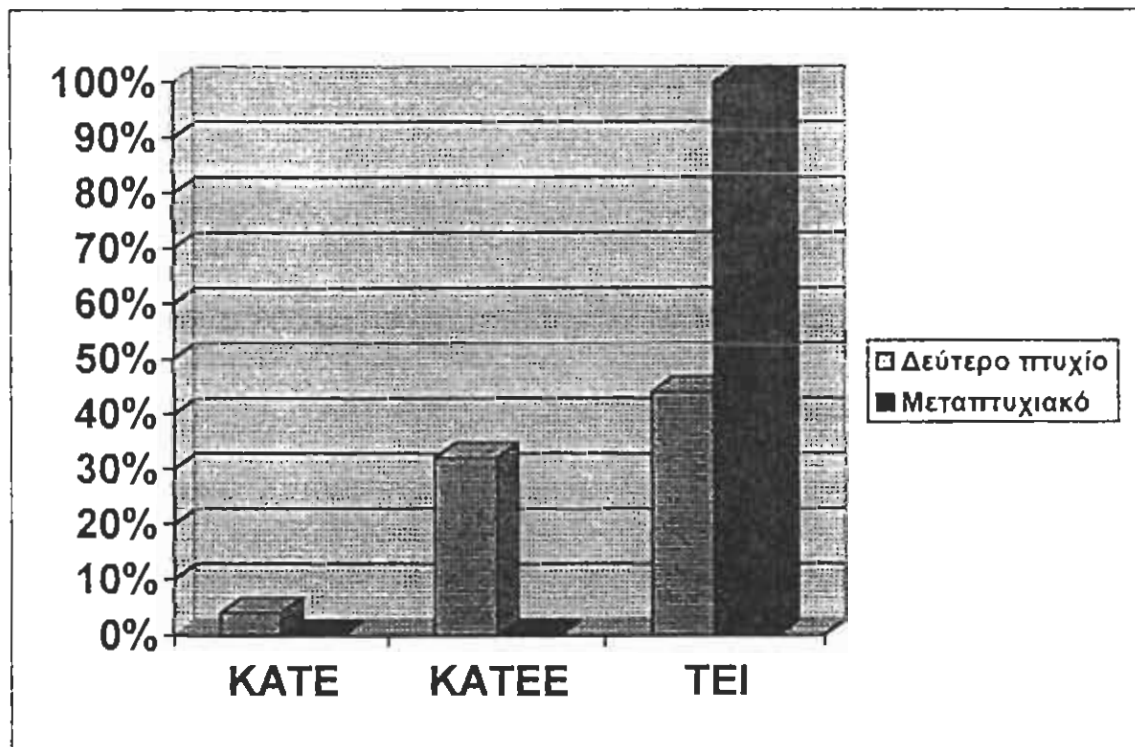
Πόσοι από αυτούς που αποφοίτησαν από ΤΕΙ είναι κοινωνικοί λειτουργοί ή ασκούν άλλο επάγγελμα;

	Κοινωνικός Λειτουργός	Άνεργος	Δημόσιος υπάλληλος	Ιδιωτικός υπάλληλος	Ελεύθερος επαγγελματίας
ΚΑΤΕ	65%	0%	35%	0%	0%
ΚΑΤΕΕ	69%	4%	14%	4%	9%
ΤΕΙ	61%	11%	4%	14%	4%

Πόσοι από αυτούς που έχουν δεύτερο πτυχίο είναι απόφοιτοι KATE, KATEE ή TEI; Πόσοι από αυτούς που έχουν μεταπτυχιακό τίτλο είναι απόφοιτοι KATE, KATEE ή TEI; (ΤΙΝ.3)

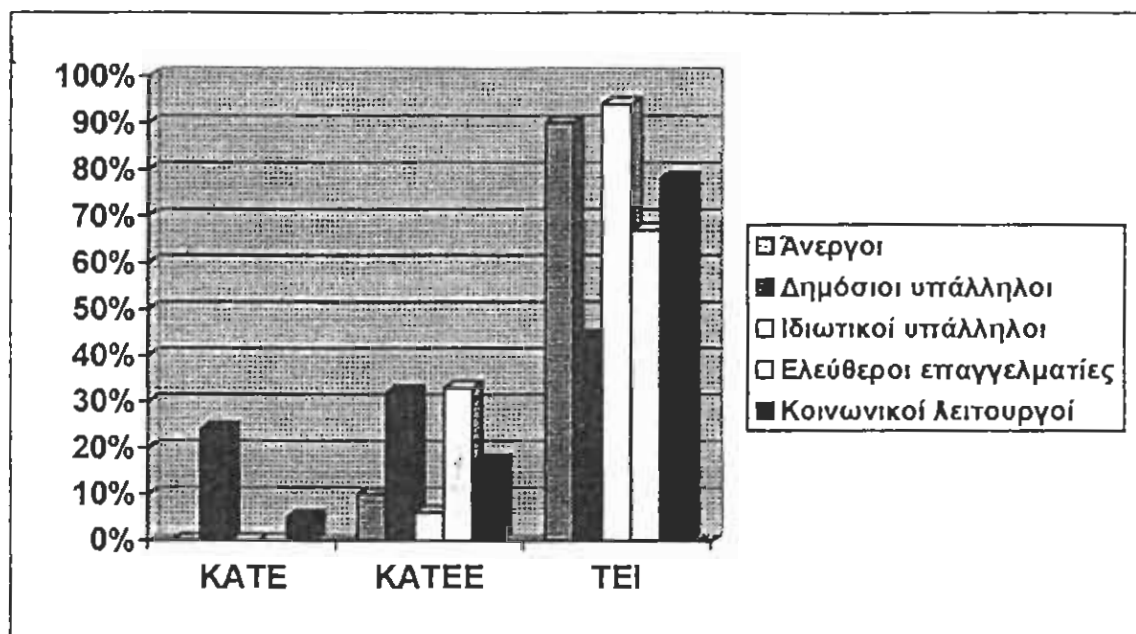
	KATE	KATEE	TEI
Δεύτερο πτυχίο	4%	32%	44%
Μεταπτυχιακό	0%	0%	100%

(πιν. 4)

7%

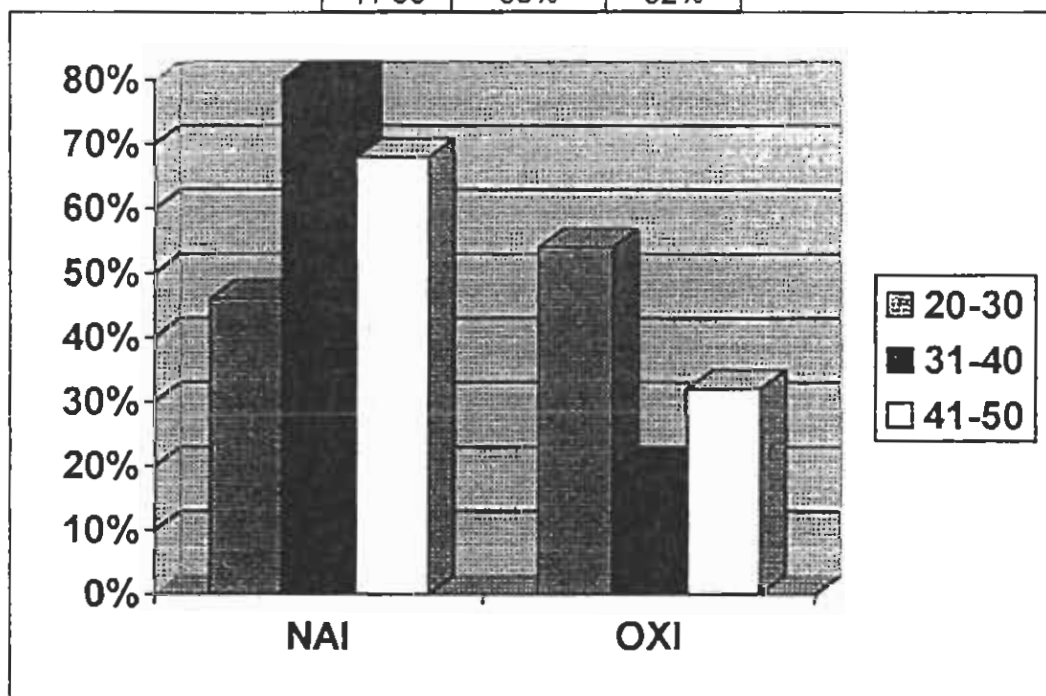
	ΚΑΤΕ	ΚΑΤΕΕ	ΤΕΙ
Άνεργοι	0%	10%	90%
Δημόσιοι υπάλληλοι	24%	32%	44%
Ιδιωτικοί υπάλληλοι	0%	6%	94%
Ελεύθεροι επαγγελματίες	0%	33%	67%
Κοινωνικοί λειτουργοί	5%	17%	78%

3. Ερώτηση 2 σε συνδυασμό με την ερώτηση 14. (πιν. 5)

Πόσοι από τους ηλικίας 20-30 βρήκαν πλαίσιο να εργαστούν και πόσοι όχι;
Πόσοι από τους ηλικίας 31-40 βρήκαν πλαίσιο να εργαστούν και πόσοι όχι;
Πόσοι από τους ηλικίας 41-50 βρήκαν πλαίσιο να εργαστούν και πόσοι όχι;

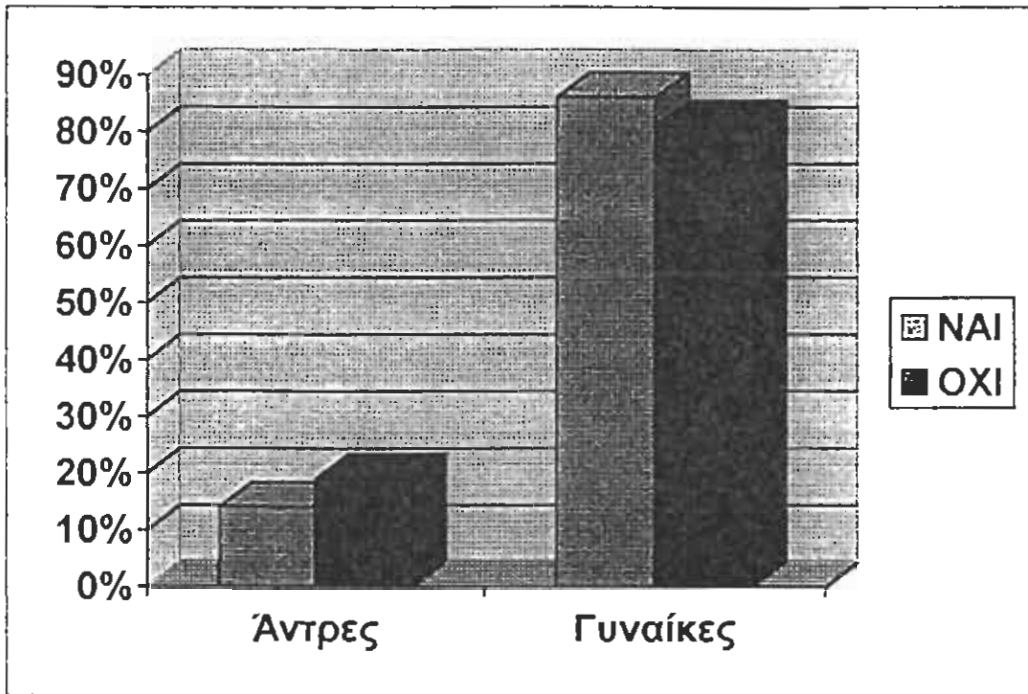
	ΝΑΙ	ΟΧΙ
20-30	46%	54%
31-40	80%	20%
41-50	68%	32%

4. Ερώτηση 1 σε συνδυασμό με την ερώτηση 10. (πιν. 6)

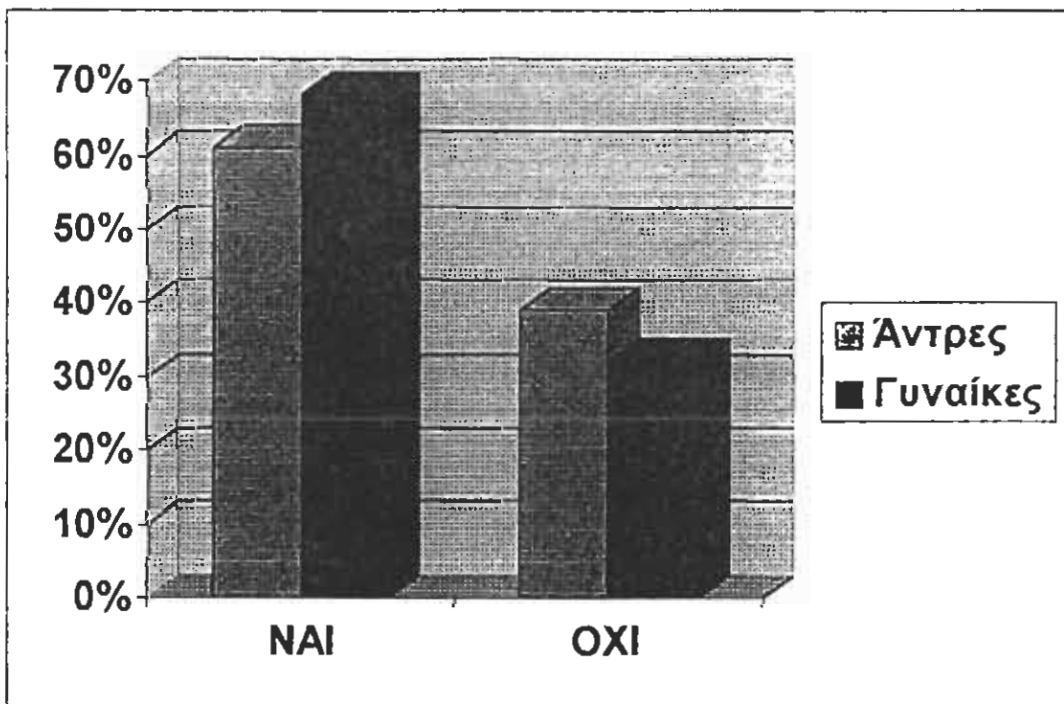
Πόσοι από τους εγγεγραμμένους στο ΣΚΛΕ είναι άντρες και πόσες είναι γυναίκες;

	Άντρες	Γυναίκες
ΝΑΙ	14%	86%
ΟΧΙ	19%	81%

Πόσοι από τους άντρες απόφοιτους Κοινωνικούς Λειτουργούς Πάτρας είναι μέλη του ΣΚΛΕ και πόσες από τις γυναίκες απόφοιτους Κοινωνικούς Λειτουργούς Πάτρας είναι μέλη του ΣΚΛΕ; (πιν. 7)

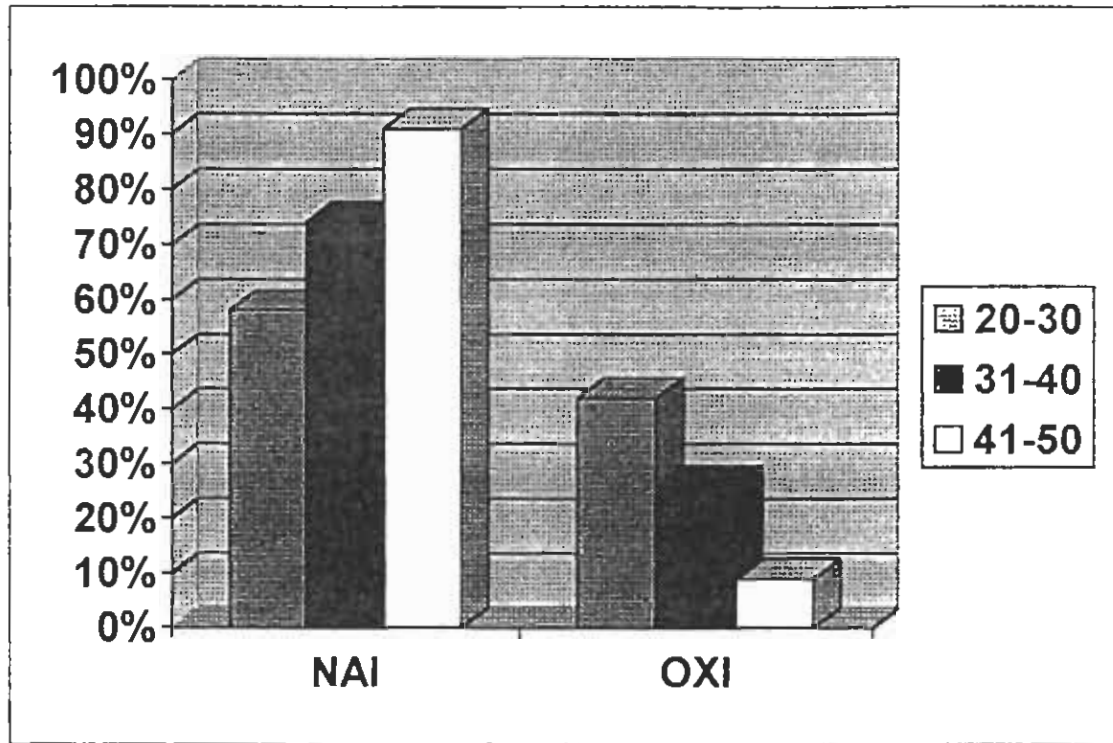
	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Άντρες	61%	39%
Γυναίκες	68%	32%

5. Ερώτηση 2 σε συνδυασμό με την ερώτηση 10. (πιν. 8)

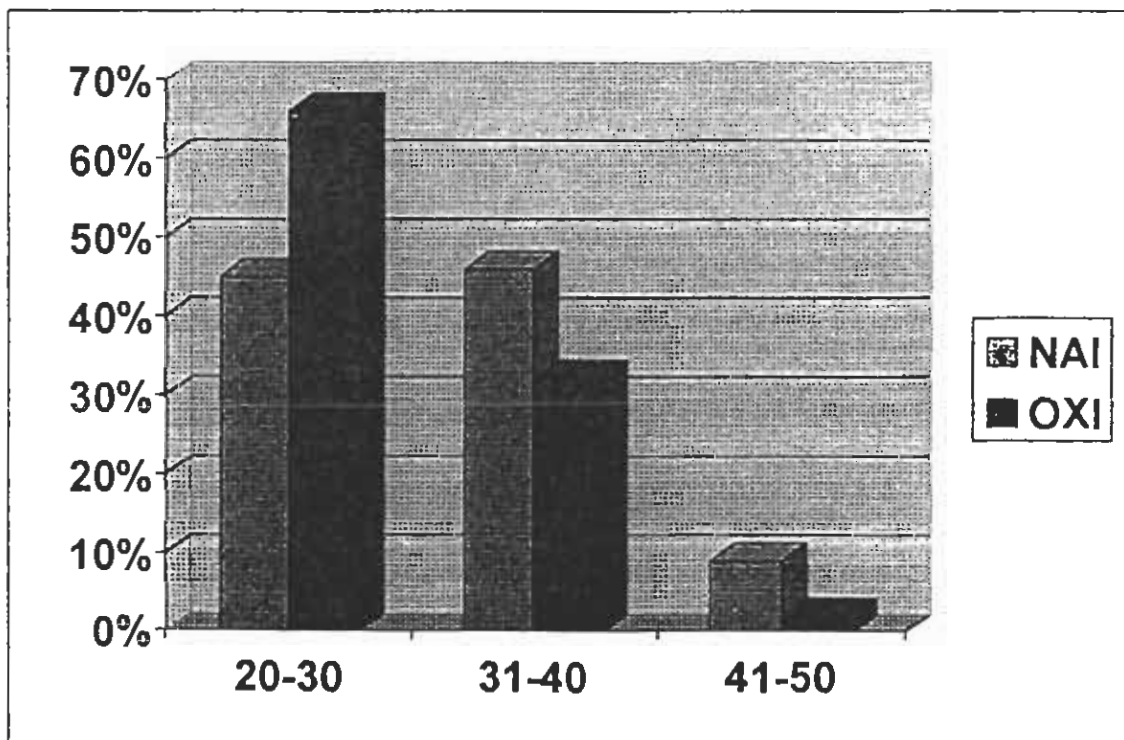
Πόσοι από τους ηλικίας 20-30, 31-40, 41-50 είναι εγγεγραμμένοι στο ΣΚΛΕ και πόσοι όχι;

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
20-30	58%	42%
31-40	74%	26%
41-50	91%	9%

Από τους εγγεγραμμένους στο ΣΚΛΕ πόσοι αντιστοιχούν στις ηλικίες 20-30, 31-40, 41-50 (πιν. 9)

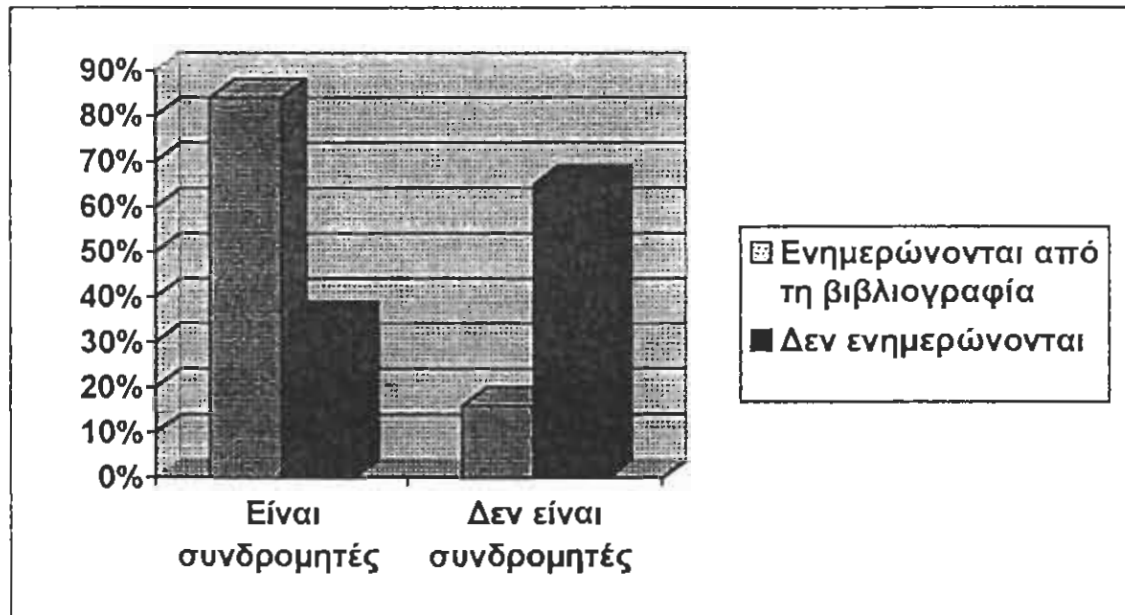
	20-30	31-40	41-50
ΝΑΙ	45%	46%	9%
ΟΧΙ	66%	32%	2%

6. Ερώτηση 25 σε συνδυασμό με την 24. (πιν. 10)

Τι ποσοστό εκείνων που ενημερώνονται από τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία είναι συγχρόνως και συνδρομητές σε αντίστοιχα περιοδικά του κλάδου και πόσοι από αυτούς που δεν ενημερώνονται από την αντίστοιχη βιβλιογραφία είναι ή όχι συνδρομητές σε περιοδικά του κλάδου;

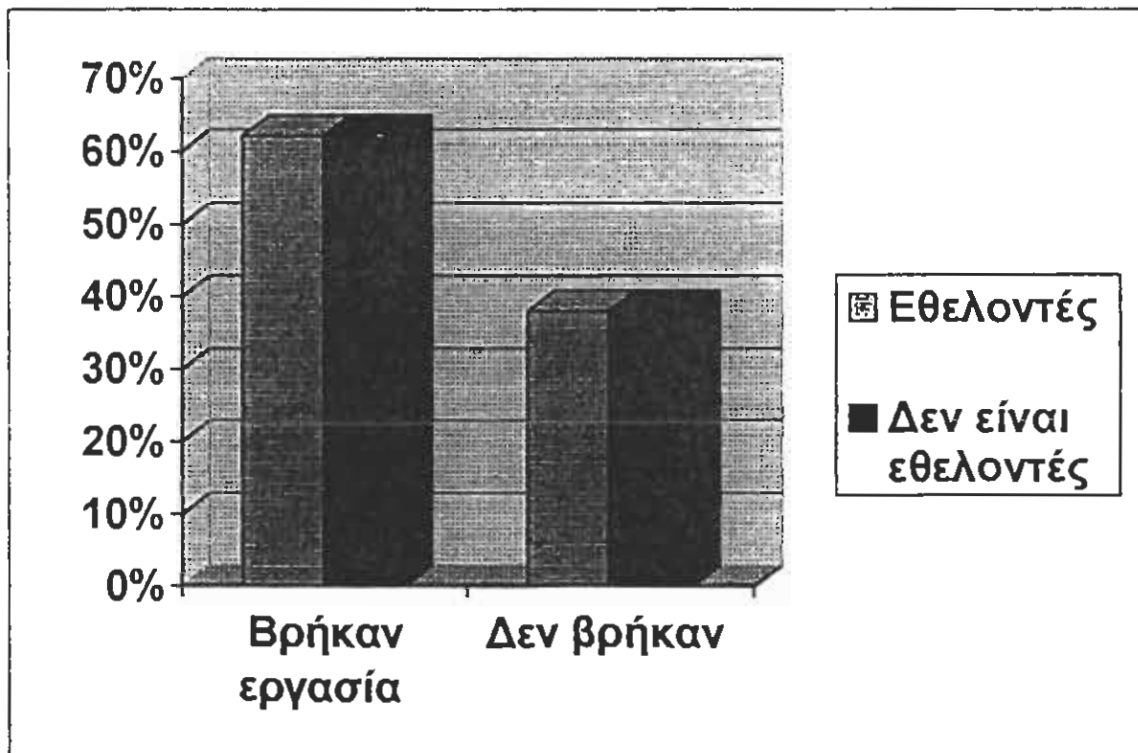
	Είναι συνδρομητές	Δεν είναι συνδρομητές
Ενημερώνονται από τη βιβλιογραφία	84%	16%
Δεν ενημερώνονται	35%	65%

7. Ερώτηση 27 σε συνδυασμό με την 14. (πιν. 11)

Πόσοι από αυτούς που εργάστηκαν εθελοντικά βρήκαν εργασία και πόσοι όχι

	Βρήκαν εργασία	Δεν βρήκαν
Εθελοντές	62%	38%
Δεν είναι εθελοντές	62%	38%

8. Ερώτηση 14 σε συνδυασμό με την 24, 25, 22γ.

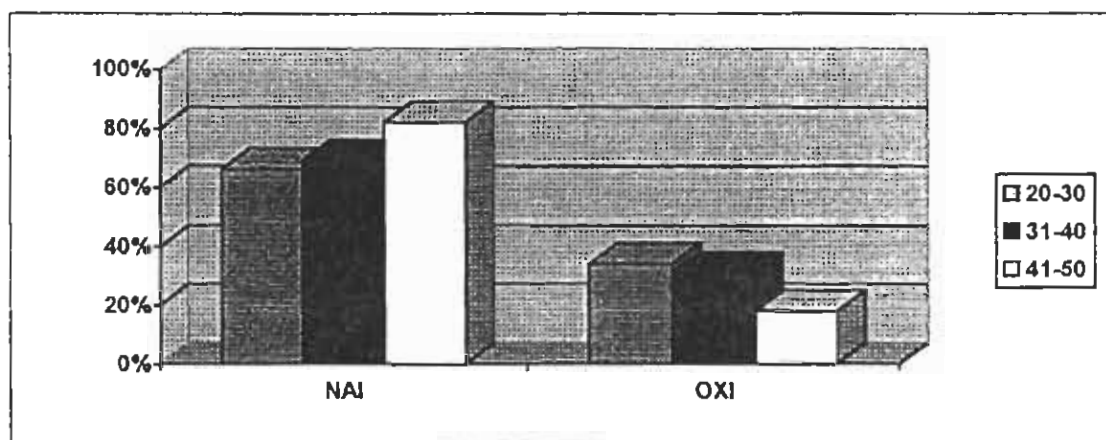
(α) Από τους αποφοίτους που δεν εργάστηκαν ποτέ ως Κοινωνικοί Λειτουργοί το 50% παρακολουθούν τη σχετική με την Κοινωνική Έργασία βιβλιογραφία το 41% είναι συνδρομητές σε περιοδικά του κλάδου και το 53% παρακολουθούν σεμινάρια που πραγματοποιούνται στην περιοχή τους.

(β) Από τους αποφοίτους που εργάστηκαν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί το 75% παρακολουθεί τη σχετική με την Κοινωνική Έργασία βιβλιογραφία. Το 75% επίσης είναι συνδρομητές σε σχετικά περιοδικά και το 97% παρακολουθούν σεμινάρια όταν αυτά πραγματοποιούνται στην περιοχή τους.

9. Ερώτηση 2 σε συνδυασμό με την 24. (πιν. 12)

Το ποσοστό των αποφοίτων από τις ηλικίες 20-30, 31-40, 41-50 παρακολουθούν τη σχετική με την Κοινωνική Έργασία βιβλιογραφία:

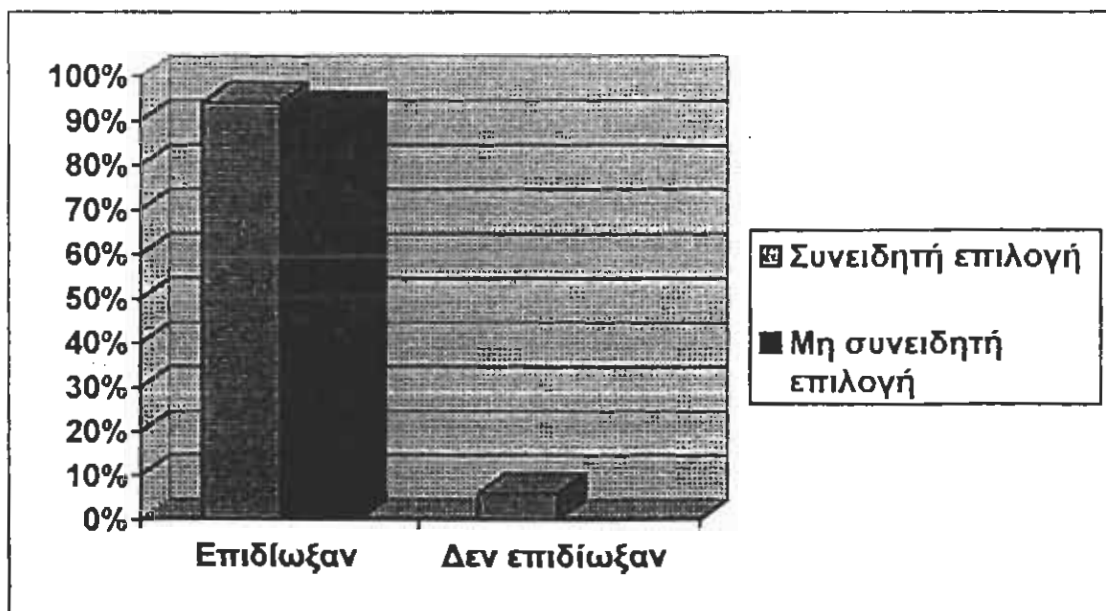
	ΝΑΙ	ΟΧΙ
20-30	66%	34%
31-40	69%	31%
41-50	82%	18%

10. Ερώτηση 30 σε συνδυασμό με την 12. (πιν. 13)

Σε τι ποσοστό εκείνοι για τους οποίους η Κοινωνική Έργασία αποτέλεσε συνειδητή επιλογή επιδίωξαν να βρουν εργασία;

	Επιδίωξαν	Δεν επιδίωξαν
Συνειδητή επιλογή	94%	6%
Μη συνειδητή επιλογή	92%	%

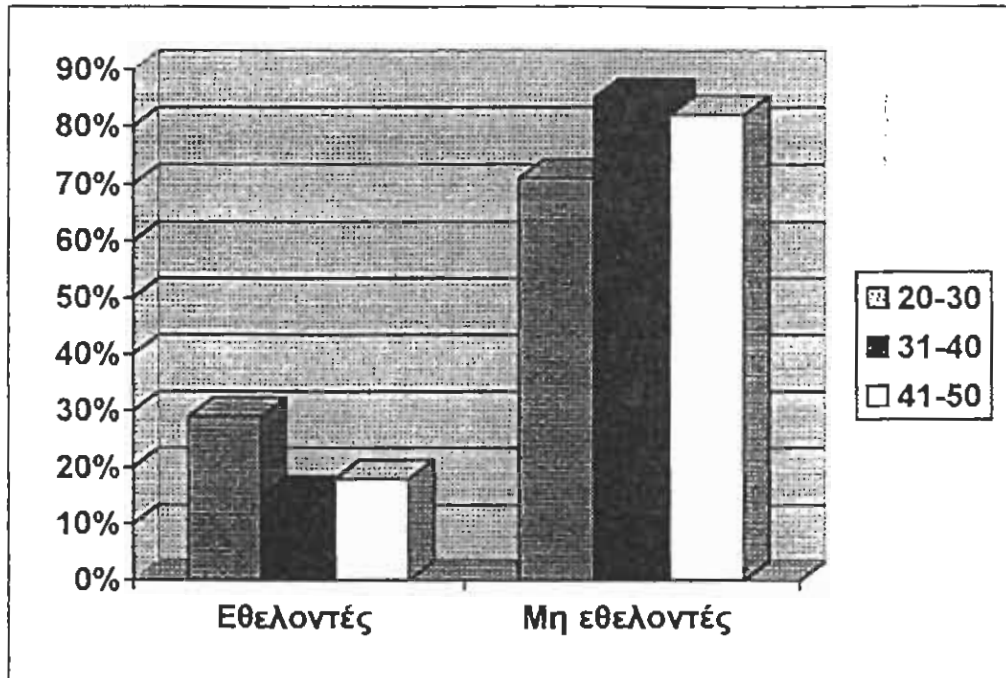

11. Ερώτηση 2 σε συνδυασμό με την 27. (πιν. 24)

Σε τι ποσοστό οι απόφοιτοι ηλικίας 20-30, 31-40, 41-50 είναι ή ήταν εθελοντές

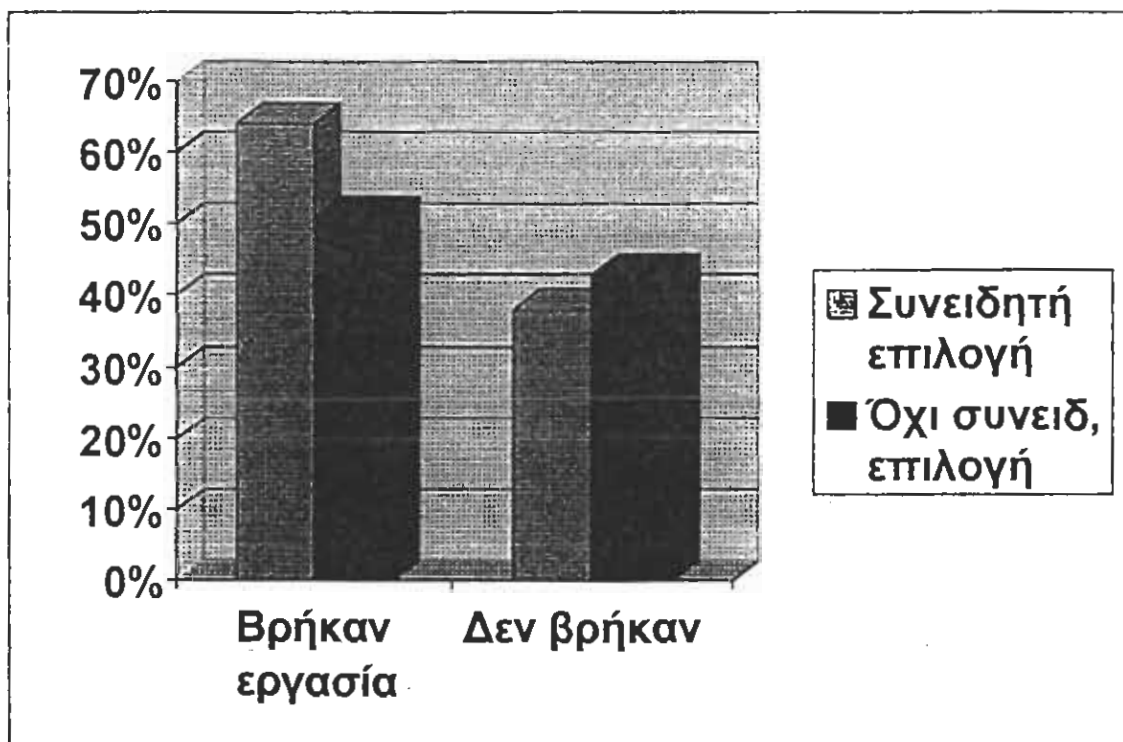
	Εθελοντές	Μη εθελοντές
20-30	29%	71%
31-40	15%	85%
41-50	18%	82%

12. Ερώτηση 30 σε συνδυασμό με την 14. (πιν. 15)

Τι ποσοστό αποφοίτων Κοινωνικών Λειτουργιών των σχολών Πάτρας, για τους οποίους αποτέλεσε η Κοινωνική Έργασία συνειδητή επιλογή τους επιδίωξαν και βρήκαν εργασία και τι ποσοστό αποφοίτων που η Κ.Ε. δεν αποτέλεσε συνειδητή επιλογή τους επιδίωξαν και βρήκαν εργασία ή όχι;

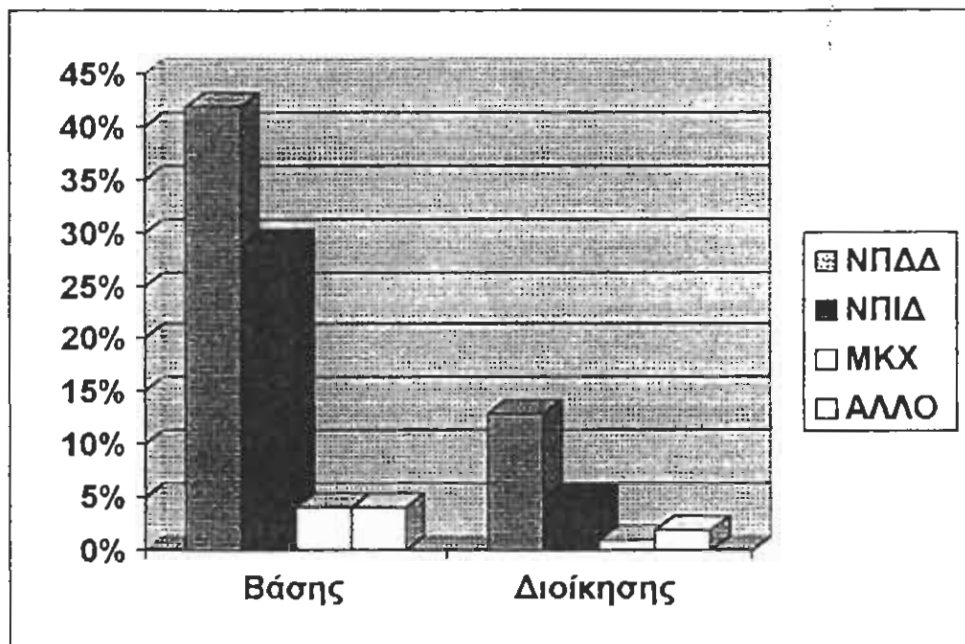
	Βρήκαν εργασία	Δεν βρήκαν
Συνειδητή επιλογή	64%	38%
Όχι συνειδ, επιλογή	51%	43%

13. Ερώτηση 17. (πιν. 16)

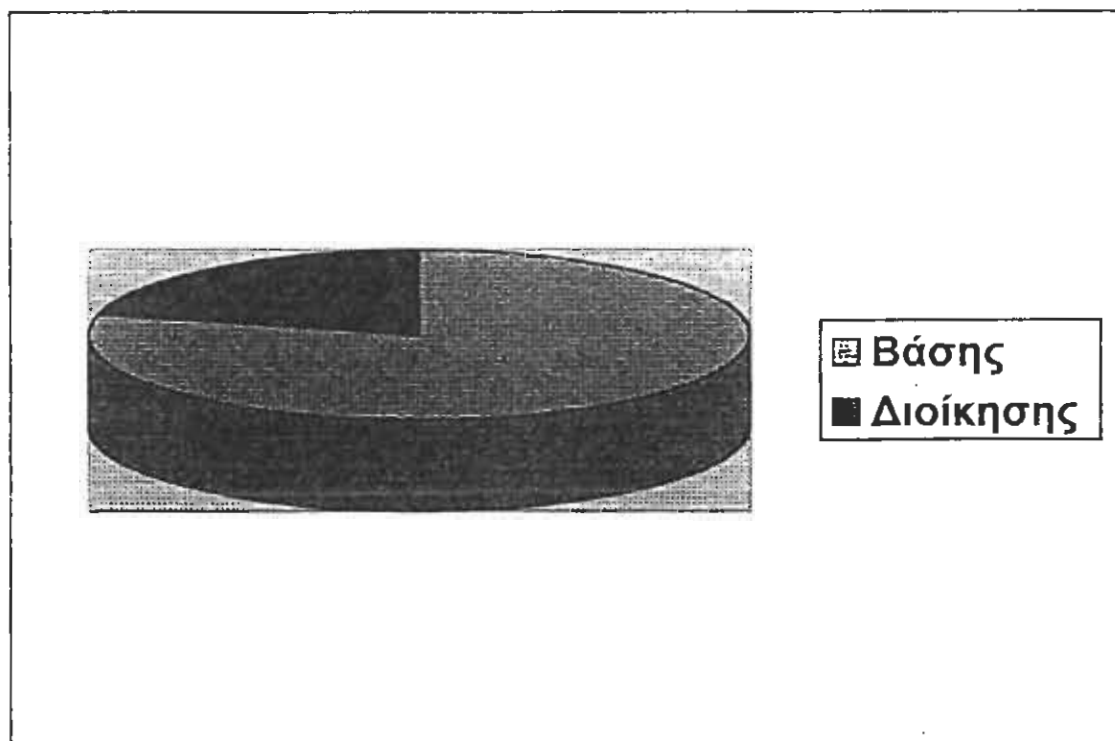
Σε τι ποσοστό οι θέσεις των Κοινωνικών Λειτουργών σε ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, ΜΚΧ ή κάτι άλλο (Ευρωπαϊκά προγράμματα) είναι θέσεις βάσης ή διοίκησης;

	Βάσης	Διοίκησης
ΝΠΔΔ	42%	13%
ΝΠΙΔ	29%	5%
ΜΚΧ	4%	1%
ΑΛΛΟ	4%	2%

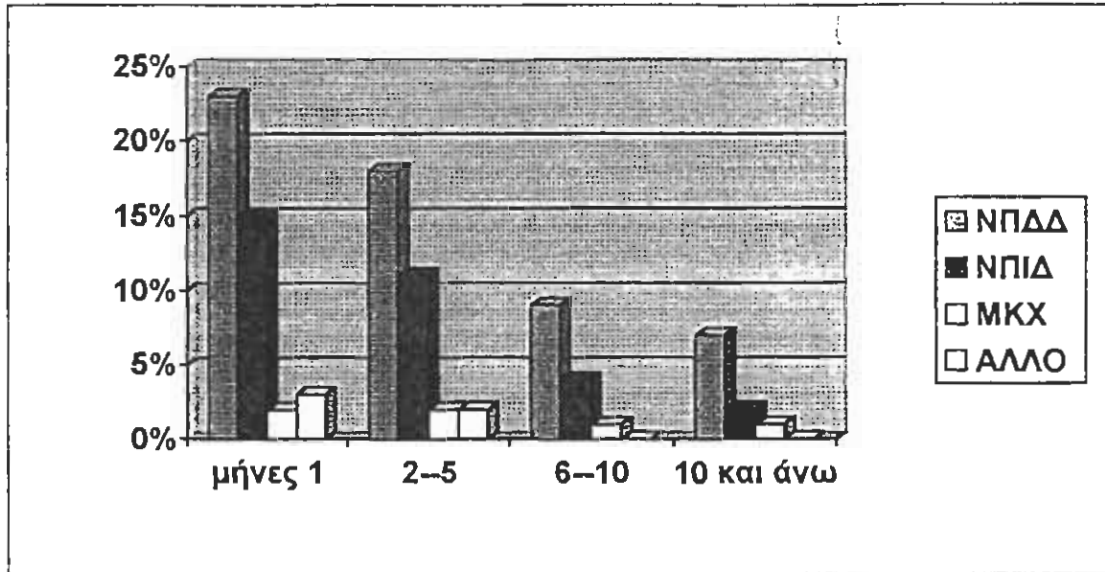
Σε τι ποσοστά οι θέσεις των Κοινωνικών Λειτουργών είναι βάσης ή διοίκησης; (πιν. 17)

Θέσεις	Βάσης	Διοίκησης
	79%	21%

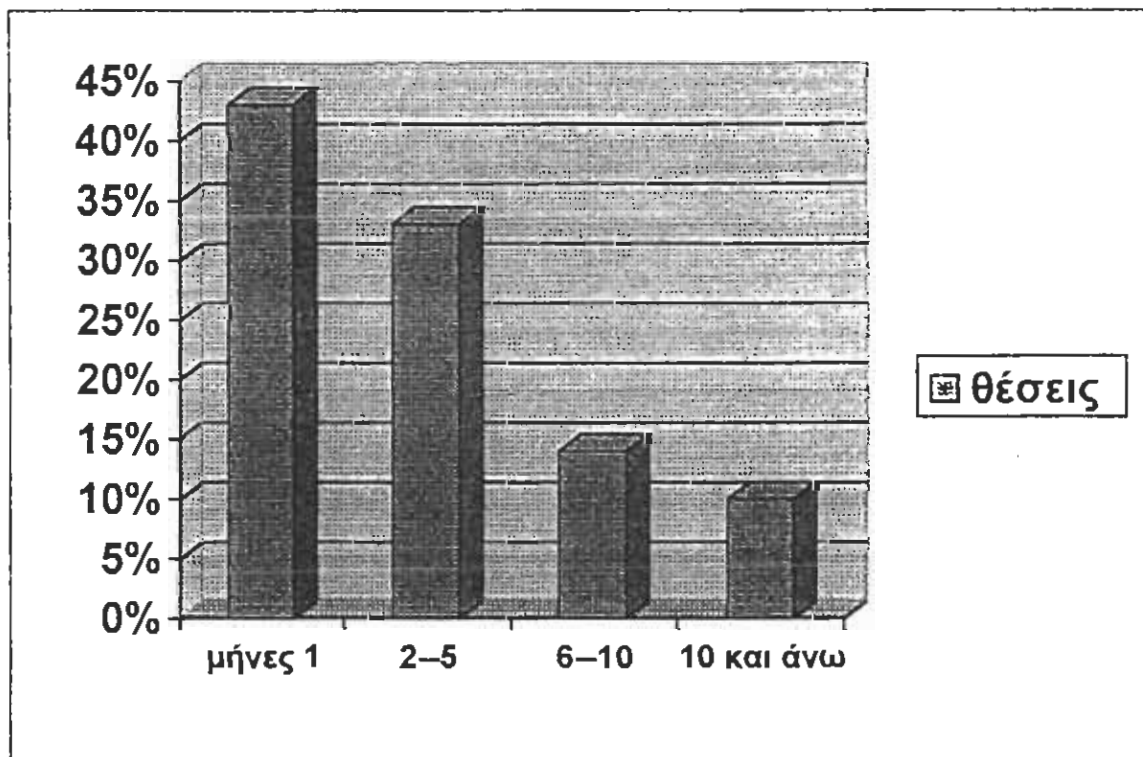
Σε τι ποσοστά οι θέσεων Κοινωνικών Λειτουργιών σε ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, ΜΚΑ ή κάτι άλλο (Ευρωπαϊκά προγράμματα) καταλείφθηκαν για μόνο 1 χρόνο, 2-5, 6-10, 10 και άνω χρόνια ; (πιν. 18)

	μήνες 1	2-5	6-10	10 και άνω
ΝΠΔΔ	23%	18%	9%	7%
ΝΠΙΔ	15%	11%	4%	2%
ΜΚΑ	2%	2%	1%	1%
ΑΛΛΟ	3%	2%	0%	0%

Σε τι ποσοστά οι Κοινωνικοί Λειτουργοί εργάστηκαν σε αντίστοιχες υπηρεσίες για μήνες - 1 χρόνο, 2-5, 6-10, 10 και άνω χρόνια ; (πιν. 19)

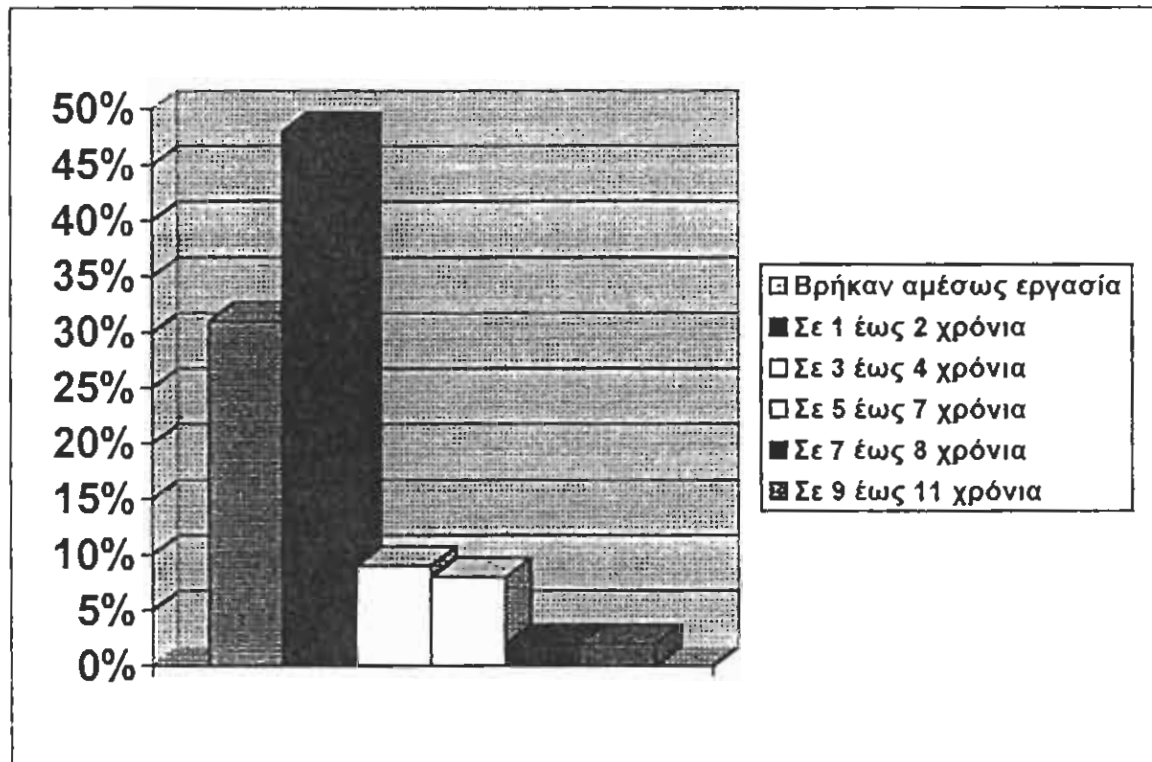
	μήνες 1	2-5	6-10	10 και άνω
θέσεις	43%	33%	14%	10%

14. Ερώτηση 7 σε συνδυασμό με την 17. (πιν. 20)

Τι ποσοστό αποφοίτων των σχολών Πάτρας βρήκε εργασία σε λιγότερο από χρόνο, σε 1-2 χρόνια, 3-4, 5-6, 7-8, 9-11, σε σχέση με τη χρονολογία αποφοίτησής τους από τη σχολή

Βρήκαν αμέσως εργασία	31%
Σε 1 έως 2 χρόνια	48%
Σε 3 έως 4 χρόνια	9%
Σε 5 έως 7 χρόνια	8%
Σε 7 έως 8 χρόνια	2%
Σε 9 έως 11 χρόνια	2%

Ερμηνεία συνδυαστικών ερωτήσεων

Συνδυασμός ερωτήσεων 1 (Φύλο) και 14 (Αν επιδιώξατε να ασκήσετε το επάγγελμα του / της Κοινωνικού Λειτουργού, βρήκατε πλαίσιο να εργαστείτε;)

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται, ότι από το σύνολο των αντρών που απάντησαν, 56% βρήκε εργασία και το 44% δεν βρήκε.

Ενώ αντίστοιχα από το σύνολο των γυναικών που απάντησαν, το ποσοστό εκείνο που βρήκαν εργασία, εμφανίζεται μεγαλύτερο και φθάνει στο 63%. Το ποσοστό των γυναικών που δεν βρήκαν εργασία φθάνει το 37%.

Αυτό πιθανόν να ερμηνεύεται από το γεγονός, πως έχει επικρατήσει το στερεότυπο, πως το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού έχει γυναικεία υπόσταση, οπότε αυτό ίσως επηρεάζει τους εργοδότες κατά την πρόσληψη (βλ. πιν. 1).

Συνδυασμός ερωτήσεων 5 (Επάγγελμα) και 7 (Είστε απόφοιτος : ΚΑΤΕ /Ε - ΤΕΙ - Άλλο και Χρονολογία αποφοίτησης) :

Όσον αφορά στους απόφοιτους ΚΑΤΕ / Ε - ΤΕΙ και στην επαγγελματική τους κατάσταση, διαπιστώνεται πως το 65% αποφοίτων ΚΑΤΕ είναι σήμερα Κοινωνικοί Λειτουργοί και το 35% δημόσιοι υπάλληλοι. Ενώ, δεν υπάρχουν καθόλου άνεργοι, ιδιωτικοί υπάλληλοι και ελεύθεροι επαγγελματίες. Από τους απόφοιτους ΚΑΤΕΕ, το 69% είναι Κοινωνικοί Λειτουργοί σήμερα και το 14% δημόσιοι υπάλληλοι, άνεργοι 4%, ιδιωτικοί υπάλληλοι 4% επίσης και ελεύθεροι επαγγελματίες 9%.

Σχετικά με τους αποφοίτους των ΤΕΙ το 61% είναι Κοινωνικοί Λειτουργοί, το 4% δημόσιοι υπάλληλοι, το 11% άνεργοι, το 14% ιδιωτικοί υπάλληλοι και 4% ελεύθεροι επαγγελματίες.

Παρατηρείται δηλαδή, ότι το ποσοστό των αποφοίτων που βρίσκουν δουλειά, σαν Κοινωφελές Λειτουργήμα, παραμένει σχετικά σταθερό με μία αυξομείωση της τάξεως του 4% και 2%.

Από την άλλη, το ποσοστό των απόφοιτων, που εργάζονται ως δημόσιοι υπάλληλοι, φθίνει με το πέρασμα των χρόνων (από 35% στους απόφοιτους ΚΑΤΕ, περνάει σε 14% για τους απόφοιτους ΚΑΤΕΕ και φθάνει μόλις το 4% για τους απόφοιτους ΤΕΙ). Ενώ αντίθετα, παρουσιάζεται για πρώτη φορά, ποσοστό ιδιωτικών υπαλλήλων στους απόφοιτους ΚΑΤΕΕ, το οποίο αυξάνεται στους απόφοιτους ΤΕΙ, φθάνοντας από 4 σε 14%.

Επίσης, ανοδική πορεία, παρουσιάζει το ποσοστό των ανέργων, το οποίο επίσης εμφανίζεται για πρώτη φορά στους απόφοιτους ΚΑΤΕΕ (4%) και φθάνει στο 11% στους απόφοιτους ΤΕΙ.

Τέλος, το ποσοστό των ελεύθερων επαγγελματιών, εμφανίζεται για πρώτη φορά στους απόφοιτους των ΚΑΤΕΕ με 9% και φθίνει στους απόφοιτους ΤΕΙ, όπου παρουσιάζεται με ποσοστό 4%.

Από τον παραπάνω πίνακα, διαπιστώνεται ότι όσοι έχουν πάρει μεταπτυχιακό τίτλο, είναι όλοι απόφοιτοι ΤΕΙ. Από αυτούς δε, που έχουν δεύτερο πτυχίο, το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνεται στους απόφοιτους του ΤΕΙ 44% και ακολουθεί εκείνο των απόφοιτων των ΚΑΤΕΕ (32%).

Ενώ, πάρα πολύ μικρό είναι το ποσοστό των ΚΑΤΕ μόλις 4%.

Αυτό μπορεί να σημαίνει, πως με την πάροδο του χρόνου, οι απαιτήσεις της αγοράς εργασίας αυξάνονται, έτσι ώστε, το πτυχίο του Κοινωνικού Λειτουργού δεν είναι αρκετό για να απορροφηθεί στα πλαίσια, γεγονός που σημαίνει, πως είναι αναγκαίο ένα δεύτερο πτυχίο ή ένας μεταπτυχιακός τίτλος. Αυτό όμως, φαίνεται, δεν ίσχυε παλαιότερα, γιατί πιθανά οι ανάγκες της αγοράς μπορούσαν να απορροφήσουν έναν επαγγελματία Κοινωνικό Λειτουργό, χωρίς μεταπτυχιακό τίτλο ή δεύτερο πτυχίο απαραίτητα.

Σήμερα, η πολυπλοκότητα των καταστάσεων, που έχουν να αντιμετωπίσουν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί, είναι τέτοια, έτσι ώστε τους αναγκάζει να αποκτήσουν ένα δεύτερο πτυχίο ή μεταπτυχιακό τίτλο, για να απορροφηθούν ευκολότερα στην αγορά εργασίας (βλ. πιν. 2, 3, 4).

Συνδυασμός ερωτήσεων 2 : (Ηλικία) και 14 (Αν επιδιώξατε να ασκήσετε το επάγγελμα του /της Κοινωνικού Λειτουργού, βρήκατε πλαίσιο να εργαστείτε;)

Μελετώντας τις ηλικίες των αποφοίτων σε σχέση με το αν εργάζονται ή όχι ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, είναι άμεσα φανερό, πως το μεγαλύτερο ποσοστό των επαγγελματιών που βρήκαν εργασία στο επάγγελμα, είναι αυτό των ηλικιών 31 - 40 και φθάνει στο 80%. Ακολουθεί εκείνο, των ηλικιών 41 - 50, που φθάνει το 68% και τέλος, είναι εκείνο των ηλικιών 20 - 30, που είναι το ποσοστό 46%.

Παρατηρείται, πως οι νέοι Κοινωνικοί Λειτουργοί, ηλικίας 20 - 30 ετών, αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη δυσκολία, στην προσπάθειά τους, να απορροφηθούν στην αγορά εργασίας, ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, γεγονός που σημαίνει πως στο μεγαλύτερο μέρος τους (54%), είτε είναι άνεργοι, είτε ετεροαπασχολούνται.

Αυτό θα μπορούσε να εξηγηθεί από το γεγονός ότι, αφενός η ανεργία στον κλάδο σήμερα είναι αυξημένη και αφετέρου από το γεγονός ότι, στις θέσεις εργασίας, απορροφώνται, όπως φαίνεται, επαγγελματίες μεγαλύτερης ηλικίας, λόγω πείρας που πηγάζει από την προϋπηρεσία τους (βλ. πιν. 5).

Συνδυασμός ερωτήσεων 1 (Φύλο) και 10 (Είστε εγγεγραμμένος στο Σ.Κ.Λ.Ε.;) και 2 (Ηλικία) και 10 (Είστε εγγεγραμμένος στο Σ.Κ.Λ.Ε.;)

Εξετάζοντας τους πίνακες 1 και 2, παρατηρείται πως όσον αφορά στα ποσοστά των αντρών και των γυναικών, που είναι μέλη του Σ.Κ.Λ.Ε., δεν παρουσιάζεται σημαντική διαφοροποίηση (7%), ενώ αντίθετα, όσον αφορά στις ηλικίες διαπιστώνεται ότι το 91% των ηλικιών 41 - 50 είναι εγγεγραμμένοι στο

Σ.Κ.Λ.Ε., από τις ηλικίες 31 - 40, το 74% είναι μέλη του και τέλος από τις ηλικίες 20 - 30 το 58% είναι εγγεγραμμένοι στο Σύνδεσμο.

Φαίνεται, πως υπάρχει μια τάση των παλαιότερων να εγγράφονται στο Σύνδεσμο. Ωστόσο εδώ, θα πρέπει να αναφερθεί πως για τους αποφοίτους χρονολογίας 1976 - 1986, μοναδική πηγή πρόσβασης ήταν τα αρχεία του Σ.Κ.Λ.Ε. Οπότε, τα παραπάνω δεδομένα, ήταν φυσικό να εμφανιστούν από τη στιγμή που οι ερευνήτριες συγκέντρωσαν τους παλαιότερους απόφοιτους, μέσα από τα αρχεία του Συνδέσμου.

Παρ' όλα αυτά, το ποσοστό των νέων επαγγελματιών, που δεν εγγράφονται στο Σ.Κ.Λ.Ε., είτε αυτό μελετηθεί μεμονωμένα, είτε συγκριθεί με τα ποσοστά εκείνα των μεγαλύτερων ηλικιών, παραμένει σημαντικά μεγάλο, πράγμα το οποίο ίσως σημαίνει, πως ο Σ.Κ.Λ.Ε. δεν προσεγγίζει και επομένως δεν καλύπτει τις ανάγκες που έχουν οι νέοι επαγγελματίες στον κλάδο.

Ειδικότερα από την ερώτηση 11 του ερωτηματολογίου, προκύπτει, πως η έλλειψη ικανοποιητικού αριθμού επιμορφωτικών σεμιναρίων και συνεδρίων, η μη συγκροτημένη και οργανωμένη παρουσία των τοπικών τμημάτων στις επαρχιακές πόλεις, η έλλειψη ενημέρωσης, η αμφισβήτηση του ρόλου και της δραστηριότητάς τους στην επίλυση των προβλημάτων των επαγγελματιών και η αίσθηση πως μια εγγραφή στο Σύνδεσμο, δεν προσφέρει βοήθεια στην επαγγελματική αποκατάσταση, εμφανίζονται ως οι κύριοι λόγοι, για τους οποίους δεν υπάρχει συμμετοχή στο Σ.Κ.Λ.Ε.

Ακόμη, αναφέρονται ως αντικίνητρα, η οικονομική επιβάρυνση μιας εγγραφής, η ενασχόληση με άλλο επάγγελμα, η μη κάλυψη αναγκών των ελεύθερων επαγγελματιών του κλάδου, η μη ικανοποιητική υπόσταση του Σ.Κ.Λ.Ε. ως συνδικαλιστικό όργανο (βλ. πιν. 6, 7, 8, 9).

Συνδυασμός ερωτήσεων 25 (Είστε συνδρομητής κάποιου / κάποιων περιοδικού / ών του Κλάδου;) και 24 (Ενημερώνεστε από τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία Βιβλιογραφία;)

Αναφορικά με τον παραπάνω πίνακα, διαπιστώνεται πως το σύνολο των επαγγελματιών που απαντούν ότι ενημερώνονται από τη βιβλιογραφία, το 16% δηλώνει πως παράλληλα δεν είναι συνδρομητές σε περιοδικά του κλάδου. Αυτό σημαίνει πως είτε, το 16% δεν ενημερώνεται τελικά από τη βιβλιογραφία, όπως ισχυρίζεται, είτε έχει βρει άλλες διεξόδους εκτός από τα περιοδικά.

Το παράδοξο είναι ότι από εκείνους που δεν ενημερώνονται από τη βιβλιογραφία, το 35% είναι συνδρομητές σε περιοδικά, γεγονός που σημαίνει πως είτε δε θεωρούν την ενημέρωσή τους από τα περιοδικά ως βιβλιογραφική ενημέρωση, είτε δεν κατανοούν ότι μελετώντας τα περιοδικά του κλάδου ενημερώνονται βιβλιογραφικά.

Το 65% απ' αυτούς που δεν ενημερώνονται από τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία, δεν είναι συνδρομητές ούτε σε περιοδικά.

Αυτό το σημαντικό ποσοστό καταδεικνύει πως :

- α) Υπάρχει έλλειψη ενδιαφέροντος σχετικά με τη βιβλιογραφία και τα περιοδικά του κλάδου.
- β) Η υπάρχουσα βιβλιογραφία και τα σχετικά περιοδικά δεν καλύπτουν - ικανοποιούν τις επαγγελματικές ανησυχίες των Κοινωνικών Λειτουργών (βλ. πιν.10).

Συνδυασμός ερωτήσεων 14 (Αν επιδιώξατε να ασκήσετε το επάγγελμα του / της Κοινωνικού Λειτουργού, βρήκατε πλαίσιο να εργαστείτε;) και 24 (Ενημερώνεστε από τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία;) και 25 (Είστε συνδρομητής κάποιου / ών περιοδικού / ών του κλάδου;) και 22γ

(Παρακολουθείς σεμινάρια - συνέδρια όταν πραγματοποιούνται στην περιοχή σου;).

α) Από τους απόφοιτους που δεν εργάστηκαν ποτέ ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, το 50% παρακολουθεί τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία. Το 41% είναι συνδρομητές σε περιοδικά του κλάδου και το 53% παρακολουθούν σεμινάρια, όταν αυτά πραγματοποιούνται στην περιοχή τους.

Αυτό δείχνει πως σχεδόν οι μισοί απόφοιτοι που δεν εργάστηκαν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, εξακολουθούν να διατηρούν την επαφή τους με τον κλάδο, και το ενδιαφέρον τους προς το επάγγελμα, παρόλο που είτε δεν εργάζονται, είτε ετεροαπασχολούνται. Ωστόσο, οι άλλοι μισοί φαίνεται να έχουν πάψει να ασχολούνται και να τους ενδιαφέρει το επάγγελμα, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να αποδοθεί στην απογοήτευσή τους από τη μη εύρεση εργασίας και την πιθανή πεποίθησή τους πως δεν πρόκειται να απορροφηθούν στην αγορά εργασίας. Ακόμα, κάποιοι απ' αυτούς που ετεροαπασχολούνται, πιθανόν να έχουν απορροφηθεί από την τωρινή τους εργασία σε βαθμό που να μην τους απασχολεί Κοινωνική Εργασία ή και να έχουν αποκλείσει το μελλοντικό ενδεχόμενο να εγκαταλείψουν την παρούσα εργασία τους προκειμένου να εργασθούν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί.

β) Όσον αφορά στους απόφοιτους που εργάστηκαν ως Κοινωνικοί Λειτουργοί το 75% παρακολουθεί τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία. Το 75% επίσης είναι συνδρομητές σε κάποια σχετικά περιοδικά και η συντριπτική πλειοψηφία (97%), παρακολουθεί τα σεμινάρια όταν αυτά πραγματοποιούνται στην περιοχή του. Παρατηρείται έτσι, ότι οι εργαζόμενοι Κοινωνικοί Λειτουργοί έχουν την τάση να προτιμούν για την ενημέρωσή τους σεμινάρια και συνέδρια περισσότερο σε σχέση με την αντίστοιχη βιβλιογραφία και τα

περιοδικά, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να ερμηνευθεί από το γεγονός ότι, τα σεμινάρια - συνέδρια παρέχουν πιο επίκαιρη και άμεση ενημέρωση, καθώς και την ευκαιρία ανταλλαγής απόψεων μέσω του διαλόγου και της συζήτησης.

Εξάλλου, η ελληνική βιβλιογραφία πιθανά δεν είναι ούτε επίκαιρη, αλλά ούτε και επαρκής, και τα αντίστοιχα περιοδικά του κλάδου ελάχιστα (αυτή τη στιγμή κυκλοφορεί μόνο ένα : το «Κοινωνική Εργασία»).

Συνδυασμός ερωτήσεων 2 (Ηλικία) και 24 (Ενημερώνεστε από τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία;).

Εξετάζοντας την ηλικία των αποφοίτων και το ενδιαφέρον τους για τη βιβλιογραφία, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (82%), που παρακολουθούν τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία, είναι ηλικίας 41 - 50. Οι ηλικίες 20 - 30 και 31 - 40 κυμαίνονται σχεδόν στα ίδια ποσοστά.

Από εκείνους που δεν παρακολουθούν, το μεγαλύτερο ποσοστό (34%) είναι ηλικίας 20 - 30.

Ερμηνεύοντας αυτό το δεδομένο, θα μπορούσε κανείς να υποθέσει ότι, καθώς η αντίστοιχη βιβλιογραφία δεν ανανεώνεται με ταχύς ρυθμούς, οι ηλικίες 20 - 30 χρόνων πιθανόν να είναι γνώστες του μεγαλύτερου μέρους της παρούσας βιβλιογραφίας μέσω των πρόσφατων σπουδών τους, οπότε για εκείνους δεν παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η μελέτη της διότι πιθανά πιστεύει πως επαναλαμβάνονται.

Επίσης, οι ανάγκες που οι εργαζόμενοι αισθάνονται στην πράξη, ίσως να μην καλύπτονται από τις διεξόδους που πιθανά προσφέρει η μελέτη της βιβλιογραφίας και αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να προσεχθεί, έτσι ώστε να υπάρχει αντιστοιχία στις ανάγκες που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες Κοινωνικοί Λειτουργοί στην αγορά

εργασίας και στις θεωρητικές γνώσεις που προσφέρει η μελέτη της βιβλιογραφίας (βλ. πιν. 12).

Συνδυασμός ερωτήσεων 27 (Εργάζεσθε ή εργαστήκατε εθελοντικά ως Κοινωνικός Λειτουργός σε κάποια / ες οργανώσεις;) και 14 (Αν επιδιώξατε να ασκήσετε το επάγγελμα του / της Κοινωνικού Λειτουργού, βρήκατε πλαίσιο να εργασθείτε;).

Όσον αφορά στην εθελοντική εργασία, διαπιστώνεται σε σχέση με την ευκολία ή όχι εξεύρεσης εργασίας, ότι οι εθελοντές ή οι μη εθελοντές βρήκαν ή δε βρήκαν εργασία σε ίδια ακριβώς ποσοστά.

Αυτό σημαίνει, πως παρόλο που στην εκπαίδευση επικρατεί η αντίληψη, ότι η εθελοντική εργασία ανοίγει το δρόμο προς την εργασία και δίνονται αντίστοιχες κατευθύνσεις και συμβουλές προς τους σπουδαστές, η πραγματικότητα τουλάχιστον, όσον αφορά στο δείγμα, διαψεύδει την παραπάνω εντύπωση, αφού εθελοντές και μη εθελοντές φαίνεται να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες για εργασία. Αυτό ίσως θα μπορούσε να ερμηνευθεί από τον παρακάτω πίνακα, όπου φαίνεται ότι από τους ηλικίας 20 - 30 ετών, το 29% είναι εθελοντές, ποσοστό που είναι και το μεγαλύτερο σε σχέση με τις άλλες δύο κατηγορίες ηλικιών. Είναι γνωστό όμως, ότι, σε αυτή την κατηγορία ηλικίας οι απόφοιτοι μόλις έχουν τελειώσει τις σπουδές τους στη Σχολή, ή όπου αλλού, άρα και μόλις έχουν αρχίσει να δουλεύουν εθελοντικά (όσοι απ' αυτούς το επέλεξαν) και πιθανόν να είναι πολύ νωρίς για να έχουν καρπωθεί τα αποτελέσματα του εθελοντισμού, όσον αφορά στην απόκτηση προϋπηρεσίας και συνεπακόλουθα στην επαγγελματική αποκατάσταση.

Επίσης, ο ενθουσιασμός που προκύπτει από τις κατευθύνσεις της Σχολής προς τους νέους για εθελοντισμό, είναι πρόσφατος (είναι μικρό το διάστημα από τη

χρονολογία αποφοίτησής τους), οπότε τους ωθεί να ασχοληθούν εθελοντικά με την Κοινωνική Εργασία (βλ. πιν.11).

Συνδυασμός ερωτήσεων 2 (Ηλικία) και 27 (Εργάζεσθε - εργασθήκατε εθελοντικά ως Κοινωνικός Λειτουργός σε κάποια / ες οργάνωση / σεις;)

Ακόμα, εξετάζοντας τον παραπάνω πίνακα παρατηρείται ότι, από τους ηλικίας 20 - 30 το ποσοστό των εθελοντών (29%) είναι το μεγαλύτερο σε σύγκριση με το ποσοστό των εθελοντών από τις άλλες κατηγορίες ηλικιών (31 – 40 είναι 15% εθελοντές, 41 - 50, 18% είναι εθελοντές).

Αυτό συμβαίνει πιθανά γιατί : α) Αυτές είναι οι κατευθύνσεις του Τμήματος,

β) Είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένοι

(βλ. πιν. 14).

Συνδυασμός ερωτήσεων 30 (Αποτέλεσε η Κοινωνική Εργασία συνειδητή επιλογή σας;) και 12 (Αποφοιτώντας από τη Σχολή Κοινωνικής Εργασίας επιδιώξατε να ασκήσετε το επάγγελμα του / της Κοινωνικού Λειτουργού;).

Αναφερόμενοι στο ποσοστό που η συνειδητή ή η μη συνειδητή επιλογή του επαγγέλματος, επηρεάζει την επιδίωξη ή όχι, της άσκησής του, εξετάζοντας τον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι, τα ποσοστά εκείνων που επιδίωξαν να ασκήσουν το επάγγελμα, είναι σχεδόν ισόποσα είτε υπήρξε συνειδητή επιλογή επαγγέλματος είτε όχι.

Αυτό μπορεί να ερμηνευθεί :

- α) Παρόλο που το επάγγελμα δεν ήταν συνειδητή επιλογή για ορισμένους, με την πάροδο του χρόνου και κατά την εκπαίδευση τους, άλλαξαν γνώμη.
- β) Αν ληφθούν υπόψη τα ποσοστά ανεργίας στις μέρες μας, θα γίνει αντιληπτό πως δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια για να μην επιδιώξει

κανείς να αξιοποιήσει το πτυχίο του, έστω και αν δεν ήταν συνειδητή η επιλογή του, η εισαγωγή του στο συγκεκριμένο Τμήμα (βλ. πιν. 13).

Συνδυασμός ερωτήσεων 30 (Αποτέλεσε η Κοινωνική Εργασία συνειδητή επιλογή σας;) και 14 (αγ επιδιώξατε να ασκήσετε το επάγγελμα του / της Κοινωνικού Λειτουργού, βρήκατε πλαίσιο να εργασθείτε;).

Αναλύοντας τον παραπάνω πίνακα, διαπιστώνεται, πως από εκείνους που η Κοινωνική Εργασία αποτέλεσε συνειδητή επιλογή τους το 64% βρήκε εργασία και το 38% δεν βρήκε εργασία. Από εκείνους που η Κοινωνική Εργασία δεν ήταν συνειδητή η επιλογή τους, το 51% βρήκε εργασία και το 43% δεν βρήκε.

Αν μελετηθεί το ποσοστό 34% των θέσεων σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) γίνεται κατανοητό ότι, ο αριθμός αυτός είναι σημαντικά μικρότερος σε σχέση με τα Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) (55%).

Αυτό δείχνει ότι η ιδιωτική πρωτοβουλία, όσον αφορά στην Κοινωνική Πρόνοια υπολείπεται σε σχέση με την κρατική μέριμνα.

Τέλος, στις υπηρεσίες Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα (Μ.Κ.Χ.), το ποσοστό των θέσεων είναι μόλις 5% και αυτό δείχνει τη μικρή ανάπτυξη του συγκεκριμένου πεδίου εργασίας στην Ελλάδα.

Από τον παραπάνω πίνακα, διαπιστώνεται πως το 43% των θέσεων, καλύφθηκαν για χρονικό διάστημα, λιγότερο του ενός χρόνου, και αυτό καταδεικνύει μεγάλη κινητικότητα στα πλαίσια εργασίας, άρα φαίνεται, πως είτε οι συνθήκες δεν είναι ευνοϊκές για τους επαγγελματίες (βλ. ερ. 18), άρα και καταφεύγουν σύντομα στην αλλαγή πλαισίου, είτε πως εργάζονται στις συγκεκριμένες υπηρεσίες ως συμβασιούχοι και ευκαιριακά.

Ίσως όμως αυτό, πιθανόν να τεκμηριώνεται σε συνδυασμό με την ηλικία των ερωτώμενων. Δηλαδή, λόγω του νεαρού της ηλικίας, ίσως να μην ικανοποιούνται

εύκολα, από τα πλαίσια εργασίας τους ή εξαιτίας της έλλειψης πείρας να μην μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των συγκεκριμένων, κάθε φορά, πλαισίων.

Για 2 έως 5 χρόνια, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί εργάζονται σε ποσοστό 33%, γεγονός που δείχνει πως και πάλι υπάρχει και σε αυτό το μεσοδιάστημα, μια αρκετά έντονη κινητικότητα στα πλαίσια εργασίας.

Μικρότερο ποσοστό (14%) των θέσεων έχει καλυφθεί από Κοινωνικούς Λειτουργούς για διάστημα 6 - 10 ετών και μόλις το 10% παραμένει στο ίδιο πλαίσιο από 10 έτη και άνω, πράγμα που σημαίνει ότι το 10% των Επαγγελματιών, είτε είναι αρκετά ικανοποιημένοι από τα πλαίσια εργασίας, είτε δε ρισκάρουν να εγκαταλείψουν τη θέση τους με την πιθανότητα για εξεύρεση μίας καλύτερης (βλ. πιν. 16, 17, 18, 19).

Συνδυασμός ερωτήσεων 7 (Είστε απόφοιτος ΚΑΤΕ / Ε - ΤΕΙ - Άλλο και Χρονολογία Αποφοίτησης;) και 17 (Αν ασκείτε το επάγγελμα του / της Κοινωνικού Λειτουργού, αναφέρατε ιεραρχικά με την πάροδο του χρόνου τα πλαίσια που εργασθήκατε ως Κοινωνικός Λειτουργός;).

Όσον αφορά, στο συσχετισμό της χρονολογίας αποφοίτησης και της χρονολογίας έναρξης εργασίας, μπορεί να παρατηρηθεί ότι, το μεγαλύτερο ποσοστό βρήκε εργασία σε 1 - 2 χρόνια (48%), το 31% σε λιγότερο από χρόνο, το 9% σε 3 - 4 χρόνια, το 8% σε 5 - 7 χρόνια και ακολουθούν 2%, αντίστοιχα, που βρήκαν εργασία σε 7 - 8 χρόνια και σε 9 - 11.

Βέβαια, τα ποσοστά των απόφοιτων που βρήκαν εργασία σύντομα είναι αρκετά υψηλά, αλλά θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι συνήθως οι πρώτες εργασίες των Κοινωνικών Λειτουργών είναι με σύμβαση έργου και συνήθως ακολουθεί κάποιο διάστημα, μικρό ή μεγάλο, ανεργίας ή ετεροαπασχόλησης (βλ. πιν. 20).

Συμπεράσματα

Όπως διαπιστώνεται από την ανάλυση των απαντήσεων των απόφοιτων Κοινωνικών Λειτουργιών των Σχολών Πάτρας, οι περισσότεροι απόφοιτοι είναι γυναίκες με συντριπτική πλειοψηφία, γεγονός που συμβαίνει σταθερά σε ορισμένες σχολές που θεωρούνται «γυναικείες».

Η ηλικία των απόφοιτων που ερωτήθηκαν, κυμαίνεται από 23 - 45 ετών.

Οι απόφοιτοι είναι πτυχιούχοι των Σχολών ΚΑΤΕ - ΚΑΤΕΕ - ΤΕΙ και αρκετοί από αυτούς έχουν δεύτερο πτυχίο ή μεταπτυχιακό τίτλο. Αυτό μας οδήγησε στο συμπέρασμα, μέσω της ανάλυσης και της ερμηνείας συνδυαστικών ερωτήσεων, πως προτιμούνται στην αγορά εργασίας επαγγελματίες που έχουν και κάποιο άλλο πτυχίο, εκτός από αυτό που παρέχουν οι σχολές Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα.

Στους απόφοιτους περιλαμβάνονται εκείνοι που η Κοινωνική Εργασία, είναι συνειδητή επιλογή τους και κάποιοι, που δεν ήταν.

Από αυτούς που η Κοινωνική Εργασία δεν ήταν συνειδητή επιλογή τους, παρ' όλα αυτά ικανοποιητικό ποσοστό επεδίωξε να βρει εργασία.

Επίσης, αρκετοί επαγγελματίες, είναι μέλη του Σ.Κ.Λ.Ε. (Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος) και εξακολουθούν να ενημερώνονται από τον κλάδο, να παρακολουθούν τη σχετική με την Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία, να είναι συνδρομητές σε αντίστοιχα περιοδικά, να συμμετέχουν σε επιμορφωτικά σεμινάρια - συνέδρια.

Το προαναφερόμενο δεδομένο, μας οδηγεί στο συμπέρασμα, πως η επιμόρφωση και η ενημέρωση ενός πτυχιούχου συνεχίζει ή τουλάχιστον θα πρέπει να συνεχίζει να αποτελεί ουσιαστική μέριμνά του, έστω και αν ασκεί κάποιο άλλο

επάγγελμα που δε σχετίζεται με την ποιότητα των σπουδών και τον τίτλο του πτυχίου του.

Από την έρευνα διαπιστώθηκε πως η κυριότερη μέθοδος, που χρησιμοποιούν οι επαγγελματίες Κοινωνικοί Λειτουργοί, στα πλαίσια εργασίας τους, είναι η Κοινωνική Εργασία με Άτομα.

Το γεγονός αυτό είναι ένας δείκτης που ερμηνεύεται, αν αναλογισθεί κανείς, ότι στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Πάτρας δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη διδασχία των μαθημάτων που αναφέρονται στα άτομα. Αυτό βέβαια, δε σημαίνει πως παραγκωνίζονται οι άλλες δύο μέθοδοι (Κοινωνική Εργασία με Ομάδα - Κοινότητα), οι οποίες διδάσκονται το ίδιο συστηματικά και ολοκληρωμένα και των οποίων οπωσδήποτε αποτελεί βάση η γνώση της Κοινωνικής Εργασίας με Άτομα.

Όσον αφορά στις θέσεις που κατέχουν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί στα πλαίσια εργασίας, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών κατέχουν θέσεις βάσης σε Ν.Π.Δ.Δ.

Αυτό είναι λογικό, εφόσον ο δημόσιος τομέας έχει αναλάβει στο μεγαλύτερο μέρος την πρόνοια στην Ελλάδα και στις θέσεις βάσης, είναι φυσικό να δουλεύουν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί, αφού τις θέσεις διοίκησης κατέχουν σε πολλές υπηρεσίες, ειδικότητες άλλων επαγγελμάτων.

Από το δείγμα διαπιστώθηκε πως ένα μεγάλο μέρος Κοινωνικών Λειτουργών εργάζεται, ένα αρκετά μικρότερο ετεροαπασχολείται, ενώ ένα ακόμη μικρότερο είναι άνεργοι για λόγους προσωπικούς, οικογενειακούς ή για δυσκολίες ευρέσεως εργασίας στον τόπο τους.

Σχετικά με το θέμα του εθελοντισμού παρατηρήθηκε πως ένα μικρό μέρος των απόφοιτων Κοινωνικών Λειτουργών Πάτρας εργάζεται εθελοντικά, ενώ το υπόλοιπο δεν ασχολείται με την εθελοντική εργασία.

Επίσης, το ποσοστό εκείνων που είναι εθελοντές και εκείνων που δεν είναι, σε ίδια ποσοστά, βρίσκουν εργασία ή όχι.

Το δεδομένο αυτό εκπλήσσει, λαμβάνοντας υπόψη πως γενικότερα στην εκπαίδευση της Κοινωνικής Εργασίας επικρατεί η αντίληψη της εθελοντικής εργασίας και καλλιεργείται συνεχώς το πνεύμα του εθελοντισμού.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, προέκυψε πως οι Κοινωνικοί Λειτουργοί απόφοιτοι των Σχολών Πάτρας, όσον αφορά στις συνθήκες εργασίας τους κυμαίνεται η γνώμη τους, από μέτρια έως αρκετά. Στην αποτελεσματικότητα της εργασίας τους, από μέτρια - πολύ έως αρκετά, στις οικονομικές αποδοχές από αρκετά έως μέτρια, στην αποδοχή από το εξυπηρετούμενο κοινό από αρκετά έως πολύ, στην αποδοχή από το ευρύτερο κοινό από αρκετά έως πολύ, στη συνεργασία μεταξύ Κοινωνικών Λειτουργών από αρκετά έως πολύ, στη συνεργασία με συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων από αρκετά έως πολύ, στην επαγγελματική εξέλιξη ως επάγγελμα καριέρας από καθόλου έως μέτρια, στο αντικείμενο εργασίας από αρκετά έως πολύ και τέλος, στην αντιστοιχία θεωρητικών σπουδών με πρακτική εφαρμογή από λίγο έως μέτρια.

Σαν ένας μέσος όρος θα μπορούσαν να αναφερθούν οι κλίμακες ΜΕΤΡΙΑ - ΠΟΛΥ. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί, γενικά, είναι μετρίως ικανοποιημένοι από το επάγγελμα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αξιοποιώντας τα βιβλιογραφικά δεδομένα και τα αποτελέσματα της έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε από τις ερευνήτριες στα πλαίσια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας, θεωρήθηκε σκόπιμο, να αναφερθούν τα παρακάτω :

Ερευνήθηκε, εάν οι απόφοιτοι του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας των ΚΑΤΕ / Ε και ΤΕΙ Πατρών, ενδιαφέρονται για την περαιτέρω εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους, είτε όσον αφορά στο επάγγελμα, είτε όσον αφορά σε παραπλήσια ή όχι επαγγέλματα. Επίσης μελετήθηκε, η επαγγελματική τους αποκατάσταση, εάν δηλαδή, εργάζονται ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, ετεροαπασχολούνται ή είναι άνεργοι.

Παράλληλα, ερευνήθηκε εάν οι επαγγελματίες είναι ικανοποιημένοι από το επάγγελμα και αν τους απασχολεί το θέμα του εθελοντισμού. Όσον αφορά στο θέμα επαγγελματική επιμόρφωση των Κοινωνικών Λειτουργών, αν συσχετισθεί το βιβλιογραφικό με το ερευνητικό μέρος, αποδεικνύεται πως οι Κοινωνικοί Λειτουργοί ενδιαφέρονται για την περαιτέρω επιμόρφωσή τους στο επάγγελμα και προτιμούν σεμινάρια - συνέδρια περισσότερο σε αντίθεση με τη βιβλιογραφική ενημέρωση που μειονεκτεί.

Σε αυτό το σημείο, ίσως θα έπρεπε να αναφερθεί, πως αποτελεί δείκτη, το γεγονός πως οι Κοινωνικοί Λειτουργοί δεν επιθυμούν να ενημερώνονται εκτενέστερα, σχετικά με το επάγγελμά τους, από τη βιβλιογραφική πλευρά. Ίσως αυτό σημαίνει, πως η βιβλιογραφία, αποδεικνύεται ανεπαρκής και ανεπίκαιρη, με αποτέλεσμα οι Κοινωνικοί Λειτουργοί να στρέφουν προς άλλη κατεύθυνση την προσοχή τους για ενημέρωση.

Το γεγονός ότι, αυτή τη στιγμή κυκλοφορεί μόνο ένα περιοδικό του κλάδου («Η Κοινωνική Εργασία»), αυτομάτως οδηγεί στο συμπέρασμα πως μονάχα ένα

περιοδικό δεν είναι ικανό να καλύψει τις ανάγκες των επαγγελματιών για περαιτέρω επιμόρφωση.

Θα πρέπει οι αρμόδιοι φορείς να λάβουν σοβαρά υπόψη τους, την επιθυμία των επαγγελματιών για περισσότερη και επίκαιρη βιβλιογραφία αφενός και αφετέρου ο Σ.Κ.Λ.Ε. να εντατικοποιήσει και να μεθοδεύσει την πραγματοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων - συνεδρίων στις επαρχιακές περιοχές της Ελλάδας.

Παρουσιάστηκε η εικόνα της εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργών διεθνώς και ιδιαίτερα στην Ελλάδα, όπως επίσης και η επαγγελματική αποκατάσταση των Κοινωνικών Λειτουργών, έτσι όπως αυτή διαγράφεται κυρίως σήμερα στον Ελληνικό χώρο.

Το βιβλιογραφικό αυτό μέρος, αποτέλεσε ένα θεωρητικό πλαίσιο και ενσωματώθηκε ως εισαγωγικό μέρος στο ερευνητικό κομμάτι. Έπειτα από συνδυασμό των βιβλιογραφικών δεδομένων (της εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργών στην Ελλάδα) και των αποτελεσμάτων της έρευνας, οι ερευνήτριες κατέληξαν στα εξής :

Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών στην Ελλάδα σήμερα, προσφέρεται από τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) - αν και αρκετοί απόφοιτοι του δείγματος ήταν απόφοιτοι των ΚΑΤΕ / Ε. Εφόσον οι Κοινωνικοί Λειτουργοί αποφοιτούν μέχρι στιγμής από τα ΤΕΙ - αν συνδυαστεί το δεδομένο αυτό με το ερευνητικό μέρος - οδηγεί τις ερευνήτριες στο συμπέρασμα, πως οι περισσότεροι απόφοιτοι των ΤΕΙ επιδίωξαν ή επιδιώκουν να αποκτήσουν και δεύτερους τίτλους σπουδών ή μεταπτυχιακούς τίτλους σε σχέση με την Κοινωνική Εργασία, διότι η αγορά εργασίας δεν είναι ικανή να απορροφήσει Κοινωνικούς Λειτουργούς, οι οποίοι κατέχουν μόνο το πτυχίο Κοινωνικού Λειτουργού από τα ΤΕΙ.

Επίσης, η ίδρυση του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης με κατεύθυνση την Κοινωνική Εργασία στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, οδηγεί πιθανά στο συμπέρασμα, πως οι απόφοιτοί του θα απορροφώνται σε θέσεις διοίκησης και ίσως σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εφόσον οι απόφοιτοι των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων απορροφήθηκαν κατά κύριο λόγο σε θέσεις βάσης σε Νομικά Πρόσωπα του Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.).

Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί, πως το κράτος θα πρέπει να κάνει ενιαία την εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών. Για το συγκεκριμένο σκοπό έχουν γίνει πολλές προσπάθειες ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Η ενσωμάτωση του όγδοου εξαμήνου στην εκπαίδευση του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας, η οποία σύντομα θα πραγματοποιηθεί, οδηγεί στη σκέψη ότι :

Εφόσον η εκπαίδευση του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ θα γίνει σύντομα τετραετής και η εκπαίδευση των αποφοίτων του Πανεπιστημίου είναι επίσης τετραετούς φοίτησης, δε θα υπάρχει λόγος να υφίσταται αυτή η διχοτόμηση του πτυχίου. Θα πρέπει να γίνει ισοβάθμιση των σπουδών, εξασφαλίζοντας έτσι και ομοιομορφία στην παροχή υπηρεσιών και τις ίδιες επαγγελματικές δυνατότητες.

Βέβαια, μολονότι δημιουργήθηκε το προαναφερόμενο Τμήμα στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, δεν υφίσταται μέχρι στιγμής αυτόνομο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, όπως πάντοτε ήταν ο στόχος και για την επίτευξή του έγιναν τα τελευταία τριάντα χρόνια αρκετές προσπάθειες.

Σημαντική συμβολή γι' αυτό το σκοπό γίνεται ή θα πρέπει να γίνει από το Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.).

Με την κατάργηση των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας των ΤΕΙ, θα επιτευχθεί η μη εισαγωγή νέων σπουδαστών στα ΤΕΙ Αθηνών, Πατρών και

Ηρακλείου, έτσι ώστε να αποφοιτήσουν όσοι ήδη σπουδάζουν. Αυτό το διάστημα θα είναι μεταβατικό, στο οποίο θα μπορέσουν να επιλυθούν τα ζητήματα απορρόφησης των διδασκόντων στα ΤΕΙ, στην ή στις Πανεπιστημιακές Σχολές.

Με τον τρόπο αυτό οι απόφοιτοι των ΤΕΙ, θα μπορέσουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο Πανεπιστήμιο και έτσι θα επιτευχθεί η ισοτιμία των πτυχίων των αποφοίτων ΤΕΙ και των αποφοίτων του Πανεπιστημίου.

Όσον αφορά στο κεφάλαιο της επαγγελματικής αποκατάστασης των Κοινωνικών Λειτουργών, που παρατίθεται στο βιβλιογραφικό μέρος, οι ερευνήτριες παρατήρησαν ότι : Οι τομείς και τα πλαίσια εργασίας του Κοινωνικού Λειτουργού, είναι οι Γενικευμένες Υπηρεσίες, οι Ειδικευμένες Υπηρεσίες, Υπηρεσίες Υγείας και Ψυχικής Υγείας, τα Δικαστήρια, η Βιομηχανία, η Κοινοτική Ανάπτυξη, οι Διεθνείς Υπηρεσίες, η Διοίκηση, η Εκπαίδευση, οι Υπηρεσίες Σχολικής Υγείας.

Διαπιστώνεται σε σχέση με το ερευνητικό μέρος, ότι τα προαναφερόμενα πλαίσια εργασίας του Κοινωνικού Λειτουργού, είναι αυστηρώς εξειδικευμένα, χωρίς να υπάρχει αντίστοιχη εξειδίκευση στην εκπαίδευση - κατεύθυνση του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας Πατρών. Έτσι, από τις απαντήσεις του δείγματος γίνεται άμεσα φανερό, πως από τους ερωτηθέντες που απαντούν ότι ασκούν το επάγγελμα του /της Κοινωνικού Λειτουργού, είναι αρκετοί εκείνοι (ιδιαίτερα απόφοιτοι των ΤΕΙ), που απάντησαν ότι έχουν μεταπτυχιακό τίτλο στο επάγγελμα ή δεύτερο τίτλο σπουδών (σπουδές σε Σχολές Θεολογίας, Κοινωνιολογίας, Πολιτικών Επιστημών κ.λ.π.) με σκοπό να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πλαισίων που εργάζονται.

Το παραπάνω συμπέρασμα, θα μπορούσε ίσως να οδηγήσει στη σκέψη, ότι μέσα από την εκπαίδευση - κατεύθυνση του Τμήματος, ο υποψήφιος επαγγελματίας Κοινωνικός Λειτουργός, θα πρέπει να έχει την άνεση της επιλογής μαθημάτων και να διδάσκει τα συγκεκριμένα μαθήματα εξειδίκευσης που να συγκεκριμενοποιούν τις

γνώσεις του και να του προσφέρουν τα απαραίτητα εφόδια, έτσι ώστε, όταν θα βγει στην αγορά εργασίας ως επαγγελματίας πλέον, να έχει τις απαιτούμενες γνώσεις που αφορούν ειδικά στο κάθε πλαίσιο.

Με τον τρόπο αυτό πιθανά ο Κοινωνικός Λειτουργός να νιώθει καλύτερα προετοιμασμένος, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες του πλαισίου που εργάζεται εφόσον θα είναι γνώστης του αντικειμένου της εργασίας του.

«Εξάλλου η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία, δεν είναι ανεξάρτητη από την κρίση που διέρχεται συνολικά η εκπαίδευση και η παιδεία. Ο Κοινωνικός Λειτουργός καλείται να κινητοποιηθεί, να επιλύσει συγκρούσεις, να προάγει την επικοινωνία και να συμβάλλει στην πραγμάτωση του κοινωνικού συμβολαίου, με σκοπό την ειρηνική συνύπαρξη. Τούτο επιφορτίζει το φορέα εκπαίδευσής του, με το χρέος να παραδώσει άρτιους επιστήμονες αλλά και ακέραιους λειτουργούς» (Κορνάρου - Ζαγούρα Σ. : «Η Διαχρονική Πορεία της Εκπαίδευσης στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Πάτρας»).

Σχετικά με τη συνεργασία με συναδέλφους Κοινωνικούς Λειτουργούς ή με συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων, οι ερευνήτριες έχουν να παραθέσουν έπειτα από τη σχετική έρευνα πως το δείγμα είναι αρκετά ικανοποιητικό. Το γεγονός αυτό είναι ενθαρρυντικό, αν ληφθεί υπόψη πως η συνεργασία μεταξύ συναδέλφων σε ένα πλαίσιο, θεωρείται απαραίτητη για την καλύτερη άσκηση του έργου και την εξυπηρέτηση του κοινού, έτσι όπως προκύπτει από το βιβλιογραφικό μέρος.

Το θέμα της ετεροαπασχόλησης που αναφέρεται στο βιβλιογραφικό μέρος, εάν συσχετισθεί με το ερευνητικό, μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι : Αρκετό ποσοστό του δείγματος, ετεροαπασχολείται, δεδομένο που είναι αποθαρρυντικό για τον κλάδο.

Στις μέρες μας, όπου οι δείκτες ανεργίας είναι αρκετά υψηλοί, αναγκάζεται ο απόφοιτος Κοινωνικός Λειτουργός να ασκήσει κάποιο άλλο επάγγελμα, που πολλές φορές, όπως αποδεικνύεται από την έρευνα, είναι τελείως άσχετο με την ποιότητα του πτυχίου του. Το γεγονός αυτό είναι απογοητευτικό και ιδιαίτερα ανησυχητικό, διότι ένας πτυχιούχος, όταν αποφοιτά και ετεροαπασχολείται, για μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα, αποσυνδέεται ψυχολογικά από τις σπουδές και αργότερα, όταν καλείται να τις εφαρμόσει αισθάνεται ανέτοιμος και ίσως ετεροχρονισμένος.

Γι' αυτό θα πρέπει, τα πλαίσια εργασίας στην Κοινωνική Εργασία ν' αυξηθούν, να προσλαμβάνονται τόσοι Κοινωνικοί Λειτουργοί όσες ακριβώς είναι και οι αντίστοιχες θέσεις που προβλέπονται από το σχετικό νόμο, έτσι, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες του εξυπηρετούμενου κοινού και να είναι ισάριθμες οι θέσεις των εισαχθέντων στο Τμήμα με τις θέσεις στην αγορά εργασίας, μειώνοντας έτσι τα ποσοστά της ανεργίας ή της ετεροαπασχόλησης στον κλάδο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΒΙΒΛΙΑ

1. Ζωγράφου Α. : «Οι νέοι κατά τη μετάβαση από το σχολείο στο επάγγελμα ή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση : Ικανοποίηση από την εργασία, αυτοαποδοχή, πολιτικός προσανατολισμός», Πάτρα 1993, σ.σ. 12 - 13, 15 - 19.
2. Κασσιμάτη Κ. : «Επιλογή Επαγγέλματος. Πραγματικότητα ή μύθος;», Ε.Κ.Κ.Ε., 1989.
3. Κορνάρου - Ζαγούρα Σ. : «Η Διαχρονική Πορεία της Εκπαίδευσης στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Πάτρας», στο υπό έκδοση βιβλίο «Η εκπαίδευση της κοινωνικής εργασίας στην Ελλάδα», Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε. : 1998.
4. Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ένας χρόνος μετά ... 1984, σελ. 375.
5. Φύλιας Β. κ.α. : «Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών», Αθήνα 1977, σ.σ. 28.

B. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. Βάγια Χ. - Παπαδοπούλου Χ. : «Πρόταση για τη δημιουργία πανεπιστημιακού προχτυπιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στην Κοινωνική Εργασία», Εκλογή, Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1993, σ.σ. 233 - 234, 238.
2. Δασκαλάκης Δ. : «Η προβληματική της κρατικής πολιτικής για την επαγγελματική κατάρτιση - επιμόρφωση», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 13^ο, 1989, σ.σ. 43.
3. Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε. : «Υπόμνημα για τη δημιουργία πανεπιστημιακού προχτυπιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στην Κοινωνική Εργασία», Εκλογή, Απρίλιος 1982.
4. Ζάρναρη Ο. : «Ανάγκη και για την Ελλάδα η ανώτατη εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία», Εκλογή, Απρίλιος 1978, σ.σ. 9.

5. Ιατρίδης Δ. : «Ιδεολογία και άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας. Επιστημονικές και κομμουνιστικές απόψεις», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 5^ο, 1987.
6. Κρίβας Σ. : «Διαφορές των φύλων ως προς τα επαγγελματικά κίνητρα στο : Σύγχρονη Εκπαίδευση», Τεύχος 43, Αθήνα, 1989, σ.σ. 71 - 79.
7. Οικονομικός Ταχυδρόμος 30-4-86, 11-02 -88, 21-09-89.
8. Πατινιώτης Ν. : «Τα επαγγέλματα και η τεκμηρίωσή τους», Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε., Ενημερωτικό Δελτίο, Διπλό Τεύχος, 34 - 35, Δεκέμβριος 1993, σ.σ. 22.
9. Σακελλαρόπουλος Π. : «Η αναγκαιότητα ειδικευμένων στελεχών στο χώρο της εκπαίδευσης και της έρευνας», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 6^ο, 1988.
10. Σ.Κ.Λ.Ε. : «Εισηγήση Δ.Σ. Σ.Κ.Λ.Ε. για την εκπαίδευση Κοινωνικής Εργασίας», Τεύχος 6^ο, 1987.
11. Σ.Κ.Λ.Ε. : «Καταστατικό Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος», Αθήνα, 1985.

Γ. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. Δημακοπούλουβ: «Πρακτικά συμποσίου για τα 50 χρόνια κοινωνικής εργασίας στην Ελλάδα», 1996.
2. Καλούτση Α. : «Η Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών», Σύνδεσμος Κ.Λ. Ελλάδος, Εισηγήσεις 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Κ.Λ., Συμπεράσματα, Αθήνα 1981, σ.σ. 219 - 228.
3. Παπαδόπουλος Χ. : «Εκπαίδευση και επαγγελματική απασχόληση των Κοινωνικών Λειτουργών από τη σκοπιά του Υπ. Υγείας και Πρόνοιας», Πρακτικά Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, 1985.
4. Περρωτή Ε. : «Η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία στη χώρα μας», Πρακτικά Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, 1985, σ.σ. 184.

5. Σοϊμοίρη Κ. : « Εκπαίδευση και επαγγελματική απασχόληση των Κοινωνικών Λειτουργών - Θέσεις και απόψεις Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος», Πρακτικά Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, 1985, σ.σ. 189 - 191.
6. Triseliotis I. : «Η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία στο διεθνή χώρο», Πρακτικά Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, 1985, σ.σ. 185 - 188.
7. Τσαούσης Δ. : «Χαιρετιστήρια Παρέμβαση», Πρακτικά Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, 1985, σ.σ. 195.

Δ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

1. Προεδρικό διάταγμα (υπ' αριθμ. 304) : «Ίδρυση τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης άρθρο 1 - 10, Φ.Ε.Κ., αρ. φύλλου 163, 4 Οκτωβρίου 1994.
2. Προεδρικό διάταγμα : «Άσκηση του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού», Κεφ. Α' (άρθρο 1 - 11) - Προεδρικό διάταγμα (υπ' αριθμ. 50) : «Καθορισμός επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων», άρθρο 1 - 2, Φ.Ε.Κ. αρ. φύλλου 6, Αθήνα 30 Ιανουαρίου 1992.

Ε. ΠΤΥΧΙΑΚΗ

Πτυχιακή εργασία : «Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα (ΤΕΙ - ΑΕΙ), στις χώρες της ΕΟΚ (Αγγλία - Γαλλία - Γερμανία). Διαφορές - Προβλήματα - Προτάσεις για βελτίωση και γενικά συμπεράσματα», Πάτρα, 1989, σελ. 8.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ
Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ

1. ΦΥΛΟ : ΑΝΔΡΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑ
2. ΗΛΙΚΙΑ :
3. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ : α) Άγαμος/η
β) Έγγαμος/η
γ) Διαζευγμένος/η
δ) Χήρος/α
ε) Άλλο _____
4. ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ :
5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ : _____
6. Αν ο τόπος της εργασίας σας είναι σε άλλη πόλη από τον τόπο μόνιμης κατοικίας σας ποια είναι η χιλιομετρική απόσταση;
7. Είστε απόφοιτος :
α) ΚΑΤΕ Χρονολογία αποφοίτησης
β) ΚΑΤΕΕ Χρονολογία αποφοίτησης
γ) ΤΕΙ Χρονολογία αποφοίτησης
δ) Άλλο _____ Χρονολογία αποφοίτησης
_____ Χρονολογία αποφοίτησης
_____ Χρονολογία αποφοίτησης
8. Αν επιδιώξατε να αποκτήσετε άλλους τίτλους σπουδών ήταν αποτέλεσμα :
(Μπορείτε να σημειώσετε περισσότερες από μία απαντήσεις)
α) Πίεσης της αγοράς
β) Δικής σας επιλογής
γ) Ανάγκης επιμόρφωσης και περεταίρω επαγγελματικής κατάρτισης
δ) Ανάγκης αλλαγής επαγγέλματος
ε) Άλλο _____
_____
9. Αν δεν επιδιώξατε να αποκτήσετε άλλους τίτλους σπουδών ήταν γιατί :
(Μπορείτε να σημειώσετε περισσότερες από μία απαντήσεις)
α) Επαρκούσε το πρώτο πτυχίο
β) Οικονομικοί λόγοι
γ) Προσωπικοί λόγοι
δ) Άλλο _____
_____
10. Είστε εγγεγραμμένος στον ΣΚΛΕ (Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος);
ΝΑΙ ΟΧΙ
11. Αν όχι αναφέρατε τρεις τουλάχιστον λόγους
α) _____
β) _____
γ) _____

12. Αποφοιτώντας από την Σχολή Κοινωνικής Εργασίας επιδιώξατε να ασκήσετε το επάγγελμα του/της κοινωνικού λειτουργού: ΝΑΙ ΟΧΙ
(Αν ναι πηγαίνετε κατευθείαν στην ερώτηση 14. Διαφορετικά συνεχίστε κανονικά)
13. Αν όχι για ποιούς από τους παρακάτω λόγους :
 α) Δεν με ενδιέφερε
 β) Θεώρησα μη ικανοποιητικές τις οικονομικές αποδοχές
 γ) Αποτέλεσε κυριαρχική μου επιλογή η οικογένεια
 δ) Άλλο _____
14. Αν επιδιώξατε να ασκήσετε το επάγγελμα του/της κοινωνικού λειτουργού βρήκατε πλαίσιο να εργασθείτε :
 ΝΑΙ ΟΧΙ
 (Αν ΝΑΙ πηγαίνετε κατευθείαν στην ερώτηση 17. Διαφορετικά συνεχίστε κανονικά)
15. Αν όχι ασκείτε κάποιο άλλο επάγγελμα :
 ΝΑΙ ΟΧΙ
16. Αν ΝΑΙ ποιά είναι αυτό : _____
 (Αν έχετε απαντήσει στην ερώτηση 16 πηγαίνετε κατευθείαν στην ερώτηση 22)
17. Αν ασκείτε το επάγγελμα του/της Κοινωνικού Λειτουργού αναφέρατε ιεραρχικά με την πάροδο του χρόνου τα πλαίσια που εργασθήκατε ως Κοινωνικός Λειτουργός.

ΦΟΡΕΑΣ *									
Α/Α	ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΠΛΑΙΣΙΟ	ΑΠΟ	ΕΩΣ	ΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ	ΘΕΣΗ ΒΑΣΗΣ	Ν.Π.Ι.Δ.	Ν.Π.Δ.Δ.	Μ.Κ.Χ.	ΆΛΛΟ
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

*Ν.Π.Ι.Δ. = Νομικό πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Ν.Π.Δ.Δ. = Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Μ.Κ.Χ. = Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα.

- 18) Από την μέχρι τώρα πορεία σας ως ΚΛ, αναφέρετε εάν είστε ικανοποιημένοι, όσον αφορά στους παρακάτω τομείς :

	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΛΗΡΩΣ
Συνθήκες εργασίας						
Αποτελεσματικότητα της εργασίας σας						
Οικονομικές αποδοχές						
Αποδοχή από το εξυπηρετούμενο κοινό (πελάτες)						
Αποδοχή από το ευρύτερο κοινό						
Αποδοχή από συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων						
Συνεργασία μεταξύ Κοινωνικών Λειτουργών						
Συνεργασία με συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων						
Επαγγελματική εξέλιξη / ως επάγγελμα καριέρας						
Αντικείμενο εργασίας						
Αντιστοιχία θεωρητικών σπουδών με πρακτική εφαρμογή						

- 19) Ποιές μεθόδους χρησιμοποιήσατε περισσότερο στην μέχρι τώρα εργασία σας :
- α) Κοινωνική Εργασία με Άτομα
- β) Κοινωνική Εργασία με Ομάδες
- γ) Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα
- δ) Άλλο _____

20. Παράλληλα με την εργασία σας ως Κοινωνικός Λειτουργός εργαστήκατε στο παρελθόν κατά διαστήματα και κάπου αλλού (όχι ως κοινωνικός λειτουργός) :
 ΝΑΙ ΟΧΙ (Αν όχι πηγαίνετε στην ερώτηση 22)

21. Αν ΝΑΙ για ποιούς από τους παρακάτω λόγους : (Μπορείτε να σημειώσετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

- 1) α) Δεν με κάλυπτε - ικανοποιούσε το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού
- β) Για οικονομικούς λόγους
- γ) Άλλο _____

2) Το παράλληλο επάγγελμά σας ήταν : _____

22. Βάλτε ένα ✓ στην απάντηση που θέλετε να δώσετε αναφορικά με τα σχετικά με Κοινωνική Εργασία σεμινάρια / συνέδρια.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ / ΣΥΝΕΔΡΙΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Πραγματοποιούνται στην περιοχή σου ;			
Θεωρείς ότι θα έπρεπε να πραγματοποιούνται περισσότερα ;			
Τα παρακολουθείς όταν πραγματοποιούνται στην περιοχή σου ;			
Επισκέπτεσαι άλλες πόλεις για να τα παρακολουθήσεις ;			

23. Αν δεν παρακολουθείτε σεμινάρια / συνέδρια αναφέρατε τρεις λόγους :

- α) _____
- β) _____
- γ) _____

24. Ενημερώνεστε από τη σχετική με Κοινωνική Εργασία βιβλιογραφία : ΝΑΙ ΟΧΙ

25. Είστε συνδρομητής κάποιου / ων περιοδικού / ων του κλάδου ; ΝΑΙ ΟΧΙ

26. Εάν ΝΑΙ σε ποιό/ά περιοδικό/ά : _____

27. Εργάζεστε ή εργαστήκατε εθελοντικά ως Κοινωνικός Λειτουργός σε κάποια/ες οργάνωση/σεις :

ΝΑΙ ΟΧΙ (Αν ΟΧΙ πηγαίνετε κατευθείαν στην ερώτηση 29. Διαφορετικά συνεχίστε κανονικά)

28. Αν ΝΑΙ θα μπορούσατε να αναφερθείτε σε ποιές και για πόσο χρονικό διάστημα :

Α/Α	ΟΡΓΑΝΩΣΗ	ΑΠΟ ΠΟΤΕ	ΕΩΣ ΠΟΤΕ
1			
2			
3			
4			
5			

29. Αν δεν εργάζεσθε/εργαστήκατε σε κάποια/ες οργάνωση/σεις είναι γιατί :

- α) Δεν με απασχόλησε ποτέ η περίπτωση
- β) Έλλειψη χρόνου
- γ) Άλλο _____

30. Αποτελέσει η Κοινωνική εργασία συνειδητή επιλογή σας ; ΝΑΙ ΟΧΙ

Ευχαριστούμε πολύ για την συνεργασία σας.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (Τ.Ε.Ι.)
ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΑΧ. Δ/ση : 263 34 Κουκούλι Πάτρας
Πληροφορίες :
Τηλέφωνο : 329.943

Βαθμός Ασφαλείας

Πάτρα, 24 - 10 - 1997

Αριθ. Πρωτ. 2873 Βαθμός Προτεραιότητας:

ΠΡΟΣ: Σύνδεσμο Κοινωνικών
Λειτουργών Ελλάδος
Τοσίτσα 19
106 83 ΑΘΗΝΑ
FAX 8827071

ΘΕΜΑ :

Κύριε Πρόεδρε,

Σας γνωρίζουμε ότι στο Τμήμα μας έχει ξεκινήσει μία διερευνητική μελέτη, στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας, με θέμα : Η εξέλιξη & επαγγελματική Αποκατάσταση των Αποφοίτων Κοινωνικών Λειτουργών Τ.Ε.Ι. (& ΚΑΤΕ) της Πάτρας.

Γιά την προώθηση του ανωτέρω θέματος, σας παρακαλούμε να μας παραχωρήσετε τους καταλόγους (ονόματα & Δ/σεις), των Κοινων. Λειτουργών που διαθέτει το αρχείο του Συνδέσμου μας το δυνατόν συντομότερο.

Η καταβολή του χρηματικού ποσού που απαιτείται, γιά την παραχώρηση των καταλόγων θα καταβληθεί άμεσα από τους σπουδαστές που εκπονούν την πτυχιακή εργασία.

Ευχαριστούμε γιά τη Συνεργασία.

Η Υπεύθυνη Καθηγήτρια

Στ. Ζαγούρα

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος

Δρ. Ανδρ. Ζωγράφου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Association Hellenique des Assistants Sociaux et des Assistantes Sociales

Hellenic Association of Social Workers

☼ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΜΟΤΙΘΗΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ (I.F.S.W.) ☼

Αθήνα, 4/12/1997

Αρ. πρωτ : 3178

Προς
Τ.Ε.Ι. Πάτρας
Σ.Ε.Υ.Π. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
Κουκούλι
263 34 Πάτρα

Υπ' όψιν Δρ. Α. Ζωγράφου / κας Στ. Ζαγούρα

Θέμα: Κατάλογος μελών Σ.Κ.Λ.Ε.

Σε απάντηση του υπ' αριθ 2873 / 24-10-1997 εγγράφου σας σχετικά με το παραπάνω θέμα, σας σας αποστέλλουμε τον πλήρη κατάλογο των εγγεγραμμένων στο μητρώο του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών όλης της χώρας

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο κατάλογος χορηγείται δωρεάν, ως προσφορά στους σπουδαστές που εκπονούν την πτυχιακή τους εργασία και αποκλειστικά για τον σκοπό αυτό

Είμαστε στην διάθεσή σας για κάθε συνεργασία

Με τιμή,

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Βεζυράκης Δημήτρης

Τσιγγινός Θεοδόσης

Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Πάτρα 10 Μαρτίου 1998

Αγαπητέ / Αγαπητή

Στα πλαίσια της πτυχιακής μας εργασίας ως τελειόφοιτες σπουδάστριες Κοινωνικής Εργασίας, πραγματοποιούμε μια έρευνα για την εκπαιδευτική εξέλιξη και επαγγελματική αποκατάσταση των Κοινωνικών Λειτουργών που αποφοίτησαν από τις σχολές Κοινωνικής Εργασίας Πάτρας, με την εποπτεία της καθηγήτριας κας Ζαγούρα Σταυρούλας και με την ευγενική συνεργασία της καθηγήτριας κας Βλάχου Αναστασίας.

Κύριοι σκοποί της έρευνας είναι:

Α) Να διερευνηθούν σημαντικά στοιχεία σε σχέση με την επαγγελματική πορεία και εκπαιδευτική εξέλιξη των επαγγελματιών.

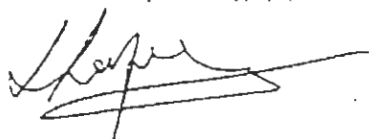
Β) Να τεθούν τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας στη διάθεση του Τ.Ε.Ι. Πατρών του Σ.Κ.Λ.Ε (Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος), του Υπουργείου Εργασίας και του Υπουργείου Παιδείας, με σκοπό την αξιοποίησή τους.

Γ) Να αποτελέσει η έρευνα αφετηρία για περαιτέρω έρευνα και προβληματισμό προς επίλυση των ζητημάτων που αφορούν το επάγγελμα.

Γι' αυτό, σε παρακαλούμε συμπλήρωσε το συνημμένο απλό ερωτηματολόγιο, προβάλλοντας τις δικές σου ανάγκες και προβληματισμούς και επιστρέψτε το σύντομα με το εσώκλειστο φάκελο.

Εκ των προτέρων σε ευχαριστούμε θερμά.

Η υπεύθυνη Καθηγήτρια

Ζαγούρα Σταυρούλα

Οι Σπουδάστριες

Γιαννακού Έφη

Μαράγκου Ολγα

Ψυχουλιού Σοφία

Υ.Γ. Μολονότι η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δεν απαιτεί παραπάνω από δέκα λεπτά, η συμμετοχή σου είναι πολύ σημαντική.

ΠΙΝΑΚΑΣ - I

Σχολές Κοινωνικής Έργασίας σέ Πανεπιστημιακό επίπεδο³

Κράτος	Άριθ. Σχολών	Κράτος	Άριθ. Σχολών
ΑΜΕΡΙΚΗ		ΑΦΡΙΚΗ	
Βενεζουέλα	1	Αίγυπτος	2
Βραζιλία	12	Αιθιοπία	1
Γουϊάνα	1	Γκάνα	1
Δομινικανή Δημοκρατία	1	Ζάμπια	1
Έκουαντόρ	2	Ν. Αφρική	17
Η. Η. Α.	70	Ουγκάντα	1
Ίαμζική	1	Ροδεσία	1
Καναδάς	16	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	
Κολομβία	9	Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	
Κόστα Ρίκα	1	ΕΥΡΩΠΗ	
Μεξικό	3	Άγγλία	22
Νικαράγουα	1	Βέλγιο	7
Όνδούρα	1	Γαλλία	1
Ήαναμάς	1	Γιουγκοσλαβία	1
Περοϋ	1	Έλβετία	1
Χιλή	6	Ίρλανδία	3
ΑΣΙΑ		Ίταλία	1
Ίαπωνία	23	Όλλανδία	1
Ίνδία	5	Πολωνία	1
Ίσραήλ	5	Σουηδία	2
Κορέα	4	Φινλανδία	1
Μπαγκλαντές	2		
Πακιστάν	3		
Σιγκαπούρη	1		
Ταϊλάνδη	1		
Χόνγκ - Κόνγκ	2		

3. Πηγή: Κατάλογος Σχολών Κοινωνικής Έργασίας της Διεθνούς Ένώσεως Σχολών Κοινωνικής Έργασίας, Ίανουάριος 1977.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ	ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΓΝΩ- ΡΙΣΕΩΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΡΑΤΟΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΤΟΣ	ΕΤΟΣ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ	1946	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ-ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ	1974	1975
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΝΕΑΝΙΔΩΝ (ΧΕΝ)	1948	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ-ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	α) ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΧΕΝ β) ΙΔΡΥΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΧΕΝ	1974	-
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ Β.Ε.Ι.	1954	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	-	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	-	-	1963
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ-ΔΙΑΚΟΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1957	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ	α) ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ-ΔΙΑΚΟΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ β) ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΚΟΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ Α.Δ. ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1961	-
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ-ΔΙΑΚΟΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1963	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ-ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΔΙΑΚΟΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1974	-
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	1959	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ-ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ Ε.Π.Α.Α.	1974	-
ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΑΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ: ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ Κ.Α.Τ.Ε.Ε.	1970	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ (Ηρακλειο)	1973	ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	-	-	-
ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΑΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ: ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ Κ.Α.Τ.Ε.Ε.	1970	ΑΧΑΪΑΣ (Πάτρα)	1973	ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	-	-	-

ΤΟΠΟΧΡΟΜΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
No 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Ἡ ἀνάγκη ὑδρύσεως Πανεπιστημιακοῦ ἐκτελέδου Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἑργασίας ἔχει τονισθῆ ἔκανεληπιμένα τόσο ἀπὸ τὸ κλάδο τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν ὅσο καὶ ἀπὸ ἄλλους κλάδους, φορεῖς καὶ πρᾶτικούς παράγοντες. Χαρακτηριστικά ἀναφέρουμε:

1) Τὸ ὑπόμνημα τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἑργασίας Χ.Ε.Ν. πρὸς τὸ Ἰκουργεῖο Κοινωνικῶν Ἰκηρεσιῶν στὴν 28/11/1972.

2) Τὴν προτάσεις γιὰ πανεπιστημιακὴ καὶ μεταπτυχιακὴ ἐκπαίδευση στὴν Κοινωνικὴ Ἑργασία τῆς Ὁμάδας Ἑργασίας τοῦ Ἰκουργεῖου Παιδείας γιὰ τὸ Ἀττικὸ Πανεπιστήμιο καὶ συγκροτήθηκε μετὰ τὴν 75170/26-8-1974 ἀπόφαση τοῦ Ἰκουργοῦ Παιδείας.

3) Τὴν διακύστωση τῆς ἀνάγκης γιὰ τὴν ὑδρύση Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς στὴν Κοινωνικὴ Ἑργασία ἀπὸ τὴν Ἐκτροπὴ Μελέτης τοῦ Ἐκκαίδευτικοῦ Προγράμματος τῶν Σχολῶν Κοινωνικῆς Ἑργασίας καὶ συγκροτήθηκε μετὰ τὴν ΔΙ/1956/19-2-1975 ἀπόφαση τοῦ Ἰκουργοῦ Κοινωνικῶν Ἰκηρεσιῶν.

4) Τὰ ὑπομνήματα α) τοῦ Συνδέσμου Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Ἑλλάδος τῆς 12-7-1977 καὶ β) τῆς Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἑργασίας ΧΕΝ τῆς 22-3-1977 πρὸς τὸν πρόεδρο τῆς Ἐκτροπῆς τῆς Ὁμάδας Ἑργασίας γιὰ τὴν μελέτη τοῦ θέματος ἀναδιοργάνωσης καὶ ἀνάπτυξης τῶν κοινωνικοπολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν στὴν Ἑλλάδα.

5) Τὴν προτάσεις τῆς ἀνωτέρω ἐκτροπῆς γιὰ τὴν ἔνταξη τῆς Κοινωνικῆς Ἑργασίας στὸ σχέδιο ἀναδιοργάνωσης τῶν κοινωνικοπολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν.

6) Τὴν ἀπόψεις τῆς Ἑταιρείας Πτυχιούχων Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν Κοινωνικῆς Ἑργασίας (Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε.) γιὰ τὸ θέμα τῆς ἀνώτατης ἐκπαίδευσης στὴν κοινωνικὴ ἔργασία, καὶ διατυπώθηκαν στὸ ἀρθρο "Ἀνάγκη καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀνώτατη ἐκπαίδευση στὴν Κοινωνικὴ Ἑργασία τοῦ "Οἰκονομικοῦ Ταχυδρόμου" (ἀριθ. φύλλου 1239/2-2-1978 σελὺς 26).

7) Τὸ ψήφισμα τοῦ Β' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικῶν Λειτουργῶν 15-17 Δεκεμβρίου 1978 τὸ ὁποῖο ἀναφέρει "Τὸ Β' Πανελλήνιο Συνέδριο Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Ἑλλάδος, ἀποφασίστηκε τὸ θέμα τῆς ἐκκαίδεύσεως τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν καὶ διακύστωσε τὴν ἀνάγκη βελτιώσεως τοῦ ἐκτελέδου σκουδῶν, ψηφίζει ὁμόφωνα ὅπως ὁ Σύνδεσμος Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Ἑλλάδος ἀναλάβει τὴν ἀπαραίτητες ἐνέργειες γιὰ τὴν ἀνάληψη εὐθύνης ἀπὸ τὸν ἀρμόδιο κρατικὸ φορέα τῆς δημουργίας βαθμίας ἀνωτάτου ἐκτελέδου ἐκκαίδεύσεως στὴν κοινωνικὴ ἔργασία:

Η οργάνωση Πανεπιστημιακού εκπέδου προγράμματος σπουδών στην κοινωνική εργασία αποτελεί ούσιαστική προϋπόθεση για την εκύτευξη τής αναπτυξιακής πολιτικής τής χώρας.

8) Τήν απόφαση τής Γεν. Συνέλευσης τής 10-1-82 τοῦ Συνδέσμου Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Ἑλλάδος καὶ ἀναφέρεται στήν ἀναγκαιότητα τής ἀμεσης ἔδρυσης Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας.

9) Τήν απόφαση τής Γεν. Συνέλευσης τοῦ Συλλόγου Σπουδαστῶν στήν Κοινωνική Ἐργασία (Σ.Υ.Σ.Σ.Κ.Ε.) τής

10) Τό ὑκόμενημα για τήν δημ. οργία Πανεπιστημιακοῦ προγράμματος σπουδών στήν Κοινωνική Ἐργασία τοῦ Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε. Μάρτιος 1982 πρὸς τό Ἰγκουργεῖο Παιδείας.

11) Τό ὑκόμενημα τοῦ Συνδέσμου Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Ἑλλάδας πρὸς τό Ἰγκουργεῖο Παιδείας καὶ Κοινωνικῶν Ἰκηρεσιῶν.

12) Τύς προτάσεις τής ομάδας ἔργασίας για τήν μελέτη τής ψυχιατρικῆς κερύθαλης καὶ συγκροτήθηκε μέ τήν απόφαση ἀριθ. ΔΙ/12-7-80 31 Μαρτίου 1982 απόφαση τοῦ Ἰγκουργοῦ Κοινωνικῶν Ἰκηρεσιῶν. Στύς προτάσεις στήν σελίδα 3 στήν παρ. I. c "Κοινωνικοῦ Λειτουργοῦ" τοῦ παραρτήματος I "Ἡ σημερινή ψυχιατρική κερύθαλη καὶ μερικές λύσεις", ἀναφέρονται συγκεκριμένα τά ἔξης:

Ὁ Κοινωνικός Λειτουργός ἀποτελεῖ μαζί μέ τόν ψυχίατρο καὶ τό νοσοκόμο τό ἀμέσως σημαντικότερο στέλεχος τής θεραπευτικῆς Ψυχιατρικῆς ομάδας. (Σέ ὑφιστάμενα μάλιστα ἀπὸ τά μελλοντικά Κέντρα Ψυχικῆς Ἰγείας, καὶ δέν θά διαθέτουν πλήρη ομάδα, θά ἀποτελεῖ ἔως καὶ τόν μόνο συνεργάτη τοῦ Ψυχιάτρου). Οἱ Κοινωνικοὶ Λειτουργοὶ διαθέτουν ἐκάρκεια ἀριθμοῦ. Κολονοῖε στό τόκο μας ὑκάρχουν ἀνώτερες Σχολές Κοινωνικῆς Ἐργασίας, οἱ ἀπύφουτοι δέν εἶναι ἀρκετά προετοιμασμένοι για δουλειά στόν Ψυχιατρικό τομέα. Ψυχιατρική ἐκκαίδευση, καὶ αὐτή μόνο ἐμκερική, ἔχουν οἱ λῦγοι κοινωνικοὶ λειτουργοὶ καὶ ἐργάζονται ἢ ἐργάστηκαν ἀρκετά χρόνια σέ ψυχιατρικές μονάδες ὑψηλοῦ ἐκπέδου. Εἶναι ἀναγκαῖες οἱ Πανεπιστημιακές καὶ μεταπτυχιακές σπουδές.

Ἐκύσης στό παράρτημα IV "Ἐκκαίδευση-Κατεκκκαίδευση-Εἰδικότητα" στήν σελίδα 3 ἀναφέρεται "Ἰκάρχει ἀνάγκη ἔδρυσης σχολῶν σέ Πανεπιστημιακό ἐκπέδο για Ψυχολόγους, Κοινωνικοὺς Λειτουργοὺς κλπ."

13) Τύς προτάσεις τής Ὀμάδας Ἐργασίας για τήν Παιδοψυχιατρική κερύθαλη καὶ συγκροτήθηκε μέ τήν ὑκ' ἀριθ. ΔΙα/12779, τής 31 Μαρτίου 1982, απόφαση τοῦ Ἰγκουργοῦ Κοινωνικῶν Ἰκηρεσιῶν.

Στό Κεφάλαιο ἐκκαίδευση στά Μεσοκπέδου μέτρα, σελίς 12, ἀναφέρεται ἐκὺ λέξει:

Ίδρυση Πανεπιστημιακού έκκεδού Σχολών Ψυχολόγων, Κοινωνικών Λειτουργών.....

14) Τό έγγραφο υπ' αριθ. Γ68/802/9.5.82 Κοινωνικών Υπηρεσιών της Υφυπουργ. κ. Μαρίας Κυκλιωτάκη-Περάκη προς τό Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας τό όκοιο αναφέρει:

" Γιά τήν αναγκαιότητα δημιουργίας ανώτατης μεθόδου εκπαίδευσης συμφωνοήμε απόλυτα καί έχουμε προτείνε τοτο στό Υπουργείο Παιδείας καί Θρησκευμάτων κατ'εκανάληφιν..."

15) Δήλωση τοϋ Υπουργού Παιδείας κ. Ακύστολου Κακλαμάνη, σέ ενημέρωση της Βουλευτοϋ κ. Υψηλάντη στή Βουλή στίς 11.6.80:

"Αναμφύβολα είναι πολύ σοβαρός καί σημαντικός ό ρόλος καί τό έργο τών Κ.Α... Η Κυβέρνηση τωμá εκείνους κού εργύζονται σάν Κοιν. Λειτουργού καί έχει από πλευράς συναρμοδίων Υπουργείων, Υπουργείο Παιδείας καί Κοινωνικών Υπηρεσιών, προχωρήσει στή μελέτη τών θεμάτων κού άπασχολοϋν τόν κλάδο, σχετικά μέ τήν αναδιάρθρωση τών εκπαιδευτικών προγραμμάτων τών σχολών κού υπάρχουν καί μέ τή μελέτη της δυνατότητας καί της αναγκαιότητας ίδρυσης στό μέλλον, Ανώτατης Σχολής Κοιν. Λειτουργών".

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 163

4 Οκτωβρίου 1994

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

- 303. Ανακαθορισμός ορισμένων παραχών του ΤΕΒΕ 1
- 304. Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης 2
- 305. Ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία Τμήματος Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Πατρών 3
- 306. Ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Τεχνολογικής Έρευνας (ΚΤΕ) Δυτικής Μακεδονίας 4
- 307. Τροποποίηση του υπ' αρ. 28/4.2.91 Π.Δ. «Περαισότητας Γενικών Διευθύνσεων στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού» 5

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

- Διορθώσεις σφαλμάτων στα Π.Δ. 260 και 261/94 αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 6

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ 304 (2)

Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των άρθρων 6 παρ. 6, 24 παρ. 2 και 50 παρ. 6 του Ν. 268/82 «Για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.» (Α87), πως το πρώτο τούτο άρθρο συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 παρ. 1 εδάφια α, β και δ του Ν. 1404/83 «Δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.» (Α 173).

β) Του άρθρου 70 παρ. 12 και 79 παρ. 6 εδαφ. ιδ του Ν. 568/85 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α 187).

γ) Του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (Α 154).

2. Τη γνώμη της Συγκλήτου του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (συνεδρική 439/13.2.1992).

3. Τη γνώμη του Συμβουλίου Ανωτάτης Παιδείας (συνεδρίαση 14/8-8.2.1989) καθώς επίσης και το έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Β1/152/28.2.1992 με το οποίο ζητήθηκε να διατυπώσει εκ νέου τη γνώμη του το Συμβούλιο Ανωτάτης Παιδείας και ότι έχει παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 3 του Ν. 1268/1982.

4. Το έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων των ΥΠΕΠΘ αριθμ. 18/2323/31.3.1994 με το οποίο εκτιμάται ότι η δαπάνη που προκαλείται από τις διατάξεις του παρόντος σχεδίου θα ανέλθει στο ποσό των 168.000.000 δραχ. ετησίως και θα καλυφθεί από τον προϋπολογισμό του ΥΠΕΠΘ (Φορέας 19.310, ΚΑΕ 0211).

Για το 1994 δεν πρόκειται να προκληθεί καμία δαπάνη γιατί δεν προβλέπεται πλήρωση θέσεων προσωπικού. Για το 1995 προβλέπεται να προκληθεί δαπάνη ύψους 51.000.000 από την πλήρωση 7 θέσεων ΔΕΠ και το επίδομα της θέσης Προϊσταμένου Γραμματείας.

Για το 1996 το ποσό αυτό θα προσυζητηθεί κατά 34.000.000 από την πλήρωση 3 θέσεων ΔΕΠ, 3 θέσεων ΕΕΠ, 2 θέσεων ΕΔΤΠ, ΜΕ κατηγορίας και την αποζημίωση του Προέδρου του Τμήματος. Από το 1997 και εφεξής η πλήρωση των υπολοίπων θέσεων θα γίνει με την διαδικασία του άρθρου 1 παρ. 6 (β) του Ν. 2189/1994 (Α' 18). Για την αίτηση, στέγασση συγράμματα και περίθαλψη οι δαπάνες που θα προκληθούν θα προσδιοριστούν με την απόφαση καθορισμού εισακτέων στο Τμήμα και θα καλυφθούν από τον προϋπολογισμό του ΥΠΕΠΘ (Φορέας 120 ΚΑΕ 0813, 1123, 2421, 2422).

5. Την 327/1994 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Ίδρυση

1. Ίδρύεται στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ανεξάρτητα τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης με έδρα την πόλη της Κομοτηνής.

2. Η έναρξη λειτουργίας και η εισαγωγή των πρώτων φοιτητών ορίζεται από το ακαδημαϊκό έτος για το οποίο καθορίζεται για πρώτη φορά αριθμός εισακτέων.

3. Το τμήμα μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του διέπεται ως προς την οργάνωση, τη διοίκηση, τη λειτουργία, τον κανονισμό σπουδών και τα προσωπικά από τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος και συμπληρωματικά από τις διατάξεις της ισχύουσας πανεπιστημιακής νομοθεσίας.

Άρθρο 2

Αποστολή

Το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης έχει ως αποστολή:

α) Να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη της κοινωνικής διοίκησης, της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής εργασίας, με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.

β) Να παρέχει στους πτυχιούχους τους τα απαραίτητα κριτήρια που θα εξασφαλίσουν την άριστη κοπώση τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

γ) Να συμβάλει στην επιμόρφωση του αισθησιακού κοινωνικής αλληλεγγύης και στη βελτίωση του επιπέδου των παρεχομένων κοινωνικών υπηρεσιών.

δ) Να κατορθώνει στελέχη διοίκησης και πραγματοπισμοί με προσανατολισμό την κοινωνική διοίκηση και την κοινωνική εργασία, ικανά να σχεδιάσουν προγράμματα κοινωνικής πολιτικής.

Άρθρο 3

Εισαγωγή φοιτητών - Τίτλοι - Διάρκεια Σπουδών

1. Ο αριθμός των κατ' έτος εισακτέων στο Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και τα του τρόπου εισαγωγής σ' αυτό ορίζονται κατά τις περί εισαγωγής σπουδαστών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, κείμενες διατάξεις.

2. Το ενιαίο πτυχίο του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης προσδιορίζεται από τις κατευθύνσεις:

α) Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής και β) Κοινωνικής Εργασίας.

3. Το εξάμηνο έναρξης των κατευθύνσεων καθορίζεται με τα πρόγραμματα σπουδών. Η επιλογή της κατεύθυνσης από τους φοιτητές γίνεται με δήλωσή τους στη γραμματεία του τμήματος. Για όσους δεν υποβάλλουν δήλωση προτίμησης μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το Τμήμα, αποφασίζει η Γενική Συνέλευση.

4. Η ελάχιστη διάρκεια φοίτησης για τη λήψη του πτυχίου, ορίζεται σε οκτώ (8) εξάμηνα.

Άρθρο 4

Επαγγελματική Καταχώρωση Πτυχιούχων

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης έχουν την δυνατότητα επαγγελματικής καταχώρησης στις εξής δραστηριότητες:

α) Διοίκηση κοινωνικών υπηρεσιών στους τομείς της εργασίας, των κοινωνικών ασφαλίσεων, της κοινωνικής πρόνοιας, της υγείας, της παιδείας, της κατοικίας, της δικαιοσύνης, της κοινωνικής εργασίας, της προστασίας του περιβάλλοντος.

β) Κατάρτιση και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, ιδίως σε θέματα προστασίας του παιδιού, του εφήβου και των υπερηλικών σε εξειδικευμένους φορείς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα.

γ) Εκπαίδευση κοινωνικών λειτουργών και όλων των εκπαιδευμένων στην κοινωνική εργασία.

δ) Κοινωνικός σχεδιασμός στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής του κράτους, των Ν.Π.Δ.Δ., των Ο.Τ.Α., που αφορούν ομάδες ή κοινότητες.

ε) Προληπτική και θεραπευτική εργασία σε χώρους όπως Κέντρα Ψυχικής Υγιεινής κ.λπ.

Άρθρο 5

Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Για την πρακτική άσκηση των φοιτητών του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης χρησιμοποιούνται σχολεία, ιδρύματα, κέντρα ψυχικής υγείας και υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του τυχόν συναρμοδίου Υπουργού, μετά από γνώμη της Γενικής Συνέλευσης του τμήματος.

Άρθρο 6

Ίδρυση θέσεων

Στα τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης ιδρύονται 15 θέσεις Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), 10 θέσεις Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ) και 20 θέσεις Ειδικού Διοικητικού - Τεχνικού Προσωπικού (ΕΔΤΠ), από τις οποίες 8ΑΤ, 8ΑΡ και 8ΜΕ.

Άρθρο 7

Αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος

1. Για την αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος απαιτείται ο διορισμός επτά (7) μελών διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού εκ των οποίων τέσσερα (4) τουλάχιστον στις βαθμίδες του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή και η εγγραφή φοιτητών.

2. Μέσα σε ένα μήνα από την ολοκλήρωση των πρώτων θέσεων της προηγούμενης παραγράφου κινείται από τον Πρύτανη του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης η διαδικασία εκλογής Προέδρου του τμήματος και συγκρότησης της Γενικής Συνέλευσης του τμήματος.

3. Η σύσταση των τομείων του τμήματος γίνεται μετά την αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος με την διαδικασία του άρθρου 8 παρ. 4εδ (ε) του Ν. 1288/82, όπως το άρθρο αυτό ισχύει.

Άρθρο 8

Διαδικασία πλήρωσης των πρώτων θέσεων Δ.Ε.Π.

1. Μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο η προκήρυξη των θέσεων ΔΕΠ γίνεται με τη διαδικασία του άρθρου 8 του Ν. 2083/1992, όπως ήδη ισχύει.

2. Η εκλογή των επτά (7) πρώτων μελών ΔΕΠ του τμήματος γίνεται από ειδικά ενδεκαμελή εκλεκτορικά σώματα τα οποία συγκροτούνται με πράξη του Πρύτανη ύστερα από γνώμη της Συγκλήτου.

Στο τμήμα μπορεί να συγκροτούνται περισσότερα από ένα ειδικά σώματα εκλεκτόρων με αρμοδιότητες διακεκριμένες είτε κατά γνωστικά αντικείμενα είτε και ανάλογα με τη βαθμίδα στην οποία ανήκει η προκηρυσσόμενη θέση. Για τη συγκρότηση κάθε εκλεκτορικού σώματος εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου θ παρ. Δ άρθρο 2 του νόμου 2083/1992 όπως μετανομοκλήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2180/94. Κατά τα λοιπά για την πλήρωση των θέσεων ΔΕΠ εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Ν. 2083/1992.

Άρθρο θ

Γραμματεία Τμήματος

Στα Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης συνιστάται Γραμματεία, η οποία παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη στο εν γένει εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο του τμήματος. Η γραμματεία οργανώνεται και λειτουργεί σε επίπεδο τμήματος κατά την έννοια του άρθρου 36 παρ. 1 του Ν. 2180/1994 (Α 28).

Άρθρο 10

Μεταβατικές Διατάξεις

1. Μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του Τμήματος η Σύγκλητος του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θρόκης συγκροτεί με απόφασή της προσωρινή γενική συνέλευση από μέλη του ΔΕΠ. Με την απόφαση ορίζεται ταυτόχρονα ένα εκ των μελών της, ως προεδρεύων. Η προσωρινή γενική συνέλευση έχει τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης τμήματος, εκτός αυτών που ανατίθενται με τα παρόντα διάταγμα σε άλλα όργανα ή ρυθμίζονται κατά τρόπο διαφορετικό.

2. Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του ορίζεται με πράξη του Πρύτανη, μετά από γνώμη της προσωρινής γενικής συνέλευσης και απόφασης της Συγκλήτου.

Μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος είναι τή με πράξη του Πρύτανη, ύστερα από εισήγηση της κωνικής γενικής συνέλευσης του τμήματος και από της Συγκλήτου η πρόσληψη επισκεπτών καθηγητών εντεταλμένων επίκουρων καθηγητών, ειδικών επιόνων ή επιστημόνων του άρθρου 5 του Π.Δ. 407/1 με εξόμνη ή ετήσια σύμβαση, για την κάλυψη εκ-υτικών αναγκών του τμήματος. Για τη διαδικασία ληψης εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές κατά πε-ση οικείες διατάξεις.

Η προκήρυξη και πλήρωση θέσεων ΕΕΠ και ΕΔΤΠ με-ιν αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος γίνεται από ουσιαστικό Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία που ρίζεται από τις οικείες διατάξεις για κάθε κατηγο-

ον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, έτοιμη τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος ηματος.

Αθήνα, 21 Σεπτεμβρίου 1994

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΠΡΟΦΑΡΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΥΠΟΣ ΠΕΡΟΝΗ, ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ, ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΥ, ΑΝ-
ΤΩΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΡΑΛΙΤΗΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΟΥΛΑΡΗΣ,
ΑΝΤΩΝΟΣ ΚΡΕΜΑΖΙΤΣΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑ-
ΝΤΩΝΟΥ, ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΗΚΡΟΥΤΣΙΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙ-
ΤΑΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΦΩΤΕΛΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΟΥΤΗΣ,
ΥΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΤΙΛΗΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΕΤΡΟΥΛΑΣ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΡΣΙΖΛΟΣ, ΓΕ-
ΩΡΓΙΟΣ ΣΑΥΚΑΛΑΚΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΝΙΔΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΠΟΝΑΣ, ΧΡΗΣ-
ΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ, ΘΩΛΟΠΙΟΣ ΠΕ ΠΑΛΛΗΚΟΣ.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος και ο Σπουδαστικός Σύλλογος του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Αθήνας συμφώνησαν στις παρακάτω βασικές αρχές, οι οποίες θα αποτελέσουν γνώμονα διεκδίκησης προς το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και προς όλη την πολιτική ηγεσία της χώρας, αλλά και προς όλους τους ενδοκοινοβουλευτικούς και εξωκοινοβουλευτικούς πολιτικούς φορείς.

- Χαιρετίζουμε την ίδρυση του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας στη Νομική Σχολή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης και ζητάμε να γίνουν δεκτές οι τροποποιήσεις όπως αυτές έχουν κατατεθεί από τον Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος και οι οποίες έχουν γίνει ομόφωνα αποδεκτές από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Θράκης.
- Δεν δεχόμαστε την ύπαρξη επιστημόνων Κοινωνικών Λειτουργών δύο ταχυτήτων, δηλ. ζητάμε την κατάργηση των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας σε επίπεδο Τ.Ε.Ι.
- Ζητάμε την ίδρυση Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας και σε άλλα Πανεπιστήμια. Ήδη υπάρχει ομόφωνη απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πειραιά. Ζητάμε τη στήριξη της λειτουργίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης με ανάλογα κονδύλια και προκήρυξη θέσεων Δ.Ε.Π., ειδικά Κοινωνικής Εργασίας.
- Η κατάργηση των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας των Τ.Ε.Ι. προτείνεται να γίνει ΑΜΕΣΑ, με την μη εισαγωγή νέων σπουδαστών στα Τ.Ε.Ι. Αθηνών, Πατρών και Ηρακλείου, έτσι ώστε όσοι, ήδη, σπουδάζουν να αποφοιτήσουν. Το διάστημα αυτό πρέπει να είναι μεταβατικό, ώστε να λυθούν τα ζητήματα απορρόφησης των διδασκόντων στα Τ.Ε.Ι., στην ή στις Πανεπιστημιακές Σχολές, συνέχισης των σπουδών των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. στο Πανεπιστήμιο και ισοτιμίας των πτυχίων όλων των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. Κοινωνικής Εργασίας και των ισοτίμων, προς αυτά, σχολών με το πτυχίο των αποφοίτων Πανεπιστημίου.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Βεζυράκης Δημήτρης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τσιγγινός Θεοδόσης

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
του Σπουδαστικού Συλλόγου
Τσουλέας Π. Παναγιώτης

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1959

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
247

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

- Ν. Δ. 4018: Περί του θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργιών. 1
- Ν. Δ. 4021: Περί της κατάστασης των Διορισίων Υπαλλήλων κλπ. επί Συμβολίων και Έπιτροπής και περί του άνωτάτου όριου των προσθέτων ετών ημερών ή ημερησίων ... 2
- Ν. Δ. 4022: Περί τροποποιήσεως των περί Διοικήσεως της Τραπεζής της Ελλάδος διατάξεων ... 3
- Ν. Δ. 4024: Περί κυρώσεως της επί 19 Οκτωβρίου 1959 εκδοθείσας μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της Τραπεζής της Ελλάδος και της Εθνικής Κρατικής Τραπεζής της Ελλάδος περί οικονομικής ενσχυρίσεως πληρωμένων υπό παλαιά προς αποκατάσταση εθνικών χρηματοδοτημάτων ως κατοικιών ή ως επαγγελματικής στέγης ... 4

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(1)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 4018

Περί του θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργιών.

ΠΑΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντας επί βέλτιος διατάξεις επί άρθρου 36 του Συντάγματος και την επί 16 Οκτωβρίου 1959 κειμένων γνώμην της κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 35 ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Έπιτροπής επί Βουλευτών, προέβη το Ημικρατικό Υπουργικό Συμβούλιον, έπιτροπείσθη και διατάσσεται:

Άρθρον 1.

Η εν τη έπιτροπεία άσκησης του επαγγέλματος των Κοινωνικών Λειτουργών, ήτοι προσώπων ειδικώς εκπαιδευμένων επί την άσκησην της Κοινωνικής Προνοίας, εν τη έπιτροπεία των προγραμμάτων Κοινωνικής Προνοίας και Υγιεινής, ελέγχεται υπό των διατάξεων του παρόντος Ν. Διατάγματος.

Άρθρον 2.

Ουδείς δύναται να φέρη την τίτλον ή να καταλαμβάνη θέση Κοινωνικού Λειτουργού επί Υπηρεσίας και Ήθηματα Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Πρωτικού Δικαίου, εάν δεν ελάβη τας προσθέσεις τας καθοριζόμενας υπό του παρόντος Ν. Δ. και των επί έκτελεσιν αυτού εκδοθεισών Βασιλικών Διαταγμάτων.

Άρθρον 3.

Διά Βασιλικών Διαταγμάτων, εκδοθεισών προέβη το επί της Κοινωνικής Προνοίας Υπουργείον και το κατά περίπτωση έπιτροπεία Υπουργείον, θέλουσι καθορισθή τα της εκπαιδεύσεως, της ενσχυρίσεως των Σχολών Κοινωνικής Προνοίας, της άδειας άσκήσεως του επαγγέλματος και της επαγγελματικής βενοτολογίας των Κοινωνικών Λειτουργών, επί κατοικήσεως επί του τρόπου χρησιμοποίησεως των Κοινωνικών

Λειτουργιών, υπό των Κοινωνικών Υπηρεσιών, ως και επί των έτερα λειτουργείων άφορώσα τον τρόπον λειτουργίας του θεσμού και την άσκησην του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού.

Άρθρον 4.

1. Πράξ το Υπουργείον Κοινωνικής Προνοίας συνετάξει Συμβούλιον Κοινωνικής Έργασίας, συνεκείμενον εκ των:

α) Γενικού Γραμματέως του Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας, ως Προέδρου.

β) Γενικού Διευθυντού Προνοίας του Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας, ως Αντιπροέδρου.

γ) Γενικού Διευθυντού Υγιεινής.

δ) Δύο Διευθυντών του Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας, εκ των οποίων ο Διευθυντής Παιδικής Προστασίας.

ε) Δύο αντιπροσώπων των συνεργαζομένων μετά το Υπουργείον Κοινωνικής Προνοίας Όργανισμών, των εκδοθεισών έπιτροπείας επί της χρησιμοποίησιν Κοινωνικών Λειτουργών άποκαταστάσεων υπό των άρχουσών τούτων.

στ) Δύο προσώπων έχόντων έμπειρίαν επί της έπιτροπείας του θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργιών.

Χρήν Έπισημησών και Γραμματέως έκτελεσθαι Τακτικώς της έπιτροπείας Διευθύνσεως.

Τό Συμβούλιον συγκροτείται με έπιτροπείας του Υπουργείου Κοιν. Προνοίας, όστις όριζει τούτων και τή άνακλησηματικώς μέλη τούτου. Θηρείται τών μη έπισημησών μελών του Συμβουλίου όριζεται τριετής.

2. Αρμοδιότης του Συμβουλίου τούτου είναι ή προμοδότησις:

α) Έπί παντός θέματος έκτελεστέου επί της έπιτροπείας του θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργών.

β) Έπί του καθοριζομένου συστήματος έργασίας και έπιτροπείας των Κοινωνικών Λειτουργών.

γ) Έπί της ενσχυρίσεως των Σχολών Κοινωνικής Προνοίας των κληρουσών τής προμοδότησεως των κατά τό άρθρον 3 έκδοθεισών Διαταγμάτων.

3. Επί τή μέλη του Συμβουλίου και των Γραμματέων καταβάλλεται με έπιτροπείας των Υπουργείων Κοινωνικής Προνοίας και Οικονομικών, επί έπισημησών μηνιαία έπισημησών.

Άρθρον 5.

Διά έπιτροπείας του επί της Κοινωνικής Προνοίας Υπουργού, μετά την γνώμην του επί άρθρω 4 συγκροτουμένου Συμβουλίου, δύναται να συνετάσσεται Έπιτροπική μελετών επί θεμάτων εκπαιδεύσεως Κοινωνικών Λειτουργών, επί έπισημησών Σχολών Κοινωνικής Προνοίας και του Συνόλου Κοινωνικών Λειτουργών, ως και έτερα προσώπων άρχουσών με την εκπαιδευσιν των Κοινωνικών Λειτουργών.

Άρθρον 6.

Διά την χρησιμοποίησιν Κοινωνικών Λειτουργών επί τή Κέντρα Κοινωνικής Προνοίας, τή Νοσηλευτική Ήθηματα και τή τούτοις Παιδικής Προστασίας, ως και τή λοιπή έπισημησών της χώρας, δύναται το Υπουργείον Κοινωνικής Προνοίας, να συνεργάζεται με άλλων Όργανισμών κατά την άπογραφήν σχετικών μελέσεων μετά γνώμην του Συμβουλίου του άρθρου 4 του παρόντος.

Έν Αθήναις τή 11 Νοεμβρίου 1959

ΠΑΥΛΟΣ
Β.
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ
Υ Α Η Κ Α Ν

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1992

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
6

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

22. Σύσταση θέσεων μόνιμου προσωπικού πληροφορικής στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) 1
23. Άσκηση του επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού 2
24. τροποποίηση του εδαφίου γ της παρ. 3 του άρθρου 44 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης και χορήγηση εκ νέου της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 2 του Π.Δ. 433/1988 3
25. Ίδρυση κλινικής και εργαστηρίου στο Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και καθορισμός του εσωτερικού τους κανονισμού 4

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

- Ανακοίνωση για τη θέση σε ισχύ της Συμφωνίας Ελλάδος - Ουγγαρίας για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού Αθήνα, 26.11.1987 5

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

- Διόρθωση σφάλματος στο Νόμο 1999/91 6
- Διόρθωση σφάλματος στο Νόμο 2000/91 7

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 22 (1)

Σύσταση θέσεων μόνιμου προσωπικού πληροφορικής στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 1 του ν. 1320/1983 Πρόσληψη στο Δημόσιο Τομέα και άλλες διατάξεις (6/Α/1.1.83).
2. Τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 24 ν. 1558/1985 Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα (Φικ 137/Α).
3. Την αριθμ. 550/1991 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εργασίας και του Υπουργού Οικονομικών, αποφασιζουμε:

Άρθρο μόνο.

Συνοπτώνται στον οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) οι εξής θέσεις μόνιμου προσωπικού, οι οποίες ποσίζονται στις ήδη υπάρχουσες θέσεις των οικείων κλάδων:

1. Κλάδος ΠΕ Πληροφορικής
    - α) Ειδικότητα Μηχανικών Η/Υ, θέσεις 12
  2. Κλάδος ΤΕ Πληροφορικής
    - α) Ειδικότητα Πληροφορικής, θέσεις 7
  3. Κλάδος ΔΕ προσωπικού Η/Υ
    - α) Ειδικότητα προγραμματιστών Η/Υ, θέσεις 15
    - β) Ειδικότητα Χειριστών Η/Υ, θέσεις 4
    - γ) Ειδικότητα Χειριστών διατηρητικών μηχανών, θέσεις 4.
- Προσόντα διορισμού στις θέσεις των παραπάνω κλάδων ορίζονται τα κατά περίπτωση ειδικότητας, προβλεπόμενα από τις διατάξεις του π.δ. 194/1988 (ΦΕΚ 84Α).
- Στον Υπουργό Εργασίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΣΩΤ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Ι. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΙΣΤ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 23 (2)

Άσκηση του επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
  - α. Του άρθρου 3 του Ν. Δ/τος 4018/1959 (ΦΕΚ 247 τ.Α') περί του θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργών.
  - β. Του άρθρου 25 παράγρ. 2γ του Ν. 1404/83 (ΦΕΚ 173 τ. Α) Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων.
2. Την αριθμ. 11/4.3.1991 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης με πρόταση του Γενικού Γραμματέα Πρόνοιας.
3. Τις αριθ. 567/1989 και αριθ. 502/1991 γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.

Άρθρο 1

Χορήγηση άδειας.

1. Για την άσκηση του επαγγέλματος και τη χρησιμοποίηση

του τίτλου του Κοινωνικού Λειτουργού απαιτείται:

α) Πτυχίο μιας πανεπιστημιακής από το Λύκειο Σχολής Κοινωνικής Εργασίας της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή ισότιμο αντίστοιχης Σχολής του εξωτερικού

β) Άδεια που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού.

2. Για την ισοτιμία των πτυχίων των Σχολών εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργών του εξωτερικού απορρίπτονται:

α. Για τους κατόχους τίτλων σπουδών του εξωτερικού Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης από το ΔΙΚΑΤΣΛ χωρίς αντιστοιχία.

β. Για το αντίστοιχο ειδικό της των πιο πάνω πτυχίων απορρίπτεται το Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΙΤΕ).

3. Οι υποψήφιοι για τη λήψη της άδειας άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος απαιτείται να:

α. Έχουν την Ελληνική Ιθαγένεια με επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου.

β. Να μην έχουν καταδικασθεί σε ποινές κακούργηματος ή πλημμελήματος από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος ή να μην έχουν στερηθεί των πολιτικών τους δικαιωμάτων λόγω καταδίκης.

4. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή του εξουσιοδοτούμενου με σχετική απόφαση του κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19 παραγρ. 1 του Ν. 1558/85, αρμόδιου οργάνου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η άδεια εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου που συνοδεύεται με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Εμπικρωμένο αντίγραφο ή πρωτοαντίγραφο πτυχίου Σχολής Κοινωνικής Εργασίας, ή βεβαίωση της Σχολής από την οποία να προκύπτει ότι ο υποψήφιος έχει καταστεί πτυχιούχος.

β. Πιστοποιητικό ισοτιμίας τίτλου σπουδών, για τους πτυχιούχους σχολών του εξωτερικού.

γ. Εμπικρωμένο πρωτοαντίγραφο δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.

δ. Αντίγραφο ποινικού μητρώου τύπου Α'.

ε) Πιστοποιητικό αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής ή υπεύθυνη με δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86, ότι ο υποψήφιος δε διώκεται ως φυγόποινος ή φυγόδικος.

στ) Εμπικρωμένο πρωτοαντίγραφο του εκλογικού βιβλιαρίου από το οποίο να προκύπτει ότι ο υποψήφιος έχει ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα ή βεβαίωση από την οποία να προκύπτει ότι ασκήσει το δικαίωμα αυτό ή ότι δεν το ασκήσει δικαιολογημένα. Σε περίπτωση έλλειψης εκλογικού βιβλιαρίου, βεβαίωση της Αρμόδιας Αρχής ότι ο υποψήφιος έχει υποβάλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοσή του.

5. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργικού χορηγείται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου και σε αλλοδαπούς, υπηκόους των Κρατών - Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σε εφαρμογή των διατάξεων του Π.Δ. 37/88 (ΦΕΚ 15/29.1.88 Τ. Α.), εφ' όσον κληθούν τις προϋποθέσεις του παρόντος Π. Δ/τος καθώς επίσης και σε περιπτώσεις αλλοδακών της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του Ν. 991/79, εφ' όσον κληθούν και τις αναφερόμενες στη διάταξη αυτή προϋποθέσεις.

6. Στην αρμόδια 3/νη του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τρέφεται Μητρώο που περιλαμβάνει:

- α) Στοιχεία ταυτότητας του ενδιαφερομένου
- β) Γνώση ξένων γλωσσών
- γ) Πρόσθετες σπουδές.

Άρθρο 2.

Ανάκληση άδειας

1. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού ανακαλείται προσωρινά ή οριστικά με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σε περιπτώ-

σεις:

α. Καταδίκης για κακούργημα ή πλημμέλημα, σε οποιαδήποτε καινή, γη ελκή, υπεξαίρεση (κοινή ή στην Υπερπείρα, απάτη, εκβίαση, καταγραφή, δωροδοκία, ή δωρολήφια, παράβαση καθήκοντος, για εγκλήματα κατά των ηθών, αυθαίρετη δυσφήμιση και ληστεία.

β. Επίρρησης των πολιτικών δικαιωμάτων λόγω καταδίκης.

γ. Θέσης του Κοινωνικού Λειτουργού σε δικαστική παγώρευση ή δικαστική κλιψή.

8. Πρόσβαση των διατάξεων των άρθρων 4 - 9 του παρόντος Διατάγματος.

2. Η οριστική ανάκληση της άδειας άσκησης επαγγέλματος επιτρέπεται ύστερα μόνο από αμετάκλητη δικαστική απόφαση για αδίκημα που αναφέρεται στην παραγρ. 1α του παρόντος άρθρου.

3. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 4 - 9 του παρόντος η απόφαση ανάκλησης της άσκησης επαγγέλματος εκδίδεται, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Υπαλληλικού κώδικα που αφορούν την επιβολή πειθαρχικών ποινών:

α. Για θέματα σχέσεων με το συνδικαλιστικό τους όργανο και μετά την σύμφωνη γνώμη του πειθαρχικού τους οργάνου.

β. Για θέματα δεοντολογικά που αναφέρονται στα προσωρινά οριζόμενα άρθρα του Υπαλληλικού Πειθαρχικού Συμβουλίου του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Για θέματα δεοντολογικά η προσωρινή ανάκληση δεν θα κρίνεται να υπερβαίνει το χρονικό διάστημα του ενός (1) έτους, ενώ για κοινή καταδίκη για ορισμένα κακούργηματα ή πλημμελήματα, ή αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, στήριξη πολιτικών δικαιωμάτων κ.λπ. η ανάκληση θα είναι οριστική.

Άρθρο 3.

Πλάγια άσκησης του επαγγέλματος

1. Οι Κοινωνικοί λειτουργοί που έτυχαν άδειας άσκησης επαγγέλματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος, παρέχουν τις υπηρεσίες τους στα κλειστά οργανωμένων Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.

2. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί μπορούν με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και ως ελεύθεροι επαγγελματίες, εφόσον έχουν ασκήσει, αποδεδειγμένα, το επάγγελμα τους για μία τουλάχιστον πενταετία στα κλειστά των Υπηρεσιών της προηγούμενης παραγράφου.

3. Το αντικείμενο των υπηρεσιών του Κοινωνικού Λειτουργού, ως ελεύθερου επαγγελματία, πρέπει να είναι αντίστοιχο της απαιτούμενης, κατά την προηγούμενη παράγραφο, επαγγελματικής εμπειρίας.

4. Η παροχή υπηρεσιών από τον Κοινωνικό Λειτουργό, ως ελεύθερου επαγγελματία είναι επιτρεπτή εφόσον:

α. Διατηρεί για το σκοπό αυτό επαρκείς και κατάλληλους χώρους στους οποίους απαραίτητα περιλαμβάνονται γραφείο για συνεντεύξεις και αίθουσα αναμονής των εξυπηρετούμενων.

β. Τρείς μήνες εξυπηρετούμενων και λοιπά στοιχεία από τα οποία προκύπτει η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με την άσκηση κοινωνικής εργασίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά γνώμη του οικείου επαγγελματικού Συλλόγου, καθορίζεται, κατά είδος και μορφή παρεχόμενων υπηρεσιών το ύψος των αμοιβών του Κοινωνικού Λειτουργού που, με τις προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου αυτού, παρέχει τις υπηρεσίες του ως ελεύθερος επαγγελματίας.

6. Η εποπτεία του έργου του Κοινωνικού λειτουργού ως ελεύθερου επαγγελματία αποτελεί έργο των αρμοδίων κατά τόπους περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά την άσκηση της οικείας διασφαλίζονται οι διατάξεις του Διατάγματος αυτού για τη διαφύλαξη του ιδιωτικού απόρρητου.

7. Για την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στο Υπουργείο Υγείας,

Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσω της κατά τόπο αρμόδιας περιφερειακής του Υπηρεσίας, αίτηση με τα ακόλουθα στοιχεία:

α. Βεβαίωση προϋπηρεσίας από την οποία να προκύπτει με σαφήνεια, τόσο ο χρόνος της επαγγελματικής εμπειρίας του ενδιαφερόμενου, όσο και το αντικείμενο των υπηρεσιών που πρόσφερε κατά το χρόνο της προϋπηρεσίας του.

β. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 στην οποία να αναφέρεται με σαφήνεια η έδρα και η περιγραφή των χώρων που ο ενδιαφερόμενος πρόκειται να ασκήσει το έργο του, το είδος των υπηρεσιών που θα προσφέρει και την κατηγορία ή τις κατηγορίες των εξυπηρετούμενων στους οποίους θα απευθύνονται οι υπηρεσίες του.

γ. Προκείμενου για αλλοδαπό που έτυχε άδειας άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού λειτουργού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος βεβαίωση ότι έχει επαρκή γνώση της Ελληνικής γλώσσας, η οποία χορηγείται από:

α. Λέσχη Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδασκαλείο ξένων Γλωσσών. (Ν. 5117/1931, άρθρο 12, ΦΕΚ 211/τ. Α/14. 16.7.1931).

β. Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Π.Δ. 1051/1977, ΦΕΚ 350/τ. Α/14.11.77).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Αρχές, καθήκοντα, υποχρεώσεις, ευμυβία κατά την άσκηση του επαγγέλματος.

Άρθρο 1.

Αρχές.

1. Η άσκηση του επαγγέλματος του Κοινωνικού λειτουργού προϋποθέτει προσήλωση στα ιδεώδη της ελευθερίας και της δικαιοσύνης και πίστη στην αξία της ανθρωπίνης ύπαρξης και των δυνατοτήτων της.

2. Με βάση τις θεμελιώδεις αρχές της προηγούμενης παραγράφου ο Κοινωνικός Λειτουργός:

α. Αναγνωρίζει έμπρακτα το δικαίωμα κάθε ανθρώπου.
(1) Να απορραϊζει στο να αποδεχθεί ή όχι το είδος των παρεχομένων σ' αυτόν υπηρεσιών και τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων του, εφόσον με τον τρόπο αυτό δεν εκτίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια και η ευημερία των συνανθρώπων του και του κοινωνικού συνόλου γενικότερα.

(2) να συμμετέχει επικουρητικά και τα μέτρο του δυνατού στη διαδικασία του σχεδιασμού των κοινωνικών μέτρων που τον εφορούν και να συμπράττει στην προσπάθεια κάλυψης των αναγκών του στο μέτρο που οι δυνατότητές του το επιτρέπουν.

β. Ενεργεί κατά τρόπο που συμβάλλει στη δημιουργία ή παροχή ίσων ευκαιριών, σε άτομα, ομάδες και κοινότητες, χωρίς διάκριση καταγωγής, φύλου, ηλικίας, κοινωνικής θέσης, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων, τόσο για την κάλυψη των βιολογικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών τους, όσο και για την ανάπτυξη και αξιοποίηση των δικών τους δυνατοτήτων.

Συμβάλλει στην καλλιέργεια, μεταξύ των πολιτών, πνεύματος κοινωνικής ευθύνης και αλληλεγγύης και στην ενισχυτοποίηση και προσαρμοσία τους για κοινωνική δράση.

Άρθρο 5.

Υποχρεώσεις προς το επάγγελμα.

1. Για την ανάπτυξη και προαγωγή της Κοινωνικής Εργασίας ο Κοινωνικός Λειτουργός:

α. Επιδιώκει τη βελτίωση της επαγγελματικής του στάθμης με τη συνεχή επιμόρφωση και μετεκπαίδευσή του, με την αξιοποίηση της επαγγελματικής επάρκειας κατά την άσκηση του έργου του και την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων στο χώρο της Κοινωνικής Εργασίας.

β. Συμβάλλει ενεργά στην τήρηση των «αρχών» στην αξιοποίηση των «μεθόδων» της Κοινωνικής Εργασίας και στην προσαρμογή των χρησιμοποιούμενων «τεχνικών» στις διαμορφούμενες

νίες κοινωνικές ανάγκες και προβλήματα.

γ. Συμβάλλει στην ορθή και σαφή ενημέρωση της κοινής γνώμης αναφορικά με τις επιδιώξεις και τους στόχους της Κοινωνικής Εργασίας και στην ιδραίωση και αύξηση της αναγνώρισης και εμπιστοσύνης της κοινότητας και των εξυπηρετούμενων για την χρησιμότητα των υπηρεσιών που προσφέρει.

δ. Προσφέρει γνώσεις, επαγγελματική πείρα, τόσο για την επίσημανση και τεκμηρίωση της φύσης και της έκτασης κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων, όσο και για τον καθορισμό των επιλογών και τρόπων αντιμετώπισης τους και βελτίωσης της ποιότητας ζωής σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, συμβάλλοντας έτσι, με τη συμμετοχή του σε αρμόδια όργανα, στη διαμόρφωση της Κοινωνικής Πολιτικής καθώς επίσης στο σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των απαραίτητων Κοινωνικών Υπηρεσιών και προγραμμάτων.

Άρθρο 6.

Καθήκοντα προς του εξυπηρετούμενους.

1. Ο Κοινωνικός Λειτουργός κατά τη διαδικασία παροχής των υπηρεσιών του στον εξυπηρετούμενο (άτομο, ομάδα, κοινότητα) οφείλει:

α. Να αίβεται την προσωπικότητά του και να συμβάλλει έμπρακτα στη διαφύλαξη της αξιοπρέπειάς του και στην ικανοποίηση και διασφάλιση των δικαιωμάτων του.

β. Να αναγνωρίζει την ιδιαιτερότητά του και το εφορούν, ενθαρρυνοντας και υποβοηθώντας τον ταυτόχρονα να αναλαμβάνει τις ευθύνες των πράξεων του, να αξιοποιεί στο έπακρο τις δυνατότητές του και να βρίσκει, συτηνεργώντας, λύσεις για την κάλυψη των αναγκών του ή την αντιμετώπιση των προβλημάτων του, με τρόπους κοινωνικά παραδεκτούς.

γ. Να τον ενημερώνει με σαφήνεια και πληρότητα για τις προϋποθέσεις, το περιεχόμενο και τα χρονικά πλαίσια της συνταγογραφίας μαζί του και να παρέχει τις υπηρεσίες του με αντικειμενικά κριτήρια και μετά από ανερόληψη κρίση, έτσι ώστε η επαγγελματική σχέση μαζί του να στηρίζεται σε αμοιβαία εμπιστοσύνη και να αξιοποιείται επί αυτόν στον επιθυμητό βαθμό και κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

δ. Να συλλέγει και να χρησιμοποιεί πληροφορίες ή δεδομένα που εφορούν τον εξυπηρετούμενο μόνο εφόσον σχετίζονται με τις ανάγκες ή τα προβλήματα για τα οποία απευθύνθηκε στην Κοινωνική Υπηρεσία και εφόσον κρίνονται απαραίτητα, τόσο για το διαγνωστικό έργο, όσο και για τη λήψη των αναγκών γι' αυτόν μέτρων.

ε. Να τηρεί αυστηρά, εχεμύθεια σε ιδιωτικά απόρρητα που του έχει εμπιστευθεί ο εξυπηρετούμενος ή που έχουν περιέλθει σε γνώση του κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, ή λόγω της ιδιότητάς του.

Στα πλαίσια της τήρησης του υπηρεσιακού απόρρητου οφείλει επίσης να επαγρυπνεί για τη μυστικότητα των εγγράφων στοιχείων που τηρούνται στην υπηρεσία που υπηρετεί.

Σε περίπτωση που ο Κοινωνικός Λειτουργός κληθεί να εξετασθεί ως μέγρους από δικαστική ή άλλη Αρχή, για θέματα για τα οποία υποχρεούνται να τηρείται εχεμύθεια, οφείλει να προβαίνει σε σαφή δήλωση τόσο για την ιδιότητά του, όσο και για την υποχρέωσή του αυτή.

Δεν αποτελεί παραβίαση της επαγγελματικής εχεμύθειας η γνωστοποίηση από τον Κοινωνικό Λειτουργό πληροφοριών ή γεγονότων, όταν η ενέργειά του αυτή αποσκοπεί στη διαφύλαξη της ανθρωπίνης ζωής ή την προστασία της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας ανήλικων καθώς και ενηλίκων που στερούνται των δυνατοτήτων αυτοπροστασίας.

στ. Να μην επιδιώκει προσωπικά ωφέλη σε βάρος των συμφερόντων του εξυπηρετούμενου και του περιβάλλοντός του και σε καμιά περίπτωση να δέχεται φιλοδωρήματα.

Άρθρο 7.

Υποχρεώσεις προς τον φορέα στον οποίο παρέχει τις υπηρεσίες του.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός κατά τη διάρκεια της εργασιακής σχέσης του με τον φορέα στον οποίο προσφέρει τις υπηρεσίες του οφείλει:

α. Να είναι επαρκώς ενημερωμένος, αναφορικά με τις αρχές, τους σκοπούς και τους στόχους του φορέα καθώς επίσης για τα κοινωνικά προγράμματα και τους μηχανισμούς με τους οποίους υλοποιούνται σε κιο πάνω σκοποί και στόχοι.

β. Να συμβάλλει με τις επαγγελματικές του γνώσεις και ενέργειες στην αποδοτικότερη εφαρμογή των κοινωνικών προγραμμάτων του φορέα και με τις τεκμηριωμένες εισηγήσεις του, στη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, μέσω συμπλήρωσης ή τροποποίησης των εφαρμοζόμενων προγραμμάτων ή της κατάρτισης και εφαρμογής νέων, που επιβάλλονται από τις διαμορφωμένες συνθήκες και ανάγκες.

γ. Να τηρεί τους κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας του Φορέα και να συμβάλλει εποικοδομητικά για τη λήψη μέτρων που θα στοχεύουν στην αποδοτικότερη οργάνωση και λειτουργία του και στη βελτίωση των όρων και συνθηκών εργασίας.

Άρθρο 8.

Καθήκοντα προς τους συναδέλφους.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στις υπηρεσιακές του σχέσεις με τους συναδέλφους του οφείλει:

α. Να συμβάλλει, με την εν γένει συμπεριφορά του, στη δημιουργία και διατήρηση κλίματος εμπιστοσύνης, εποικοδομητικής συνεργασίας και συναδελφικής αλληλεγγύης.

β) Να τίθεται την προσωπικότητα, την ιεραρχική θέση, τις ικανότητες και την επαγγελματική τους πείρα, να μην παρεμβαίνει άμεσα στις αρμοδιότητές τους και να δέχεται και να ασκεί καλόπιστη και εποικοδομητική κριτική.

γ. Να συμβάλλει με πνεύμα ειλικρινείας και κατανόησης και με ειρηνικό και ευγενή τρόπο στην εξομάλυνση διαφορών, που ενδεχόμενα μπορεί να ανακύψουν κατά το στάδιο της επαγγελματικής τους σχέσης και συνεργασίας.

Άρθρο 9

Ασυμβίβαστα

1. Απαγορεύεται στον Κοινωνικό Λειτουργό να ασκεί εργασία που δεν συμβιβάζεται με το κύρος του ως Κοινωνικού Λειτουργού.

2. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, δεν μπορούν είτε ατομικά, είτε μετχόντες, με την ιδιότητά τους, να συλλογικά υπηρεσιακά όργανα να εκπαιδώνονται θέμάτων από τα οποία προκύπτει ρασιερό συμφέρον των ιδίων ή συγγενών τους σε ευθεία γραμμή περιόριστα και σε πλάγια γραμμή μέχρι τρίτου βαθμού.

Άρθρο 10.

Διευκολύνσεις κατά την άσκηση του έργου.

1. Σε όσους έχει χρηρηγηθεί άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού και απασχολούνται με την ιδιότητα αυτή, παρέχεται από τους κάθε φύσεως φορείς κάθε δυνατή διευκόλυνση, κατά την άσκηση του έργου τους.

2. Για την πιστοποίηση της ταυτότητας και ιδιότητας των Κοινωνικών Λειτουργών της προηγούμενης παραγράφου ο φορέας που τους απασχολεί ή ο επαγγελματικός Σύλλογος στον οποίο ανήκουν μπορεί να τους εφοδιάζει με το απαραίτητο έγγραφο (ταυτότητα).

Άρθρο 11.

Καταργούμενες διατάξεις.

1. Από τη δημοσίευση του παρόντος Π. Δ/τος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του Β. Δ/τος

690/61 περί της ασκήσεως του επαγγέλματος Κοινωνικών Λειτουργών.

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναδίδουμε τη Δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος.

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΥΓΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 50 (2)

Καθορισμός επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του εδ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 1401/83 (ΦΕΚ 173).

2. Την από 8/2.9.87 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.

3. Την αρ. 668/1988 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εργασίας, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τηλεοπτικής, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Επαγγελματικά δικαιώματα.

1. Οι πτυχιούχοι του τμήματος κοινωνικής εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπ/κών Ιδρυμάτων, Κοινωνικοί Λειτουργοί, με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις θεωρητικές και εφαρμοσμένες ασχολούνται, είτε αυτοδύναμα, είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες, σε όλους τους τομείς δραστηριότητας που αποβλέπουν στην πραγματοποίηση ενός ή και συνδυασμού από τους παρακάτω στόχους:

α) Πρόληψη και θεραπεία κοινωνικών προβλημάτων.

β) Βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της κοινωνικής λειτουργικότητας, ατόμων και ομάδων με την πραγμάτωση θεσμικών αλλαγών μέσα στην κοινότητα.

2. Οι παραπάνω πτυχιούχοι έχουν δικαίωμα απασχόλησης, ως στελέχη στον ιδιωτικό και ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός προδιορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά με τα παρακάτω αντικείμενα:

α) Διενέργεια κοινωνικής μελέτης ή ψυχοκοινωνικής μελέτης, όπου κρίνεται απαραίτητη, του περιστατικού, της ομάδας και της κοινότητας που χρειάζεται την παρέμβασή τους.

β) Διαμόρφωση διάγνωσης, αυτόνομα ή και σε συνεργασία με άλλους ειδικούς για τα προβλήματα που εντοπίστηκαν.

γ) Εκπόνηση και εκτέλεση σχεδίου δράσης και ενεργειών για την αντιμετώπιση συγκεκριμένης κατάστασης.

3. Οι πτυχιούχοι του τμήματος ασκούν τις παρακάτω δραστηριότητες κατά τομέα απασχόλησης, ως εξής:

α) Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας: Προγράμματα παιδικής προστασίας, υπηρέτων, αναπήρων και γενικά ατόμων και οικογενειών με κοινωνικές ανάγκες.

β) Τομέας Υγείας. Παροχή ειδικών κοινωνικών υπηρεσιών προς τον ασθενή και τους οικείους του, σε νοσηλευτικά ιδρύματα, αναρρωτήρια, θεραπευτικούς ξενώνες, ιατροκοινωνικά κέντρα, μονάδες οικογενειακού προγραμματισμού κ.λπ.

γ) Τομέας Ψυχικής Υγείας: Παροχή υπηρεσιών διαγνωστικού συμβουλευτικού και θεραπευτικού χαρακτήρα σε άτομα, ομάδες και οικογένειες τα οποία θεραπεύονται σε κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Θεραπευτήρια Ψυχικών Παθήσεων, Συμβουλευτικούς Σταθμούς κ.λπ.

δ) Τομέας Κοινωνικής Ασφάλισης. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών ενημερωτικού, συμβουλευτικού και επιβοηθητικού χαρακτήρα σε ασφαλισμένα άτομα ή και στις οικογένειές τους, μέσα από τους αρμόδιους ασφαλιστικούς φορείς π.χ. Ι.Κ.Α. Ο.Γ.Α., κ.λπ.

ε) Τομέας επαγγελματικού προσανατολισμού - εργασίας. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στα πλαίσια των φορέων επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής εκπαίδευσης και απασχόλησης, όπως Κέντρα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Σχολές Μαθητείας, Κέντρα Εργαζομένης Νεότητας, βιομηχανικές μονάδες, επιχειρήσεις κ.λπ.

στ) Τομέας εκπαίδευσης. Παροχή ειδικών κοινωνικών υπηρεσιών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

ζ) Τομέας πρόληψης και καταστολής της ραπής προς παραβάσεις ανηλικών και εγκληματικότητας. Παροχή ειδικών υπηρεσιών ενημερωτικού, συμβουλευτικού και επιβοηθητικού χαρακτήρα, μέσα από κρατικούς ή άλλους φορείς όπως Δικαστήρια Ανηλικών, Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλικών, Εταιρείες Προστασίας Ανηλικών, Ιδρύματα Αγωγής Ανηλικών, Σωφρονιστικά Καταστήματα, Φυλακές, Εταιρεία Προστασίας Ανηλικών, Εταιρείες Προστασίας Αποφυλακισομένων, ιδρύματα και υπηρεσίες για άτομα με κατεκλίνουσα κοινωνική συμπεριφορά.

η) Τομέας Κοινωνικής Οργάνωσης και Ανάπτυξης. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την υποβοήθηση αναπτυξιακών δραστηριοτήτων σε όλες τις βαθμίδες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Λαϊκής Επιμόρφωσης, Κέντρων Νεότητας, Πολιτιστικών Κέντρων κ.λπ.

θ) Τομέας Κοινωνικών Υπηρεσιών για τις ένσπλες δυνάμεις και τις υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

4. Οι πτυχιούχοι του τμήματος ασκούν κάθε άλλη δραστηριότητα σε επαγγελματικά αντικείμενα που δεν αναφέρονται παραπάνω και προκύπτουν από την εξέλιξη της επιστήμης, στην ειδικότητα της κοινωνικής εργασίας, και καλύπτουν όλο το φάσμα της διοικητικής ιεραρχίας των Υπηρεσιών που υπηρετούν.

5. Οι πτυχιούχοι του αναφερόμενου τμήματος, απασχολούνται, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέματα κοινωνικής εργασίας, σύμφωνα με την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία.

Επίσης μπορούν να απασχοληθούν με την έρευνα θεμάτων της ειδικότητάς τους.

6. Οι πτυχιούχοι του τμήματος ασκούν το επάγγελμα στα πλαίσια των αναφερομένων επαγγελματικών τους δικαιωμάτων, μετά την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος, που χορηγείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 2

1. Η ισχύς αυτού του Προεδρικού διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τα άτομα με 17
Συναρπάζει.

4-4-83

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΞΑΓΓΕΛΙΕΣ ΑΝΔΡΕΑ

23 σχολές στα 4 νέα Πανεπιστήμια

Ο πρωθυπουργός κ. Α. Παπανδρέου μιλάει στο Εθνικό Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ 7 ΝΕΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

Ίδρύονται τέσσερα νέα Πανεπιστήμια που θα αρχίσουν να λειτουργούν από την ακαδημαϊκή χρονιά 1985-86. Αυτό εξήγγελε ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου, κηρύσσοντας χτες στην καμία Βουλή την έναρξη των εργασιών του Εθνικού Συμβουλίου Ανώτατης Παιδείας (ΕΣΑΠ). Τα νέα Πανεπιστήμια είναι του Αιγαίου, του Ιονίου, της Θεσσαλίας και το Αττικό, στο οποίο θα συγχωνευτούν η Πάντειος, η Ανωτάτη Εμπορική (ΑΣΟΕΕ), η Ανωτάτη Βιομηχανική Παράλι (ΑΒΣΠ) και η Ανωτάτη Γεωπονική Αθήνας.

Τα Πανεπιστήμια αυτά θα έχουν στην πρώτη φάση της λειτουργίας τους συνολικά 23 τμήματα σπουδών (σχολές), με διάφορες ειδικότητες, από τις οποίες επτά είναι νέες στον πανεπιστημιακό μας χώρο (Ψυχολογίας, Χωροταξίας-περιφερειακής ανάπτυξης, διαίκησης ναυπηκών και τουριστικών επιχειρήσεων, ενεργειακής τεχνολογίας, αγροτικής τεχνολογίας, και κοινωνικών λειτουργιών).

Ανάπτυξη στην περιφέρεια

Ηδη προωθούνται για υπογραφή τα Προεδρικά Διατάγματα που προβλέπουν την ίδρυση των νέων Πανεπιστημίων, που αποφασίστηκε, όπως είχε στην ομιλία του ο πρωθυπουργός, να αναπτυχθεί συμμετρα η ελληνική περιφέρεια, να αυξηθεί ο αριθμός των εισακτέων στις ανώτατες σχολές, να σταματήσει η φοιτητική προσφυγή και να επιστρέψουν στην χώρα τους και να αξιοποιηθούν οι άξιοι Έλληνες επιστήμονες της διασποράς.

Ο κ. Παπανδρέου ανέφερε ακόμα, ότι με την αποδοτική λειτουργία των 220 μεταλυκειακών κέντρων, με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, με την κατάργηση των Πανελληνίων, με το νέο σύστημα επιλογής, με το θεσμό του σχολικού συμβούλου, με την εφαρμογή του νόμου για τις μεταγραφές, βάζουμε οριστικά και αμετάκλητα και στον τομέα της Παιδείας το ποτόμι της κοινωνικής αλλαγής.

Τα ΚΑΤΕΕ

Στην συνέχεια δήλωσε, ότι μετά την εφαρμογή του νόμου κλειστού σειρά έχει η τριτοβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση, για την αναδιάρθρωση της οποίας προωθείται σχέδιο νόμου που προβλέπει τη αντικατάσταση των ΚΑΤΕΕ από τα νέα τεχνολογικά ιδρύματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ορισμένες ειδικότητες που θα καλύψουν τα νέα Πανεπιστήμια διδάσκονται σήμερα στα ΚΑΤΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι αρκετά από τα μαθήματα των ΚΑΤΕΕ με την αναβάθμιση που θα γίνει θα περάσουν στα Πανεπιστήμια.

Ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου δήλωσε τέλος, ότι η ευλό-

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

4-4-83

Υ
Π
Μ
Ρ
Π
Υ
Η
Π
Κ
Ι

Μ
Ρ
Π
Υ
Η
Π
Κ
Ι

Β
Β
Θ
Σ
Υ
Λ
Λ

Ποιές σχολές θα περιλάβουν τα 4 νέα Πανεπιστήμια

Το νεοσύστατο Εθνικό Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας (ΕΣΑΠ) ζήτησε με έγγραφό του, από τους πανεπιστημιακούς, επιστημονικούς και κύριους επαγγελματικούς φορείς της χώρας, να υποβάλουν τεκμηριωμένες προτάσεις, απόψεις και παρατηρήσεις, σχετικά με την δημιουργία των τεσσάρων νέων Πανεπιστημίων (Αττικό, Ιόνιο, Θεσσαλικό και Αιγαίο) που εξόφλησε ο Πρωθυπουργός Α. Παπανδρέου στην εναρκτήρια συνεδρίαση του ΕΣΑΠ. Με τις προτάσεις αυτές, που πρέπει να σταλούν μέχρι το τέλος του Μαΐου, το ΕΣΑΠ θα διαμορφώσει την τελική εισήγησή του προς την Κυβέρνηση, σε όλη αφορά τα τέσσερα νέα Πανεπιστήμια, που όπως έχει εξαγγελθεί θα αρχίσουν να λειτουργούν από το μεθεπόμενο ακαδημαϊκό έτος 1985 - 86.

Στο Αττικό Πανεπιστήμιο θα συγχωνευθούν, όπως προβλέπει το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος που έχει γνωστοποιηθεί, η Ανώτατη Εμπορική Σχολή Αθήνας, η Πάντειος, η Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή Πειραιά και η Ανώτατη Γεωπονική Σχολή Αθήνας, αλλά θα υπάρξουν και νέα τμήματα.

● Οι φοιτητές της ΑΣΟΕΕ και της ΑΒΣΠ που κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 1985 - 86 θα παρακολουθούν ή θα έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδίκευση Οικονομικών Επιστημών της σχολής τους, θα καταταγούν τότε στο τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Αττικού Πανεπιστημίου.

● Οι φοιτητές των δύο αυτών σχολών που θα παρακολουθούν ή θα έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδίκευση Διοίκησης Επιχειρήσεων, θα καταταγούν στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Αττικού Πανεπιστημίου.

● Οι φοιτητές της Παντείου που τότε θα παρακολουθούν ή θα έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδί-

κευση Πολιτικής Επιστήμης θα καταταγούν στο αντίστοιχο τμήμα του Αττικού Πανεπιστημίου, ενώ οι φοιτητές που θα παρακολουθούν ή θα έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδίκευση Δημόσιας Διοίκησης της Παντείου θα καταταγούν στο τμήμα Δημόσιας Διοίκησης του Αττικού Πανεπιστημίου.

● Τέλος οι φοιτητές της Ανώτατης Γεωπονικής Σχολής θα καταταγούν στα τμήματα Αγροτικής Τεχνολογίας και Ανάπτυξης - Αγροτικής Παραγωγής του Αττικού Πανεπιστημίου.

Όσοι φοιτητές καταταγούν σύμφωνα με τα παραπάνω θα διατηρήσουν την κατάσταση στην οποία βρίσκονταν στο ΑΕΙ που φοιτούσαν, τόσο από την απόψη του ελάχιστου δυνατού αριθμού ετών ή εξαμήνων για την λήψη του πτυχίου, όσο και από την άποψη υποχρεώσεων σε σχέση με το πρόγραμμα σπουδών, δηλαδή υπολειπόμενα έτη σπουδών ή μαθήματα, αφού βεβαίως ληφθεί υπόψη η αντίστοιχη ανάμεσα στο παλιό και

στο νέο πρόγραμμα σπουδών.

Νέα τμήματα

Στο Αττικό Πανεπιστήμιο προβλέπεται ακόμη η ίδρυση τμημάτων Κοινωνιολογίας, Ψυχολογίας, Βιομηχανικής και Ενεργειακής Τεχνολογίας και Ανάπτυξης.

Από τα άλλα ιδρυόμενα Πανεπιστήμια, στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου προβλέπονται κατ' αρχήν τμήματα Επιστημών Περιβάλλοντος, Ιστορίας, Διοίκησης Επιχειρήσεων (με ειδιεύσεις στις τουριστικές και στις τουριστικές επιχειρήσεις), Ιατρικής και Μαθηματικών. Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο προβλέπονται τμήματα Ξένων Γλωσσών - Μετάφρασης και Διερμηνείας, Μουσικής και Μουσικολογίας, Κοινωνικών Λειτουργιών και τμήμα Ιστορίας. Στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας προβλέπονται τμήματα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Αγροτικής Τεχνολογίας και Ανάπτυξης, καθώς και τμήμα Χερσοταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΛΕΜΟΤΗ 15 ΜΑΪ 1983 "ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ"

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

8-4-93

Αναβαθμίζεται το Πανεπιστήμιο Θράκης

ΙΔΡΥΤΑΙ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διασφραξάν το Ψηφούς τους χτες ο υπουργός Παιδείας, Γ. Σουφλιάς και η Επιτροπή Παιδείας του ΠΑΣΟΚ με αφορμή την κυβερνητική εκπαιδευτική πολιτική.

Μεσα από τη διαφωνία προσκύει και μια ειδήση, από πλευράς του κ. Σουφλιά, ο οποίος δήλωσε ότι θα ζητήσει από το υπουργικό συμβούλιο να ιδρυθεί τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και Κοινωνικής Διοίκησης στο Πανεπιστήμιο Θράκης, ύστερα από αίτημα του ιδρύματος.

Και η ειδήση προέκυψε όταν ο κ. Σουφλιάς ανέκρουσε τον επίσημο μάτογα του ΠΑΣΟΚ περί υποβάθμισης του Πανεπιστημίου Θράκης, απαξιωνώντας μεταξύ άλλων ότι οι Έκτος θα δοθούν πιστώσεις για έργα ύψους 4,3 δισ. δραχμών δηλαδή τριπλάσιες από αυτές του

1989 και β) Από το 1991 έως σήμερα εγκρίθηκαν και ιδρύθηκαν τρία τμήματα, έναντι επτά που λειτουργούσαν από το 1974 μέχρι το 1990.

«Το γαντί για την ανταλλαγή πυρών τριές» η Επιτροπή Παιδείας του ΠΑΣΟΚ και συγκεκριμένα οι βουλευτές Κ. Σημίτης, Χ. Καστανίδης και Φ. Πετσάλνικος, οι οποίοι δήλωσαν ότι κυρία χαρακτηριστικά αυτής της πολιτικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης είναι ο αυταρχισμός, ο κομματισμός, η συντηρητική νοστροπία, η προχειρότητα και η αγνόηση των πραγματικών καταστάσεων.

Οι τρεις βουλευτές κατηγγέλαν ότι στις πρόσφατες επιλογές σχολικών συμβούλων παραβιάσθηκε η νομιμότητα. Παρουσίασαν μάλιστα ορισμένα παραδείγματα, υποψήφια

«Ανοικτό Πανεπιστήμιο» από το 1994

Υπό τη σκέπη επεκταστικά και μόνο των Πανεπιστημίων της χώρας θα τρέξει το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, το οποίο υλοποιείται με λειτουργίες ανεξαρτησία από τον Φεβρουάριο του 1994.

Όπως άλλωστε χτες ο υπουργός Παιδείας, Γ. Σουφλιάς, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα δημιουργηθεί, με βάση το μοντέλο της κοινωκρατικής Πανεπιστημίου και η λειτουργία του θα προχωρήσει σε δύο φάσεις, σύμφωνα με την πρόταση του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου, το οποίο αποτελεί ένα από τα έργα διοίκησης του και στο οποίο μετέχουν πρόεδροι, αντιπρόεδμοι, πρόεδροι και αντιπρόεδροι των Διοικητικών Επιτροπών όλων των Ελληνικών ΑΕΙ.

Κατό το πρώτο στάδιο της τριετίας φάσης το Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα προσφέρει παραρτησιακά σε πτυχιακό και ΔΠ σπουδαστικά προγράμματα επαγγελματικής επάρκειας, τα οποία θα ολοκληρώνονται με την ενοποιημένη πιστοποιητική παρακολούθηση. Στο δεύτερο στάδιο, αντίστοιχα προγράμματα θα προσφέρονται σε μη πτυχιακό.

Στη δεύτερη φάση της επεκταστικής του, το

ΥΠΟ ΤΗ... ΣΚΕΠΗ ΤΩΝ ΑΕΙ

Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα προσφέρει πλέον βασικά προγράμματα, που υλοποιούνται προπαιδευτικά, θα οδηγούν σε εναρμόνιση με τις σπουδές.

Η νέα από αυτή θα έχει, τα κέντρα με τη διεύθυνση των σπουδών.

Σύμφωνα με τον κ. Σουφλιά, η συνολικά έκταση σπουδών θα είναι τουλάχιστον ίση με τη διάρκεια των αντίστοιχων σπουδών στα υπόλοιπα ΑΕΙ της χώρας.

Οι λοιπές προνομιώδεις μελέτησης από το Ακαδημαϊκό Συμβούλιο, η διοίκησης του οποίου θα ολοκληρωθεί το επόμενο τριμηνίο και θα υποβληθεί στη σύγκληση στην υπουργό Παιδείας, προκειμένου να συσταθεί Πρόεδρικό Διευτηριό.

Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα υλοποιείται από από την κρατική προϋπολογισμού και την Επιστημονική Κοινότητα. Το Διοικητικό Συμβούλιο κριτικής των καταβολών διαβίτητων από τους σπουδαστές, αλλά όπως δήλωσε ο κ. Σουφλιάς, το θέμα συζητείται ακόμα.

σχολικών συμβούλων, οι οποίοι απορριβήθηκαν προκειμένου να προωθηθούν οι «ημέτεροι».

Τα στοιχεία αυτά ανέκρουσε στη συνέντευξη ο κ. Σουφλιάς, εκφερόντας τη λύπη του για την απαράδε-

κτη προσπάθεια κομματικοποίησης της παιδείας από πλευράς ΠΑΣΟΚ.

Οι τρεις βουλευτές ανακοίνωσαν ότι το καλοκαίρι θα διοργανωθεί συνδιάσκεψη, όπου θα γίνουν επί τάπητος όλα τα εμποδίζου-

στικά θέματα και θα διομορφωθούν οι προτάσεις του ΠΑΣΟΚ.

Τόνισαν, δε, ότι διαφωνούν με την άρση των ΙΕΚ και με τον τρόπο εισαγωγής των αρχικών ελλειψών στο γυμνάσιο.

Ακαδημία Υγείας

Την ίδρυση Ακαδημίας Επιστημονικής Υγείας, ανακοίνωσε σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου, εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Νοσοκομειακών Γιατρών (ΟΕΝΓΕ) και της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Επιστημονικών στα Δημόσια Νοσοκομεία (ΠΟΕΔΗΜ).

Όπως ανέφερε ο πρόεδρος του ΔΣ της Ακαδημίας, Γ. Κωστούλας, η Πανελληνία Ομοσπονδία της Υγείας, στην Υγειονομική Σύνοδο, κυριακάστα της Ακαδημίας είναι 8,5 φ.

— Η εκπαίδευση και επαγγελματική κατάσταση των επαγγελματιών υγείας.

— Η δράση στις υπηρεσίες υγείας.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟΥΣ
ΠΑΤΡΟΥΣ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΠΟΕΔΗΜ

— Η ανάπτυξη του επαγγελματικού βελούτου για τις ανάγκες μεταβολές του υγειονομικού συστήματος.

— Η υποστήριξη και χρηματοδότηση μελετών των επιστημόνων για εθνικά υγειονομικά θέματα τα οποία απαιτούν τις υπηρεσίες υγείας.

ΚΕΡΔΟΣ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Η οικονομική εφημερίδα ΚΕΡΔΟΣ έχει προγραμματίσει την Τρίτη 11 Μαΐου 1993 να δημοσιεύσει ειδική έκδοση με αντικείμενο τον εμπορικό και βιομηχανικό χώρο του

T/S/S/PY
Σ.Ε. 500

Γραφείο (Ε.Ε.Ε.)
12.5.98

Ε.Ε. ΕΠΙΤΡΑ

20044-126

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αθήνα 6/5/ 1998

Αριθμ. πρωτ. Δ28/ 536

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ.

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Ζαχαριάδης Α. Άννα
Τηλέφωνο : 5231109
Αριθμ. πρωτ. 8094419

Κωνσταντ
Χοινοπούλου
Κ. Υγείας

ΘΕΜΑ: "Οικογένεια - Έκτακτη Δ/ση Διεύθυνσης Ορατή & Θέαση"
ΣΧΕΤ: 20 5/5/98 67116 Εγγράφιου της Ο.Ε

1. Γιας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το παραπάνω σχετικό, διοργανώνεται Σεμινάριο με θέμα Οικογένεια Έκτακτη Διεύθυνση Ορατή & Θέαση. Το Σεμινάριο θα γίνει στις 20-22 Μαΐου 1998 6^ο Αίθριο Μουσικής Αθηνών.

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να οροντίσετε για να ευπηρεθούν Οι Κοινωνικοί Παιδαγωγοί

της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν το Σεμινάριο να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία.

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) θα βαρύνει τους ίδιους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- 1. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
- 1) Δ/νσεις της Κωτικής Υπηρεσίας του Υπουργείου
- 2) Κοινωνικές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας & Πρόνοιας

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ:

Γ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Γραφ. Προσωπ. (Ε.Ε.Ε.)

15-4-98

500

Αθήνα, 31/3/98

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΕΛΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Δ28/296

ΠΡΟΣ 1) Όλες τις Δ/σεις Πρόνοιας
της Κεντρικής Υπουργείας του
Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας

Τηλ. Λένια: Αριστοτέλους 17
Τηλ. Κέντρο: 101 87
ΤΕΛΕΧ
ΤΕΛΕΦΑΧ

2) Όλα τα ΝΠΔΔ

Γενικό Γραφείο: Ε. Τσίτση
Τηλεφωνικό: 523 11019

3) Όλες τις Νομαρχιακές Αυτο-
διοικήσεις Υπηρεσίες Πρόνοιας
Εργασίας

1019 ΤΗΛ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
15/4/98
4256

Κοινωνική Υπηρεσία
Κ. Υγείας
Κ. Υπ. Υγείας

ΘΕΜΑ: Διοδίαση εγγράφου

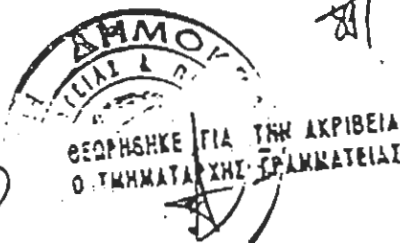
Σχετ. Το με αριθμ. πρωτ. 6/10-2-1998 έγγραφο του Συμβουλίου
Επιμόρφωσης στην Κοινωνική Έργασία

Σας διαβάζουμε το ανωτέρω σχετικό έγγραφο του Συμβουλίου Επιμόρφωσης στην Κοινωνική Έργασία (Σ.Ε.Κ.Ε), το οποίο καλύπτει υποτροφία-βούτυρα ύψους μέχρι 250.000 δραχ., καλύπτοντας κατ' ουσίαν τον τρόπο τα αεροπορικά εισιτήρια μετάβασης και επιστροφής δ' ευρωπαϊκή χώρα, σε ηανενίετήρια της οποίας ο/η πτυχιούχος έχει γίνει δεκτός/ή για μεταπτυχιακές εηουδές για τα ακαδημαϊκά έτη '98-'99 και '99-2000

Αιτήσεις κατοκίδενται στο Σ.Ε.Κ.Ε. μέχρι 15-6-98.
Περισσότερες ηηροφορίες θα δίνονται στα τηλέφωνα: 01/8231144 (305 εβωτ.), 0294/77784 κ^ο Διημοκοπούηου και 01/8676249 κ^ο Βαντεής.

Συμμμένα: 1

ΕΣΟ ΤΕ ΡΙΧΗ ΔΙΑΥΟΜΗ
Δ/νση Εκπαίδευσης (3)

31/3
[Signature]

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
[Signature]
ΜΑΡΙΑ ΛΑΖΑΡΤΙΔΟΥ

Γραφ. Προσωπ. (Ε.Π.Α.) 265
23-1-98

(Υγ - Νο6 - Περιφέρεια)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αθήνα 8/1/1998

Αριθ. πρωτ. ΔΥ2/2184 Ε.Ε
π.κ. Καμινίων

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ.Κ. Ψυχ. Υγείας

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Καθημερινή
Τηλέφωνο : 5231109

ΑΝΙΑ. ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣ.Υ.Υ.
Ελήφθη την 23/1/98
Αριθμ. Πρωτ. 879

Κυριακή 27/1/98
Αθήνα
Κοινωνική Υπηρεσία
ΚΥΔΙΑΣ

Πληροφορίες για την Ημερίδα: κ. Κομμινογιάννης (0294) 27954

ΘΕΜΑ: Ημερίδα με τίτλο: Π.Ν.Α. - Παιδοψυχιατρικές Υπηρεσίες και
Καύση Προσφορά Υπηρεσιών - Συνέργαση με φορείς
τόπικη Αυτοδιοίκηση.

ΣΧΕΤ: Το Δ/νο 10/12/97 εσφραγισμένη Π.Ν.Α. αριθμ. πρωτ. 7954

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το παραπάνω σχετικό, το Παιδοψυχιατρικό Νοσητήριο Αθηνών διοργανώνει Ημερίδα Π.Ν.Α. την 27/2/1998 κατ' αρχήν 09:00 π.μ. έως 15:00 μ.μ. στο Αμφιθέατρο του Νοσητηρίου

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να φροντίσετε για να ενημερωθούν οι Παιδοψυχίατροι, Ψυχολόγοι, Εκπαιδευτικοί, Νοσηλεύτριες, Κοινωνικοί Λειτουργοί, Εργοθεραπευτές, Ειδικό παιδαγωγός

της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν την Ημερίδα να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία.

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) θα βαρύνει τους ίδιους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1) Δ/νσεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου

2) Κοινοχρειακές Αυτοδιοικήσεις
Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

Η ΓΕΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Γ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

1) Υπηρεσίες Περιθωρευτών

1) Νοσηλευτικά Ιδρύματα
Ν.Α. 2592/93 και Ι.Α.

5) Ε.Ι.Δ.Υ.

Ασφ. Αλεξάνδρας 196

Τ.Κ. 115 22 ΑΘΗΝΑ

6) ΚΕΔΥ

Ζαχάρω 3

ΤΚ. 11522 ΑΘΗΝΑ

7) ΕΟΦ

Μεσογείων 282

ΤΚ. 15562 ΑΘΗΝΑ

8) ΕΚΑΒ

Α. Μεσογείων 154

ΤΚ. 15669 ΑΘΗΝΑ

9) ΝΙΚΠΑ

Τούχα 5

ΤΚ. 11521 ΑΘΗΝΑ

10) Ερευνητικό Κέντρο Ογκολογίας

"Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Α. Αλεξάνδρας 171

ΤΚ. 11522 ΑΘΗΝΑ

11) Πανελλήνιος Ιδρυματικός Επισκεπτής Υγείας

Βεργηγοπούλου 15 - ΤΚ. 10561 Αθήνα

12) Ελληνικό Ινστιτούτο Πατέρων

Τμήμα Επιστ. Γραμμάτων

Βασ. Σοφίας 127 - ΤΚ. 11521 ΑΘΗΝΑ

11. ΑΠΟΡΕΣΤΕΙ-ΓΙΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ-Η

1) Υπουργείο Εθνικής Αμύνης

δ/νσεις Υγειονομικού 1

α. ΓΕΙ

β. ΓΕΜ και

γ. ΓΕΑ

με την παράκληση να ενημερωθούν των Νοσ/μείων

αρμοδιότητάς του.

2) Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Β. Σοφίας και Σευτιέλου 2

ΤΚ. 11528 ΑΘΗΝΑ

3) Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων

δ/νση Υγείας Παν

Παλιανωπινη Νοσηλο - Αιτιολογία Ραβδία Τ.Υ. 19009

7) Ιατρικός Σύλλογος Αθήνας

Θεμιστοκλέους 34

ΤΚ. 10678 ΑΘΗΝΑ

6) Τμήμα Δημ. Υγείας ΤΕΙ Αθήνας-Αγ. Ιωαννίδωνος και

Παλιανωπινη - ΑΙΓΑΛΕΩΝ

ΙΙΙ-ΕΙΣΠΕΡΙΚΗ ΔΙΑΜΟΝΗ

1) Πολ. Γραφείο κ. Υπουργού

2) Γρ. κ. κ. Υπουργών

3) Γρ. κ. κ. Γενικών Γραμματέων

4) Δ/ση Εκπαίδευσης (4)

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΒΕΙΑ
Ο ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΙ

36870

265-48-17.4/α-α

Γ. Προσωπικά (Υπ.Υ.Α.)

Σ.Ε.

γ.7-97

Αθήνα 20/6/1997

Προνομιμα

Ε-Ε
Κ-Υ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αριθ. πρωτ. ΔΥ2/1103

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ.

Π/Δ Γραμμά
Ψυχιατρικό Ψ
Κ-Υ
Κοιν. Υπ.Υ.Α.
Γρ. Αλυσωα

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : *Αναστασίου Άννα*
Τηλέφωνο : 5231109

ΑΧΙΑ. ΓΕΝ. ΚΟΣΜΟΚΟΜΕΙΟΝ ΒΟΛΟΥ
Ελήφθη την 20/6/97
Αριθμ. Πρωτ. 7688

Ληροφορίες για το Συνέδριο: 7715791, 7793648, 7715791

ΘΕΜΑ: "6^ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο για την κακοποίηση των παιδιών"

ΣΧΕΤ: α) Το από 3/6/97 έγγραφο της Συνέλευσης Υγείας των Παιδιών.
β) Το με αριθ. πρωτ. ΔΥ2/1264/66/11 έγγραφο της Υπηρεσίας.

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με τα παραπάνω σχετικά το Ευρωπαϊκό Υγείας των Παιδιών διοργανώνεται το 6^ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο για την κακοποίηση των παιδιών από 19 ως 22 Οκτωβρίου 1997 στην Βαρκελώνη στο ξενοδοχείο **PRINCESSA SOFIA** στην Ισπανία.

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να φροντίσετε για να ενημερωθούν οι Νοσηλεύτριες-τριες, Λαβιάρηδες, Ψυχολόγοι, Ψυχίατροι, Κοινωνικοί Λειτουργοί

της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν το συνέδριο να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία.

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) θα βαρύνει τους ίδιους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ι. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

- 1) Δ/νσεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου
- 2) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

3) Υπηρεσίες Περιφερειακών Δ/σεων

4) Νοσηλευτικά Ιδρύματα

Ν.Δ.2592/53 και Ι.Δ.

5) Ε.Σ.Δ.Υ.

Λεωφ. Αλεξάνδρας 196

Τ.Κ.115 22 ΑΘΗΝΑ

5) Ιατρικός Σύλλογος Αθήνας
Θεμιστοκλέους 34

ΤΚ.10678 ΑΘΗΝΑ

6) ΚΕΔΥ

Ζαχαρώφ 3

ΤΚ.11522 ΑΘΗΝΑ

6) Τμήμα Δημ.Υγείας ΤΕΙ Αθήνας-Αγ.Σπυρίδωνος και
Παλληκαρίδη -ΑΙΓΑΛΕΩ

ΙΙΙ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

7) ΕΟΦ

Μεσογείων 284

ΤΚ.15562 ΑΘΗΝΑ

1) Πολ.Γραφείο κ.Υπουργού

2) Γρ.κ.κ.Υπουργών

3) Γρ.κ.κ.Γενικών Γραμματέων

4) Δ/ση Εκπαίδευσης (4)

8) ΕΚΑΒ

Λ.Μεσογείων 154

ΤΚ.15669 ΑΘΗΝΑ

9) ΠΙΚΠΑ

Τσόχα 5

ΤΚ.11521 ΑΘΗΝΑ

10) Ερευνητικό Κέντρο Ογκολογίας

"Γ.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Λ.Αλεξάνδρας 171

ΤΚ.11522 ΑΘΗΝΑ

11) Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας

Παπαρηγοπούλου 15 -ΤΚ.10561 Αθήνα

12) Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ

Τμήμα Επιστ.Γραμματείας

Βασ.Σοφίας 127 -ΤΚ.11521 ΑΘΗΝΑ

ΙΙ. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ Η

1) Υπουργείο Εθνικής Αμύνης

Δ/σεις Υγειονομικού :

α. ΓΕΣ

β. ΓΕΝ και

γ. ΓΕΑ

με την παράκληση να ενημερωθούν των Νοσ/μείων
αρμοδιότητάς του.

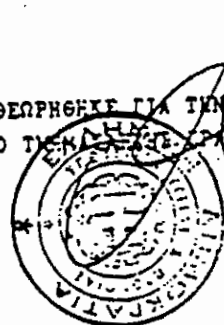
3) Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Β.Σοφίας και Σεμιτέλου 2

ΤΚ.11528 ΑΘΗΝΑ

4) *Ινστιτούτο Υγείας των Παιδιών Δ/ση Οικογενειακής Ζητήσεων*

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΗ
Ο ΤΥΧΑΙΩΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΕ

019451
04987

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Τακ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Τακ. Κώδικας : 101 87
TELEX :
TELEFAX :
Πληροφορίες : Ηοστρομάγου Π.
Τηλέφωνο : 5231109

Γραφ. Προσωπ. (Εξ. Επ.)
30-7-97

Αθήνα 30-7-97
Αρ. πρωτ. ΔΥ2/1016
ΠΡΟΣ: Όπως ο Π. Δ.

ΑΧΙΑ. ΓΕΝ. ΚΩΔ. ΜΕΙΩΜ. ΒΟΛΟΥ
ΕΛΛΗΦΘ. ΤΗΝ 30/7/97
Αριθμ. Πρωτ. 8645

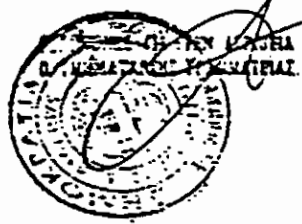
Χίος
Γ.Ε.Ε.
ΕΤΝΚΥΜ
Παιδιάτρ. Τμήμα
Φυσιολογίας
Κοινωνικής Υγείας
Κ. Υγείας
Κέντρο Ψυχ. Υγείας

ΘΕΜΑ: " Διεθνές Συνέδριο του Folke Bernadotte (Σεπτέμβριος 1998) "

ΣΤΕΛ. Το με αριθμ. πρωτ. Α.Φ. 4166.3/6/ΑΣ 937/8-5-1997 έγγραφο της ΔΙ Δ/ΝΣΗΣ Κορφωτινών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών.

Σας στέλνουμε συνημμένα την από 15/4/97 επιστολή του Προέδρου του Ιδρύματος Folke Bernadotte, η οποία μας διαβιβάει με το παραπάνω στείλιό έγγραφο του Υπουργείου Εξωτερικών, σχετικά με πρόβλεψη σε συμμετοχή στο Συνέδριο που διοργανώνει το εν λόγω Ίδρυμα το Σεπτέμβριο του 1998 με θέμα την εύταξη και την επανένταξη παιδιών και νεαρών προσώπων με ειδικές ανάγκες. Παρακαλούμε όπως προωθήσετε την πρόβλεψη αυτή σε ενδιαφερομένους να συμμετάσχουν στο ανωτέρω Συνέδριο ειδικούς (παιδιάτρους, νευροπαιδιάτρους, φυσιολογικούς, ψυχολογικούς, γλωσσολογικούς κ.α.), προκειμένου είτε να έρθουν σε απ' ευθείας επαφή με διοργανωτές, είτε να αποστείλουν ανόργανα και διευκύνσεις στη ΔΙ Δ/ΝΣΗ Κορφωτινών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, ώστε να τους αποσταθούν το στείλιό διευσιογραφητικό.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στον κ. Τζανόλη, υπάλληλο του Υπουργείου Εξωτερικών, τηλ. 3643552.

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Συνημμένα: 1

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 1) Δ/νσεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου
- 2) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας
- 3) Υπηρεσίες Περιφερειακών Δ/σεων
- 4) Νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν.Δ. 2592/53 και Ι.Δ.
- 5) Ε.Σ.Δ.Υ. Λεωφ. Αλεξάνδρου 196 Τ.Κ. 115 22 ΑΘΗΝΑ
- 6) ΚΕΔΥ Ζακάρωφ 3 Τ.Κ. 115 22 ΑΘΗΝΑ
- 7) ΕΟΦ Μεσογείων 284 Τ.Κ. 155 62 ΑΘΗΝΑ
- 8) ΕΚΑΒ Λ. Μεσογείων 152 Τ.Κ. 156 69 ΑΘΗΝΑ
- 9) ΠΙΚΠΑ Τσόχα 5 Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
- 10) Ερευνητικό Κέντρο Ομοιοπαθίας "Γ. ΠΑΠΑΚΙΚΟΛΑΟΥ" Λ. Αλεξάνδρου 171 Τ.Κ. 115 22 ΑΘΗΝΑ
- 11) Πανεργάνειος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας Παπαρηγοπούλου 15 - Τ.Κ. 105 61 ΑΘΗΝΑ
- 12) Ελληνικό Ινστιτούτο Προσέφ Τμήμα Επιστ. Γραμματείας Ροσ Σοφίας 127 - Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
- 13) Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Μυρσίου 1 Τ.Κ. 104 36 ΑΘΗΝΑ , με την παράκληση να επιβεβαιώσουν τα Ιδρύματα αρμοδιότητάς τους

II ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1) Υπουργείο Εθνικής Αρύνης Δ/σεις Υγειονομικού:
  - α. ΓΕΣ
  - β. ΓΕΝ και
  - γ. ΓΕΑ

- με την παράκληση να επιβεβαιώσουν τα Νοσηρεία αρμοδιότητάς τους
- 2) Πανεργάνειος Ιατρίκος Σύλλογος Β. Σοφίας και Σερπτερού 2 Τ.Κ. 115 25 ΑΘΗΝΑ
- 3) Ιατρίκος Σύλλογος Αθύνος Θεριστοκλήους 34 Τ.Κ. 106 78 ΑΘΗΝΑ
- 4) Τμήμα Δημ. Υγείας ΤΕΙ Αθύνος- Αλ. Σκουριδώνος Τολυκακωρίου - ΑΙΓΑΛΕΩ
- 5) Υπουργείο Εσωτερικών Δ1 Δ/ση Μεσογειακών Υποθέσεων Αυσουρίας 3 Τ.Κ. 116 21

III ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1) Πρωτ. Γραφείο κ. Υπουργού
- 2) Γρ. κ.κ. Υφυπουργών
- 3) Γρ. κ.κ. Γενικών Γραμματέων
- 4) Δ/ση Ευπαιδείας (3)

8/11/11

ΑΧΙΑ. ΓΕΝ. ΚΟΙΝΩΝ. ΜΕΙΟΝ ΒΟΛΑΥ
Ελήφθη την 23/9/97
Αριθμ. Πρωτ. 10647

Πρ. Προδωπικω (Πύρι)
23-9-97

265 με. 48. 77

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αθήνα 26/8/1997

Αριθ. πρωτ. ΔΥ2/1365

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ.

Κ-Υ
Ε-Ε.
ψυχιατρικό
ΚΨΥ
Κοιν. ΥΠ-Ρ
ψυχολογ

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Ματρουζιάννη Π.
Τηλέφωνο : 5231109

Για νεαιερότερες πληροφορίες : Ζογιηάτω Ελένη, τηλ. 094-743474

ΘΕΜΑ: Διοργάνωση Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα: "Το στρες, το άγχος και η αντιμετώπισή τους"
ΣΧΕΤ: Το από 4-8-97 έγγραφο της Σχολής Επιστημών της Αγωγής, Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε., Πανεπιστημίου Κρήτης

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το παραπάνω σχετικό, το Τμήμα Ψυχολογίας και το Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης διοργανώνουν Συνέδριο με το παραπάνω θέμα, υπό την αιγίδα της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας (ΕΛΨΕ), που θα πραγματοποιηθεί στο Ωδείο Ρεθύμνου, στις 3-5 Ουτωβρίου 1997.

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να φροντίσετε για να ενημερωθούν οι ψυχίατροι, ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί

της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν το Συνέδριο να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία.

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) θα βαρύνει τους ίδιους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 1) Δ/νσεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου
- 2) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

|| ΓΕΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

I ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

5) Υπηρεσίες Παιδοεργαστηρίων Δ/σων
Μοσηλευτικών Ιδρυμάτων
Μ.Δ. 2592/53 και Ι.Δ.

6) Ε.Ι.Δ.Ι.
Ασώ. Αλεξάνδρας 196
Τ.Κ. 115 22 ΑΘΗΝΑ

7) ΚΕΔΥ
Ζαχάρωδ 3
ΤΚ. 11522 ΑΘΗΝΑ

8) ΕΟΦ
Μεσογείων 284
ΤΚ. 15562 ΑΘΗΝΑ

9) ΕΚΑΘ
Α. Μεσογείων 154
ΤΚ. 15669 ΑΘΗΝΑ

10) ΠΙΚΠΑ
Τσόχα 5
ΤΚ. 11521 ΑΘΗΝΑ

11) Ερευνητικό Κέντρο Ογκολογίας
"Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"
Α. Αλεξάνδρας 171
ΤΚ. 11522 ΑΘΗΝΑ

12) Πανελλήνιος Εύλληλος Επισκεπτών Υγείας
Καθηγητούλου 15 - ΤΚ. 10561 ΑΘΗΝΑ

13) Ελληνικό Ινστιτούτο Πασιέρ
Τμήμα Επιστ. Φαρμακεύσεως
Βασ. Σοφίας 127 - ΤΚ. 11521 ΑΘΗΝΑ

14) ΔΙΔΡΟΔΕΚΙΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΟΠΟΙΗ. Η.
1) Υπουργείο Εθνικής Αμύνης
Δ/σεις Υγειονομικού 1
α. ΓΕΣ
β. ΓΕΜ και
γ. ΓΕΑ

με την παράκληση να ενημερωθούν των Κοσ/μετών
αμοιβιτότητας του.

2) Πανελλήνιος Ιατρικός Εύλληλος
Β. Σοφίας και Ιεωτέλου 2
ΤΚ. 11528 ΑΘΗΝΑ

3) Υποργείο Εργασίας & Κίνη Αβγατίωνων Διεύθυνση 24
Μείτην Παραμύνη με Συνμερωδών οίφοις Υγείας Που

5) Ιατρικός Εύλληλος Αθήνας
Θεμιστοκλέους 34
ΤΚ. 10678 ΑΘΗΝΑ

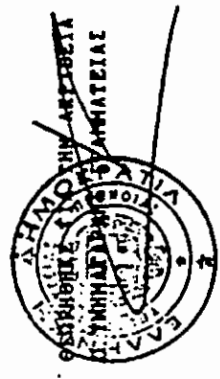
6) Τμήμα Δημ. Υγείας ΤΕΙ Αθήνας-Αγ. Σπυρίδωνος και
Παλληκαρόνη - ΑΙΓΑΛΕΩ
ΙΙΙ. ΕΠΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1) Πολ. Γραφείο κ. Υπουργού

2) Γρ. κ. κ. Υφυπουργών

3) Γρ. κ. κ. Γενικών Γραμματέων

4) Δ/ση Εκπαίδευσης (4)

Υπαρ Πρωτ. (ΣΕΠ) 17.697

40
Χίος

Σ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ.ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αθήνα 29/5/

1997

Αριθ. πρωτ. ΔΥ2/930

Υπουργείο
Κ. Υπο Υγείας

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ. η κ Κωνσταντίνου

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17

Ταχ. Κώδικας : 101 87

Πληροφορίες : Ζαχαράκη Αγγελική

Τηλέφωνο : 5231109

Πληροφορίες για το συνέδριο 891333 κωδικη τηλ. Παν/δμου

ΑΧΙΑ. ΓΕΝ. ΚΟΣΜΟΚΟΜΗΣ
Ελήφθη την 27/6/97
Αριθμ. Πρωτ. 6705

Κοινων. Υπηρε

Κ. Υπο Υγείας

ΘΕΜΑ: 4ο ημερήσιο συνέδριο Διοικήσεως

ΣΧΕΤ: Εξέταση του Υποεσωτερικού 8/5/97.

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το παραπάνω σχετικό, διοργανώνεται το 4ο ημερήσιο συνέδριο Διοικήσεως που θα γίνει στην Χαλμίδειο στο Ξενοδοχείο Athens Palace από 23-26 Δεκεμβρίου '97

Οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνήσουν με τον υπεύθυνο για τη διοργάνωση του

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να φροντίσετε για να ενημερωθούν οι ενδιαφερόμενοι υπαλλήλοι

της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν το συνέδριο να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία.

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) θα βαρύνει τους ίδιους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 1) Δ/σεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου
- 2) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

Η ΓΕΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Σ ΠΑΥΛΟΥ

ΒΕΡΟΛΙΝΕ ΤΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
Ο ΓΡΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

3) Υπηρεσίες Περιφερειακών Δ/σεων

4) Νοσηλευτικά Ιδρύματα

Ν.Δ.2592/53 και Ι.Δ.

5) Ε.Σ.Δ.Υ.

Λεωφ. Αλεξάνδρας 196

Τ.Κ.115 22 ΑΘΗΝΑ

- 3 -

6) ΚΕΔΥ

Ζαχάρωφ 3

ΤΚ.11522 ΑΘΗΝΑ

6) Ιατρικός Σύλλογος Αθήνας
Θεμιστοκλέους 34
ΤΚ.10678 ΑΘΗΝΑ

7) ΕΟΦ

Μεσογείων 284

ΤΚ.15562 ΑΘΗΝΑ

7) Τμήμα Δημ.Υγείας ΤΕΙ Αθήνας-Αγ.Σπυρίδωνος και
Παλληκαρίδη -ΑΙΓΑΛΕΩ

ΙΙΙ. ΕΙΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

8) ΕΚΑΒ

Λ.Μεσογείων 154

ΤΚ.15669 ΑΘΗΝΑ

1) Πολ.Γραφείο κ.Υπουργού

2) Γρ.κ.κ.Υφυπουργών

3) Γρ.κ.κ.Γενικών Γραμματέων

4) Δ/ση Εκπαίδευσης (4)

9) ΠΙΚΠΑ

Τσόχα 5

ΤΚ.11521 ΑΘΗΝΑ

10) Ερευνητικό Κέντρο Ογκολογίας

"Γ.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Λ.Αλεξάνδρας 171

ΤΚ.11522 ΑΘΗΝΑ

11) Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας

Παπαρηγοπούλου 15 -ΤΚ.10561 Αθήνα

12) Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ

Τμήμα Επιστ.Γραμματείας

Βασ.Σοφίας 127 -ΤΚ.11521 ΑΘΗΝΑ

ΙΙ. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ Η

1) Υπουργείο Εθνικής Αμύνης

Δ/σεις Υγειονομικού :

α. ΓΕΣ

β. ΓΕΝ και

γ. ΓΕΑ

με την παράκληση να ενημερωθούν των Νοσ/μείων
αρμοδιότητάς του.

3) Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Β.Σοφίας και Σεμιτέλου 2

ΤΚ.11528 ΑΘΗΝΑ

4) Dyslexia Βοηθητικό κέντρο κίνησης Lab University of
Macedonia Thessaloniki 54006 Greece.

5) Υπηρεσία (Γνωστή) Βι.Μύνη ΑΕ και Λιμνών
Οφθολογικών και Νευρολογικών

Γραφ. Προσωπ. (Γ.Π.Π.)

225. Ν. 06-4) - Της 2/6/97

17-6-97
Σ.Ε.

ΕΛΠΙΣΤΕ ΤΩΝ .....
ΚΑΙΟΣ ΠΡΩΤ. 6670

Σφραγιστ
Σ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αθήνα 3/6/ 1997
Αριθ. πρωτ. ΔΥ2/ 980
ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ. Κωνσταντίνου

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Ζαχαριασπού η Άννα
Τηλέφωνο : 5231109

Κων. Υπουργ.
Κ. Υγείας

Πληροφορίες για το Συνέδριο: 3609442

ΘΕΜΑ: Συνέδριο με τίτλο "Η ψυχοθεραπευτική στην Ευρώπη: Γάλλοι και
πρακτική"

ΕΧΕΤ: Εξόφληση των ορίων Συνεδρίου Μ. 1997

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το παραπάνω σχετικό, το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, και ο υπεύθυνός του ψυχοθεραπευτικής στην Ευρωπαϊκή Ημερίδα ψυχιάτρων, οργανώνει από 11-14 Δεκεμβρίου 97 στην Αθήνα δω-
Δωρεάν δω-
ψυχοθεραπευτική Ημερίδα στην Ευρώπη Γάλλοι και πρακτική.

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να φροντίσετε για να ενημερωθούν οι ψυχίατροι, ψυχοαναλυτές, ψυχολόγοι, κ.λπ. Αξιωματ. και Άλλοι (Παραρτηματικές Υφείας - Ψυχικής Υγείας της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν το Συνέδριο να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία.

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) θα βαρύνει τους ίδιους.

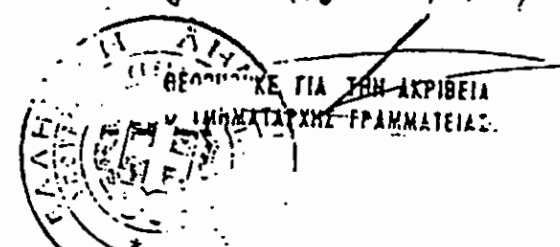
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 1) Δ/σεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου
- 2) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

Γ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ι. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

3) Υπηρεσίες Περιφερειακών Δ/σεων

4) Νοσηλευτικά Ιδρύματα

N.Δ.2592/53 και Ι.Δ.

5) Ε.Σ.Δ.Υ.

Λεωφ.Αλεξάνδρας 196

Τ.Κ.115 22 ΑΘΗΝΑ

6) ΚΕΔΥ

Ζαχάρωφ 3

ΤΚ.11522 ΑΘΗΝΑ

5) Ιατρικός Σύλλογος Αθήνας

Θεμιστοκλέους 34

ΤΚ.10678 ΑΘΗΝΑ

7) ΕΟΦ

Μεσογείων 284

ΤΚ.15562 ΑΘΗΝΑ

6) Τμήμα Δημ.Υγείας ΤΕΙ Αθήνας-Αγ.Σπυρίδωνος κ

Παλληκαρίδη -ΑΙΓΑΛΕΩ

ΙΙΙ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

8) ΕΚΑΒ

Λ.Μεσογείων 154

ΤΚ.15669 ΑΘΗΝΑ

1) Πολ.Γραφείο κ.Υπουργού

2) Γρ.κ.κ.Υφυπουργών

3) Γρ.κ.κ.Γενικών Γραμματέων

9) ΠΙΚΠΑ

Τσόχα 5

ΤΚ.11521 ΑΘΗΝΑ

4) Δ/ση Εκπαίδευσης (4)

10) Ερευνητικό Κέντρο Ογκολογίας

"Γ.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Λ.Αλεξάνδρας 171

ΤΚ.11522 ΑΘΗΝΑ

11) Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας

Παπαρηγοπούλου 15 -ΤΚ.10561 Αθήνα

12) Ελληνικό Ινστιτούτο Πασιέρ

Τμήμα Επιστ.Γραμματείας

Βασ.Σοφίας 127 -ΤΚ.11521 ΑΘΗΝΑ

ΙΙ.ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ Η

1) Υπουργείο Εθνικής Αμύνης

Δ/σεις Υγειονομικού :

α. ΓΕΣ

β. ΓΕΝ και

γ. ΓΕΑ

με την παράκληση να ενημερωθούν των Νοσ/μείων αρμοδιότητάς του.

3) Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Β.Σοφίας και Σευιτέλου 2

ΤΚ.11528 ΑΘΗΝΑ

4) Easy Travel Ανωνυμότητα 19 τ.μ. 10673 ΑΘΗΝΑ

Σ.Ε.

Κ. Αρσενίου (Π.Α.Ρ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

15-11-96 Αθήνα 4/11/1996.

Αριθ. πρωτ. ΔΥ2/1225

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ.

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Ν. Οικονομάκου
Τηλέφωνο : 5232821 εσωτ. 269

ΑΧΙΛ. ΓΕΝ. ΚΟΙΝΩΝΙΟΜΕΙΩΝ ΒΟΛΟΥ
ΕΛΕΓΧΩ την 15/11/96
Αριθμ. Πρωτ. 12912

Υποστηρικτής
Κοιν. Υπ. Προσ.
ΚΨΥ Γ

ΘΕΜΑ: Κοινωνική Υπηρεσία και Υγεία και Πρόνοια - Αναγκαιότητα. -
ΣΧΕΤ: Το με αριθ. πρωτ. 240/17.10.96 έγγραφο του Συνδέσμου Κοινωνικών
Κείμενων. Λεϊτούργων.

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το
παραπάνω σχετικό, ο ~~Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας~~ και
Π.Ο.Ε.Δ.Η.Κ. διοργανώνουν και πραγματοποιούν στις 13 και 14
Δεκεμβρίου 1996 Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα: Κοινωνική Υπηρεσία
και Υγεία και Πρόνοια - Αναγκαιότητα, στο χώρο του ξενοδοχ
ΤΙΤΑΝΙΑ στη Αθήνα.

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να φροντίσετε
για να ενημερωθούν τα νοσηλευτικά ιδρύματα, ιδρύματα πρόνοιας
Γεν. Διακτύπου Υγείας, Πρόνοιας.

της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρα-
κολουθήσουν το Συνέδριο να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία
τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι
για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε
διατεταγμένη υπηρεσία.

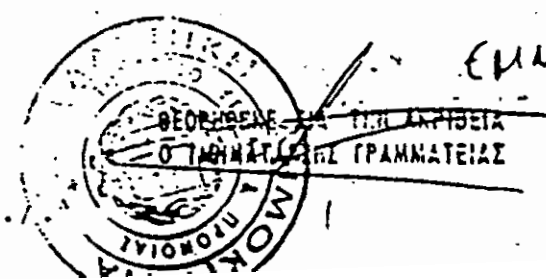
Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας)
θα βαρύνει τους ίδιους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ
- 1) Δ/σεις της Γεν. Δ/σης Υγείας και Πρόνοιας των Υπηρεσιών
  - 2) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΜΜ. ΖΗΝΟΥΛΑΚΗ

3) Υπουργείο Υγείας Πρωτογενών Περιφερειακών Δ/νσεων

4) Νοσηλευτικά Ιδρύματα

N.Δ.2592/53 και Ι.Δ.

5) Ε.Σ.Δ.Υ.

Λεωφ. Αλεξάνδρας 196

Τ.Κ.115 22 ΑΘΗΝΑ

6) ΚΕΔΥ

Ζαχάρωφ 3

ΤΚ.11522 ΑΘΗΝΑ

7) ΕΟΦ

Μεσογείων 284

ΤΚ.15562 ΑΘΗΝΑ

8) ΕΚΑΒ

Λ.Μεσογείων 154

ΤΚ.15669 ΑΘΗΝΑ

9) ΠΙΚΠΑ

Τσόχα 5

ΤΚ.11521 ΑΘΗΝΑ

10) Ερευνητικό Κέντρο Ογκολογίας

"Γ.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Λ.Αλεξάνδρας 171

ΤΚ.11522 ΑΘΗΝΑ

11) Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας

Παπαρηγοπούλου 15 -ΤΚ.10561 Αθήνα

12) Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ

Τμήμα Έπιστ.Γραμματείας

Βασ.Σοφίας 127 -ΤΚ.11521 ΑΘΗΝΑ

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ Η

1) Υπουργείο Εθνικής Αμύνης

Δ/νσεις Υγειονομικού :

-α. ΓΕΣ

β. ΓΕΝ και

γ. ΓΕΑ

με την παράκληση να ενημερωθούν των Νοσ/μείων αρμοδιότητάς του.

2) Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Β.Σοφίας και Σεμιτέλου 2

ΤΚ.11523 ΑΘΗΝΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΚΑΛΑΔΟΣ
ΠΡΟΕΔΗΝ Αριστέλους 22 ΑΘΗΝΑ - ΤΚ

4) Ιατρικός Σύλλογος Αθήνας
Θεμιστοκλέους 34
ΤΚ.10678 ΑΘΗΝΑ

5) Τμήμα Δημ.Υγείας ΤΣΙ Αθήνας-Αγ.Ευφροσύνης κα
Παλληκαρίδη -ΛΙΓΑΛΣΟ

III. ΕΙΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1) Πολ.Γραφείο ε.Υπουργού

2) Γρ.κ.κ.Υπουργών

3) Γρ.κ.κ.Γενικών Γραμματέων

4) Δ/ση Εκπαίδευσης (2)

60 - Αρ. Πρωτοκόλλου 15-10-96 - 1-6 - 88 - Περ. Δ/ση.

Σ.Ε. 15-10-96

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αθήνα 2/10/1996

Αριθ. πρωτ. ΔΥ2/ 1111

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ.

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Ν. Οικονομάου
Τηλέφωνο : 5231109
εσωτ. 259

ΑΧ.Α. Γ.Ε.Π.Ε. ΔΥ
ΕΛΠΙΣΤΟΤΗΤΑ 15.10.96
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 11524

Φωτοτυπία
Κ-Υ
Υπεργραφή
Κ-Υ
Ε-Ε
Κοιν. ΥΠ.Π

ΘΕΜΑ: Ψυχική Υγεία και Ανδρώνα Διασφάλιση των Ευρωπαίων

ΣΧΕΤ: Το με αριθ. πρωτ. 177 - 13-9-96 έγγραφο της Εταιρείας Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας (Ε.Π.Α.Ψ.Υ)

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το παραπάνω σχετικό, η Ένωση Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Δίπλωμα, και Ψυχιατρική και την Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Επιτροπή Διασφάλισης και Πραγματοποίησης στις 6 και 7 Δεκεμβρίου 1996 σε Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων και στο Πάλατο Αμφιθέατρο Ιατρικής Σχολής, επιστημονική κεντρική με θέμα "Ψυχική υγεία και Ανδρώνα Διασφάλιση των Ευρωπαίων".

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να φροντίσετε για να ενημερωθούν Νοσητές, ψυχίατροι και άλλοι επιστήμονες συναφών ειδών.

της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν την κεντρική να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία. Το Διευκρινιστικό Συμμετοχής είναι: ^{ΓΙΑ 5 ΗΜΕΡΕΣ 5000€} ^{ΓΙΑ 2 ΗΜΕΡΕΣ 1000€}

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) 550€ θα βαρύνει τους ίδιους.

Χρησιμοποιήστε για την επιστημονική κεντρική Τηλ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ 6141350 ΚΑ

1. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ Λογαρίδου

- 1) Δ/νσεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου
- 2) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Κ. ΓΕΙΤΟΝΑΣ

ΚΑΤ' ΕΠΙΘΕΣΗ Π. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

3) Υπερβολές Περιφερειακών Δ/σεων

4) Νοσηλευτικά Ιδρύματα
Μ.6.2592/53 και Ι.δ.

5) Ε.Ι.Ο.Υ.

Ασφ. Αλσεδούδου 196
Τ.Κ. 115 22 ΑΘΗΝΑ

6) ΚΕΔΥ

Ζαχάρω 3
Τ.Κ. 11522 ΑΘΗΝΑ

7) ΕΟΦ

Μεσογείων 284
Τ.Κ. 15562 ΑΘΗΝΑ

8) ΕΚΑΒ

Α.Μεσογείων 154
Τ.Κ. 15669 ΑΘΗΝΑ

9) ΠΙΚΠΑ

Τοόχα 5
Τ.Κ. 11521 ΑΘΗΝΑ

10) Ερευνητικό Κέντρο Ουκράδας
"Γ.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Α.Αλσεδούδου 171
Τ.Κ. 11522 ΑΘΗΝΑ

11) Πανελλήνιος Ιδρυματικός Έργο Τυφλών
Παρισσαρούδου 15 - Τ.Κ. 10561 Αθήνα

12) Ελληνικό Ινστιτούτο Βασίειο
Τυφλα Επιστ. Γραμματος

Βασ. Γιοφίας 127 - Τ.Κ. 11521 ΑΘΗΝΑ

ΙΙ. ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΛΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

1) Ίνστιτούτο Εθνικής Αούνης
Δ/σεις Τυφλονομικό :

α. ΓΕΣ

β. ΓΕΝ και

γ. ΓΕΑ

με την παράκληση να ενημερωθούν των Νοσοκομείων
αποδοκιμηθείς του.

2) Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος
Β. Γιοφίας και Ιεωιτάου 2

Τ.Κ. 11528 ΑΘΗΝΑ

3) Κοινωνία Περιφερειακών Νοσηλευτικών και Τυφλών Υπηρεσιών (ΕΝ.Α.ΥΥ)

Γραμμών (11-63) - Αθήνα

4) Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών 15124
Θεμιστοκλέους 34

Τ.Κ. 10678 ΑΘΗΝΑ

6) Τυφλα Ανη. Τυφλές ΤΕΙ Αθηνών-Αγ. Γεωργίου και
Παλληκαρόβη - ΑΙΓΑΛΕΩ

ΙΙΙ. ΕΙΣΠΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1) Πολ. Γραφείο κ. Ίνστιτούτο

2) Γ.κ.κ. Τυφλονομία

3) Γ.κ.κ. Γενικών Γραμμάτων

4) Δ/ση Εκπαίδευσης (4)

ΘΕΡΜΟΝΗΡΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΡΙΒΕΙΑ
Ο ΤΗΜΑΤΑΡΙΧΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Πρωτ. Προσωπ. (Ε.Σ.Α.)
223-1-98
(Handwritten signatures and initials)

Αποδοσι
Αδελφ
Κοινων. Υγυρ.
Κυρίας
(Handwritten notes and signatures)

Σ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αθήνα 13/11 1998

Αριθ. Πρωτ. ΔΥ2/10

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ Π.Δ.

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17

Ταχ. Κώδικας : 101 87

Πληροφορίες : Διαδραματίου η Ανε

Τηλέφωνο : 5231109

τηλεφορμή για το ζυνιτήριο: 8947395, 5247061

ΑΝΑ. ΓΕΝ. ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ
ΕΛΠΙΣΤΗ ΤΗΝ 13/11/98
Αριθμ. Πρωτ. 889

ΘΕΜΑ: " Εθελοντικός και αιμοδοσία "

ΣΧΕΤ: Το κ.π.ο 8/11/98 εχθρας-την ζυνιθριων αριθμωται 5

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το παραπάνω σχετικό, με ένωση ζυνιθριων εθελουτων αιμοδοτων διοργανωτη ζυνιθριω με οθια: "Εθελοντικος και αιμοδοσια" η ην θα γίνει στις 14/12/98 κ.π.ο 0.9.30 έως 14.000 στην αίθουσα ζυνιθριων της Παλαιάς Βουλής, οδός Ζαφείρου η γατσια υλοποιουνη.

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να ορουντισετε για να ενημερωθούν για τηρήματα αιμοδοσιας των Νοσητήτων, Ιατροί Νοσηλεύτρις-τριες, Μαιων Πηγουφοί, Ειδικότητες-τριες 48403

της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν το ζυνιθριω να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία.

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) θα βαρύνει τους ίδιους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ι. ΔΕΦΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 1) Δ/νσεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου
- Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις
- Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ι ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

3) Υπηρεσίες Περιφερειών.

4) Νοσηλευτικά Ιδρύματα

Ν.Δ.2592/53 και Γ.Δ.

5) Ε.Σ.Δ.Υ.

Λεωφ. Αλεξάνδρας 196

Τ.Κ. 115 22 ΑΘΗΝΑ

6) ΚΕΔΥ

Ζαχαρώφ 3

ΤΚ. 11522 ΑΘΗΝΑ

7) ΕΟΦ

Μεσογείων 284

ΤΚ. 11562 ΑΘΗΝΑ

8) ΕΚΑΒ

Λ. Μεσογείων 154

ΤΚ. 115669 ΑΘΗΝΑ

9) ΠΙΚΠΑ

Τσόχα 5

ΤΚ. 11521 ΑΘΗΝΑ

10) Ερευνητικό Κέντρο Ογκολογίας

"Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ"

Λ. Αλεξάνδρας 171

ΤΚ. 11522 ΑΘΗΝΑ

11) Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας

Παπαρηγοπούλου 15 - ΤΚ. 10561 Αθήνα

12) Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ

Τμήμα Επιστ. Γραμματείας

Βασ. Σοφίας 127 - ΤΚ. 11521 ΑΘΗΝΑ

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ Η

1) Υπουργείο Εθνικής Ανύνης

Δ/νσεις Υγειονομικού :

α. ΓΕΣ

β. ΓΕΝ και

γ. ΓΕΑ

με την παράκληση να ενημερωθούν των Νοσ/μείων αρμοδιότητάς του.

2) Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Β. Σοφίας και Σεμιτέλου 2

ΤΚ. 11528 ΑΘΗΝΑ

3) Υπουργείο Εργασίας & Κοιν. Ασφαλίσεων & Κοινων. Ασφαλίσεων
ΜΕΤΗΝ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΘΟΥΝ ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΟΥ
ΕΠΗΛΕΙΟΥΝ.

4) Εταιρεία Στήθων Εθελοντών Αποδοτών Σπιδίου 57
105 51 Αθήνα

5) Ιατρικός Σύλλογος Αθήνας
Θεμιστοκλέους 34
ΤΚ. 10678 ΑΘΗΝΑ

6) Τμήμα Δημ. Υγείας ΤΕΙ Αθήνας-Αγ. Σπυρίδωνος και
Παλληκαρίδη - ΑΙΓΑΛΕΩ

III. ΕΙΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1) Πολ. Γραφείο κ. Υπουργού

2) Γρ. κ. κ. Υφυπουργών

3) Γρ. κ. κ. Γενικών Γραμματέων

4) Δ/ση Εκπαίδευσης (4)

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΗ
Ο ΤΙΜΗΤΑΡΧΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙ

Πρωτ. Προβ. (ΓΑΡΤ)
13-5-98

213 ΝΟΤ-ΠΕ
4Υ
1998

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Γ ΔΙΟΙΚΗ ΔΙΟΙΚ/ΥΠΕ ΥΠΟΔΙΕΥΣΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
ΤΕΣΣΑ

Αθήνα 23/4/98
Αριθ. Πρωτ. 526/341
ΓΡΟΣ:

Γραμματεία
Ε.Ε

Φαξ Αθηνών : Αριστοτέλους 17
Τελε. Κώδικας : 10187
TELEX :
TELEFAX :
Πληροφορίες : Ζαχαρούδης Αθνα
Τηλέφωνο : 5231-109

ΑΧΙΑ. ΓΕΝ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΒΟΛΟΥ
ΕΛΠΙΣΤΗ ΤΩΝ 13/5/98
Αριθμ. Πρωτ. 5233

Α' και Β' Πρωτ. 94
Ο Π. Δ
Δίνασα ΑΔΑΠ
Κοιν. Υπουργ.
Υπουργ. Υγείας
Κ. Υπ. Υγείας
Κ. Υγείας

Να κοινηθεί.

ΚΟΙΝ:

ΘΕΜΑ: Ευρωπαϊκή Συνάντηση Αντιεπιδημιολογικών Επιδημιολογικών
Λειτουργιών
Σημ: το από 4/3/98 έγγραφο της προέβιας της (77000)
6ημ Γαλλία.

Σας κοινοποιούμε, ως έτη, το κυριώτατο έγγραφο της
Οίχα Ευρωπαϊκή Συνάντηση για Αντιεπιδημιολογικών Επιδημιολογικών
Λειτουργιών ην εκ της 24 και 25/9/98 6ημ Γαλλία 6ο
Ξενοδοχείο PLEV (3 place du Parvis Notre-Dame 75116
PARIS cedex 04).

Η συνάντηση έτη Οίχα: άδωχα, μαζιωματισμοί, ροζιμοτισμοί
άδωχης ζωής μόνιμη κατοικία, αθροιστικοί, και εκ το
λαραμοζηδύων Ιατροί και νοσηλευτικοί προσωπικοί.
Για περαιτέρω πληροφορίες μπορεί να επικοινωνήσει στο
τηλέφωνο 0144237228 6ημ προέβια της εγγείας ενυδαγί.

ΣΥΝ: (3)

ΕΓΧΡΩ ΔΙΑΝΟΜΗ ΔΙΟΙΚΗ ΕΠ/ΥΠ (3)
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
ΔΙΟΙΚΗ ΤΗΣ ΓΩ ΔΙΟΙΚΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

22/4/98
Η ΔΙΟΙΚΤΡΙΑ
Λ. ΠΑΠΑΡΙΔΟΥ
ΓΕΩΡΓΗΚΕ
Ο ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΑΧΙΑ. ΓΕΝ. ΚΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΒΟΛΟΥ
Ελήφθη την 23/9/97
Αριθμ. Πρωτ. 10147

Γ.Ρ. Προσωπικά (Κ.Υ.Π.)
23-9-97

ΕΠΕΙΓΟΝ - ΠΡΟΘΕΣΜ. Α
Κ.Υ.Π. 265

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αθήνα 25/8/1997
Αριθμ. Πρωτ. ΔΥ2/1358

Κ.Υ.
Ε-Ε.
Ψυχιατρική Γ.Υ.
Κ.Υ.
Παιδοψυχιατρική Γ.Υ.
Κ.Υ. Υ.Π.Υ.
Γ.Ρ. Δ/Υ.Π.Υ.
Υ.Π.Υ.

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Ηαετροφιόνα Π.
Τηλέφωνο : 5231109

Για περισσότερες πληροφορίες : Ξ.Ν.Α., τηλ. 5449917 (κ. Βαγγίλα)

ΘΕΜΑ: "Οργάνωση Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου για θέματα αντιμετώπισης τρένου Αλζχάιμερ και αγγων ανοιών."
ΣΧΕΤ: Το απο 8-7-1997 έγγραφο του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής «Δρομοκαϊτείου».

1. Σας πληροφορούμε ότι, όπως μας γνωστοποιήθηκε με το παραπάνω σχετικό, η Επιστημονική Επιτροπή και η Διοίκηση του Ξ.Ν.Α. «Δρομοκαϊτείου» σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο JOHN HOPKINS, MARYLAND των Η.Π.Α. διοργανώνουν σεμινάριο με το παραπάνω θέμα, που θα γίνει από 6-11 Σεπτεμβρίου 1997 στο Δρομοκαϊτείο. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συζητήσουν και ν' αποστείλουν την εμπνευσμένη αίτηση - δήλωση έως τις 5 Σεπτεμβρίου στη διεύθυνση: Ξ.Ν.Α. «Δρομοκαϊτείου», Λεωφ. Αθηνών 343, 124 61, Χαϊδάρι, Αθήνα.

2. Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε να δοúτισέτε για να ευημερώσουν γιατροί, ψυχίατροι, νευρολόγοι, πρίστοι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, ερφοδερματέες, φυσιολογικοί, νοσητέες και άλλοι επαγγελματίες υγείας, που ασχολούνται με την περίθαλψη ηλικιωμένων και ατόμων που της Υπηρεσίας σας και σε όσους από αυτούς επιθυμούν να παρακολουθήσουν το σεμινάριο να δοθεί άδεια απουσίας από την Υπηρεσία τους χωρίς να διαταραχθεί η ομαλή της λειτουργία.

3. Όσοι λάβουν μέρος σ' αυτό θα είναι δικαιολογημένοι για τις ημέρες απουσίας τους, δεδομένου ότι θα βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία.

Η σχετική δαπάνη (έξοδα κίνησης και παραμονής εκτός έδρας) θα βαρύνει τους ίδιους.

Συμπέρασμα: 1 αίτηση - δήλωση

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 1) Δ/νσεις της Γεν. Δ/σης Υγείας του Υπουργείου
- 2) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Υπηρεσίες Υγείας-Πρόνοιας

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ι. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ